

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด
ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

นางสาวพุทธมนต์ พรนิมิตร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-6386-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE OPINION OF FACULTY MEMBERS AND UNDERGRADUATE STUDENTS
ON BIBLIOGRAPHIC INSTRUCTION IN STATE UNIVERSITIES

Miss Puttamon Pornnimit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Library and Information Science

Department of Library Science
Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-6386-7

พุทธมนต์ พรนิมิตร : ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ. (THE OPINION OF FACULTY MEMBERS AND UNDERGRADUATE STUDENTS ON BIBLIOGRAPHIC INSTRUCTION IN STATE UNIVERSITIES) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ชลัยพร เหมะรัชตะ, 153 หน้า.
ISBN 974-17-6386-7.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 8 แห่ง ต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผลการเรียน ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน และ ปัญหาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ซึ่งส่งไปให้อาจารย์และนักศึกษารวมทั้งสิ้น 791 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 732 ชุด (ร้อยละ 92.54)

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน ($\bar{X}=4.83$) การสอนควรมีการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.63$) และอาจารย์เห็นด้วยในระดับมากกว่า สื่อการสอนควรรู้ใช้ PowerPoint ($\bar{X}=4.33$) ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มขนาดกลาง จำนวน ประมาณ 21-60 คน ($\bar{X}=4.09$) และ การวัดผลการเรียนควรมีการสอบ การทำแบบฝึกหัด และการทำรายงาน ($\bar{X}=4.16$) ขณะที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากกว่า เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.37$) การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย ($\bar{X}=4.45$) สื่อการสอนควรรู้ใช้เอกสารประกอบการสอน แผ่นโป่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.31$) ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5-20 คน ($\bar{X}=3.86$) การวัดผลการเรียนควรมีการสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=4.03$) และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน คือ วิชาการใช้ห้องสมุดทำให้รู้จักและสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศประเภทต่างๆ ($\bar{X}=4.15$)

ปัญหาในการเรียนการสอนต่อวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่าอาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาในระดับมาก คือ เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ($\bar{X}=3.56$)

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์	ลายมือชื่อนิติ.....
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2547	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4480159822 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: BIBLIOGRAPHIC INSTRUCTION / FACULTY MEMBERS /
UNDERGRADUATE STUDENTS

PUTTAMON PORNNIMIT : THE OPINION OF FACULTY MEMBERS
AND UNDERGRADUATE STUDENTS ON BIBLIOGRAPHIC
INSTRUCTION IN STATE UNIVERSITIES. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.
CHALAIORN HEMARAJATA, 153 pp. ISBN 974-17-6386-7.

The objectives of this research are to study the opinions of faculty members in Library Science Department and undergraduate students in eight State Universities on Bibliographic Instruction according to (1) Contents, (2) Instructional Methods, (3) Instructional Media, (4) Class size, (5) Assessment, (6) Benefits from studying, and (7) problems in studying and teaching.

The questionnaires were distributed to 791 faculty members and undergraduate students in eight state universities. There were 732 questionnaires returned (92.54%)

The results indicate that faculty members strongly agree that the contents should cover searching for information and report writing ($\bar{X}$ =4.83) ; teaching should include lecturing, demonstration of searching and practice ($\bar{X}$ =4.63) ; and faculty members mostly agree that instructional media should use PowerPoint ($\bar{X}$ =4.33) ; and class size should be medium size of about 21 – 60 people ($\bar{X}$ =4.09). For assessment, there should be examinations, exercises and reports ($\bar{X}$ =4.16). On the other hand students mostly agree that the contents should emphasize searching the internet ($\bar{X}$ =4.37). Teaching should contain both audio – visuals and lecturing ($\bar{X}$ =4.45). Instructional media should use teaching documents, transparencies and Computer Assisted Instruction (CAI)($\bar{X}$ =4.31). Class size should be small size of about 5-20 people ($\bar{X}$ =3.86). For assessment, there should be examinations, class participation, and exercises ($\bar{X}$ =4.03). After studying this course, Bibliographic Instruction, the students agree they have learned to use many types of information sources.

The problem encountered by both faculty members and students at a high level is lack of learning tools. ($\bar{X}$ =3.56)

Department: Library Science

Student's signature.....

Field of study: Library & Information Science

Advisor's signature.....

Academic year: 2004

Co-advisor's signature.....-

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ และความช่วยเหลือของ รองศาสตราจารย์ชัชชัยพร เหมะรัชตะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล ที่กรุณาเป็นประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพวิภา ไพ เปรมสมิทธิ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จินดารัตน์ เบอรพันธ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ดร.บุญทอง ภูเจริญ อธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพ อาจารย์สุนทรี รัตยานันต์ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด และอาจารย์เพียงเพ็ญ จันทรียวง หัวหน้าแผนก จัดหาและวิเคราะห์สารสนเทศ ที่กรุณาให้โอกาสในการลาศึกษาต่อ รวมถึงขอบคุณพี่น้องเพื่อนร่วมงานสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพทุกท่าน ที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดมา

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา – มารดา ที่ให้ความรัก ความเข้าใจ และกำลังใจ แก่ผู้วิจัยเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา รวมทั้งขอขอบคุณ ดร.เบญจมินทร์ พรนิมิตรและครอบครัว เพื่อน ๆ ทุกคน ที่ให้การสนับสนุนทั้งกำลังกาย กำลังใจ แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
	กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
	สารบัญ.....	ช
	สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่		
1	บทนำ	
	เป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
	สมมติฐานของการวิจัย.....	4
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
	คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
2	ปริทัศน์วรรณกรรม	
	ความหมายและความสำคัญของการสอนการใช้ห้องสมุด.....	8
	ความเป็นมาของการสอนการใช้ห้องสมุด.....	9
	การเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับอุดมศึกษา.....	11
	การเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ.....	18
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... การเก็บรวบรวมข้อมูล..... การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37 38 39 40 42
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามมหาวิทยาลัย..... ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ..... ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด.. ตอนที่ 3 ปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาต่อวิชาการใช้ห้องสมุด..... ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษาต่อวิชาการใช้ห้องสมุด.....	45 46 49 78 93
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ สรุปและอภิปรายผลการวิจัย..... การทดสอบสมมติฐาน..... ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย..... แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	98 119 120 120
	รายการอ้างอิง.....	121
	ภาคผนวก.....	125
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับอาจารย์.....	126
	ภาคผนวก ข แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา.....	139
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	153

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การสอนการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ.....	28
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
3	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและนำมาวิเคราะห์.....	42
4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามมหาวิทยาลัย.....	45
5	จำนวนอาจารย์จำแนกตามระดับการศึกษา.....	46
6	จำนวนอาจารย์จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด....	47
7	จำนวนนักศึกษาจำแนกตามลักษณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ ห้องสมุด.....	47
8	จำนวนนักศึกษาจำแนกตามชั้นปีที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด.....	48
9	ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดใน ด้านต่างๆ.....	49
10	ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านเนื้อหา.....	52
11	ความคิดเห็นด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์.....	56
12	ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านวิธีการสอน.....	60
13	ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์.....	63
14	ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านสื่อการสอน.....	66
15	ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน.....	70
16	ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านการวัดผลการเรียน.....	73
17	ความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน.....	76
18	ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านต่างๆ.....	79
19	ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านเนื้อหาของวิชาการใช้ห้องสมุด.....	81
20	ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านวิธีการสอน.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านสื่อการสอน.....	87
22	ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน.....	89
23	ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านการวัดผลการเรียน.....	92

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการศึกษาของไทยจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า กระบวนการจัดการศึกษานั้นต้องเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน สังคมต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 6,12) จากแนวทางจัดการศึกษาดังกล่าวทำให้การศึกษาปัจจุบันปรับการเรียนการสอนให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยจัดการสอนแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ โดยมีครู อาจารย์ เป็นผู้ชี้แนะ ให้คำปรึกษา เพราะการศึกษาในห้องเรียนไม่สามารถทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ได้ทั้งหมด จึงทำให้ผู้เรียนต้องเข้าไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุดควบคู่กับการเรียนในห้องเรียน เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ เป็นศูนย์กลางกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นแหล่งส่งเสริมพัฒนาการทางวิชาการ และเป็นแหล่งสร้างเสริมนิสัยการค้นคว้าด้วยตนเองให้กับผู้เรียน (อภิรักษ์ ประกอบผล 2541 : 247) ห้องสมุดจึงมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาที่จะสนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียนต้องใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ฉะนั้นผู้เรียนจึงควรรู้วิธีการใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง รู้แหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ รู้จักเลือกใช้เครื่องมือสำหรับค้นหาทรัพยากรสารสนเทศอย่างถูกวิธี ดังนั้นห้องสมุดจึงมีหน้าที่ที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้วิธีการใช้ห้องสมุด โดยการสอนการใช้ห้องสมุดให้แก่ผู้เรียน อาจเป็นการแนะนำ หรือ การสอนในห้องสมุด หรือ ในห้องเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักวิธีใช้ห้องสมุดอย่างถูกวิธี และสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้มาใช้ประกอบการเรียนการเขียนรายงาน รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง และสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้

การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย มุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองมากขึ้นและมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาต่างๆ โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 12) เพราะผู้ที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำเป็นต้องมีคุณสมบัติในด้านการใฝ่รู้ และมี

ความสามารถในการติดตามความรู้วิชาการที่เกิดขึ้นใหม่อย่างสม่ำเสมอ นักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากตำรา เอกสารต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง นอกจากการแสวงหาความรู้จากอาจารย์และจำเป็นต้องอาศัยห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่สำคัญที่จะทำให้ นักศึกษาสามารถค้นหาและใช้สารนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในด้านการเรียน และการดำเนินชีวิตประจำวัน (MacAdam 1990 : 951) ดังนั้นมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจึงเห็นความสำคัญของการสอนการใช้ห้องสมุดจึงได้จัดให้มีวิชาการใช้ห้องสมุดไว้ในหลักสูตรสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยจัดสอนเป็นรายวิชาในหลักสูตร หรือ จัดสอนเป็นส่วนหนึ่งของวิชาใดวิชาหนึ่ง มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อให้นักศึกษามีทักษะในการใช้ห้องสมุด และสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองได้ ลักษณะวิชาจะจัดสอนแบบกลุ่มวิชาพื้นฐานบังคับหรือกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาเลือก ตามแต่ละมหาวิทยาลัยจะกำหนด โดยเรียกชื่อวิชาแตกต่างกันไปตามหลักสูตรที่เปิดสอน เช่น การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและการเขียนรายงาน การค้นหาและการเขียนรายงาน สารนิเทศและการศึกษาค้นคว้า เป็นต้น นอกจากนี้การจัดการสอนยังมีหลายลักษณะ เช่น มหาวิทยาลัยของรัฐ จัดการสอนเป็นรายวิชาในหลักสูตร ใช้วิธีการปฐมนิเทศ และการนำชมห้องสมุด (สุพัตรา ไชยศิริ 2520) ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชน ใช้วิธีจัดการสอนเป็นรายวิชาในหลักสูตร สอนเป็นส่วนหนึ่งของวิชาใดวิชาหนึ่ง และ จัดปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด (อุไร สรรพเศรษฐ 2537)

จากการสำรวจเบื้องต้นมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทยจำนวน 12 แห่ง ผู้วิจัยพบว่าการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะอยู่ในความรับผิดชอบของคณะมนุษยศาสตร์ หรือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ หรือ คณะศิลปศาสตร์ หรือ คณะอักษรศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบการสอน หากคณะดังกล่าวมีภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาจะเป็นผู้รับผิดชอบการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยตรง โดยการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์จะเปิดสอนอยู่ในกลุ่มวิชาพื้นฐานในหลักสูตร ลักษณะวิชาเป็นวิชาบังคับ หรือ วิชาเลือก มีหน่วยการเรียนจำนวน 2 หน่วยกิต หรือ จำนวน 3 หน่วยกิต การสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักและใช้ทรัพยากรสารนิเทศ สามารถเลือกใช้เครื่องมือช่วยค้น และเขียนรายงานได้ เนื้อหาส่วนใหญ่ครอบคลุมเรื่องสารนิเทศและแหล่งสารนิเทศ การเข้าถึงสารนิเทศ และการเขียนรายงาน วิธีการสอนส่วนใหญ่เป็นแบบการบรรยาย หรือ การบรรยายประกอบสื่อการสอน โดยสื่อการสอนที่ใช้ ได้แก่ แผ่นโปสเตอร์ อินเทอร์เน็ต บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ ลักษณะการสอนอาจเป็นกลุ่มใหญ่ หรือ กลุ่มย่อย สำหรับวิธีวัดผลการเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ การให้ทำแบบฝึกหัด การเขียนรายงาน และการสอบ

จากการที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐหลายแห่ง เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดมาเป็นเวลามากกว่า 30 ปี ภาควิชาได้พยายามปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอนให้ทันสมัย ทั้งในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน และอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในการจัดการสารนิเทศ เข้าใจวิธีการจัดระบบการเข้าถึง การเลือกใช้สารนิเทศที่มีอยู่ทั่วไป และไม่จำกัดเฉพาะภายในห้องสมุดเท่านั้น (Tiefel 1995 : 320) แต่จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีเพียงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดเฉพาะกลุ่มและเฉพาะมหาวิทยาลัยบางแห่งเท่านั้น เช่น งานวิจัยของนันทพร ศุภโสภณ (2536) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุด ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุดเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษเล่าเรียน และ งานวิจัยของประภาส พาวินันท์ (2541) ที่ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ ที่มีต่อการสอนการใช้ห้องสมุดและทักษะสารนิเทศในมหาวิทยาลัยรัฐ พบว่าอาจารย์เห็นว่าการสอนการใช้ห้องสมุดและทักษะสารนิเทศควรเป็นวิชาบังคับ ใช้ชื่อวิชาให้สอดคล้องกับเนื้อหา มีหน่วยการเรียน 2 หน่วยกิต และให้บรรณารักษ์ห้องสมุดมีส่วนร่วมในการสอน โดยความคิดเห็นของอาจารย์มีความแตกต่างกันตามระดับการศึกษา สาขาวิชาเอก ตำแหน่งทางวิชาการ และประสบการณ์การสอน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์ และ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ โดยศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผลการเรียน และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา รวมทั้งปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบในด้านการเรียนการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุด เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางแก่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ ในการปรับปรุงและจัดการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. ความคิดเห็นของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผลการเรียน และปัญหาในการสอน

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผลการเรียน ประโยชน์ที่ได้รับ และปัญหาในการเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า วิชาการใช้ห้องสมุดควรมีเนื้อหาทั้งการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน วิธีการสอนเน้นการทำแบบฝึกหัดและวัดผลโดยการให้ทำแบบฝึกหัด การสอบ และการทำรายงาน
2. นักศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า วิชาการใช้ห้องสมุดควรมีเนื้อหาเน้นเรื่องการเขียนรายงาน และวัดผลการเรียนจากแบบฝึกหัดและรายงาน
3. ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบในระดับมาก คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ความคิดเห็นที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้าน
  - เนื้อหา
  - วิธีการสอน
  - สื่อการสอน
  - ขนาดของกลุ่มผู้เรียน
  - การวัดผลการเรียน
  - ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
2. ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด
  - ด้านเนื้อหา
  - ด้านวิธีการสอน
  - ด้านสื่อการสอน
  - ด้านการวัดผลการเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดที่เปิดสอนเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกในหลักสูตรของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ โดยไม่รวมการสอนร่วมกับวิชาอื่นในหลักสูตรจำนวน 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ไม่รวมมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องจากในปีการศึกษา 2545 ไม่มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนในรายวิชานี้ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อยู่ระหว่างการร่างหลักสูตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ไม่ได้เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด และมหาวิทยาลัยศิลปากร เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดร่วมกับวิชาอื่นในหลักสูตร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย มี 2 กลุ่ม คือ

1. อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ที่รับผิดชอบสอนวิชาการใช้ห้องสมุด จำนวนทั้งหมด 66 คน
2. นิสิตนักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ที่จัดสอนเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือก ในปีการศึกษา 2545 จากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 8 แห่ง จำนวนทั้งหมด 10,798 คน ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษา โดยการเทียบจำนวนประชากรกับตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน (Yamane 1973 : 1088) และกำหนดความคลาดเคลื่อนเป็น $\pm 10\%$ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 725 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีขั้นตอนการวิจัย คือ

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนการใช้ห้องสมุด จากหนังสือ วารสาร เอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. สํารวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการสอนการใช้ห้องสมุด โดยส่งแบบสอบถามไปยังภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 12 แห่ง เพื่อนํามาเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านเนื้อหาวิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน และการวัดผล การเรียน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ในปีการศึกษา 2545 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนิสิต/นักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผล การเรียน และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

4. ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือโดยนํามาแบบสอบถามไปทดสอบกับอาจารย์ผู้ทำหน้าที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ในมหาวิทยาลัยเอกชน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย โดยเป็นอาจารย์ที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด จำนวน 10 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

6. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งและรับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ส่งไปยังภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ ตามขอบเขตที่กำหนด

7. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ สำหรับวินโดวส์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS for Windows)

8. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
9. รายงานผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทางแก่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ในการปรับปรุงและจัดการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

วิชาการใช้ห้องสมุด หมายถึงวิชาที่ว่าด้วยความรู้เกี่ยวกับสารนิเทศ แหล่งและบริการสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ การสืบค้นสารนิเทศ และการเขียนรายงาน โดยกำหนดเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกตามหลักสูตรการศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย และใช้ชื่อวิชาแตกต่างกันไป เช่น การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและการเขียนรายงาน การค้นคว้าและการเขียนรายงาน สารนิเทศและการศึกษาค้นคว้า และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

การปริทัศน์วรรณกรรมในบทนี้จะครอบคลุมเรื่องความหมายและความสำคัญของการสอนการใช้ห้องสมุด ความเป็นมาของการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด การเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับอุดมศึกษา การเรียนการสอนในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของการสอนการใช้ห้องสมุด

ความหมายของการสอนการใช้ห้องสมุด

การสอนการใช้ห้องสมุด มีคำที่ใช้ในภาษาอังกฤษหลายคำ เช่น Library Instruction, Bibliographic Instruction, Library User Instruction, Library User Education และ Library Orientation เป็นต้น แต่คำที่ใช้กันแพร่หลายคือ คำว่า Bibliographic Instruction

การสอนการใช้ห้องสมุด มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างๆ ดังนี้

การสอนการใช้ห้องสมุด คือ กิจกรรมทุกอย่างที่สอนให้ผู้มีความเข้าใจเกี่ยวกับบริการของห้องสมุด ทรัพยากรห้องสมุด วิธีการค้นข้อมูล ตลอดจนสอนให้ผู้รู้จักการใช้เครื่องมือช่วยค้น และการสอนแหล่งข้อมูลทางบรรณานุกรม (ALA Glossary of Library and Information Science 1983 : 237) สำหรับ Rice (1981 : 6) กล่าวว่า การสอนการใช้ห้องสมุดคือ การสอนเกี่ยวกับทรัพยากรสารนิเทศที่อยู่ในห้องสมุด สอนเทคนิคการใช้เครื่องมือเพื่อช่วยในการค้นหาข้อมูล และการเขียนบรรณานุกรม ส่วน Mellon (1988 : 137) ได้ให้ความหมายการสอนการใช้ห้องสมุดไว้ว่า การสอนให้ผู้รู้จักวิธีการใช้ห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับ Keenan (2000 : 248) กล่าวว่า การสอนการใช้ห้องสมุด คือ โปรแกรมการสอนที่แสดงให้ผู้ใช้ทราบถึงทรัพยากรสารนิเทศและบริการสารนิเทศที่มีอยู่ในห้องสมุดหรือศูนย์สารนิเทศ เพื่อให้ผู้ใช้จะสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ Prytherch (2000 : 69) ได้ให้ความหมายของการสอนการใช้ห้องสมุดคือ กระบวนการที่บรรณารักษช่วยเหลือผู้ใช้ให้สามารถเข้าถึงสารนิเทศได้ โดยวิธีการสอนเป็นทางการ หรือการฝึกอบรมเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และการใช้เทคนิคต่างๆ รวมทั้งมัลติมีเดีย ช่วยในการสอน

ดังนั้นการสอนการใช้ห้องสมุดหมายถึง กระบวนการสอนที่ช่วยเหลือผู้ใช้ให้รู้จักทรัพยากรสารนิเทศและบริการต่างๆของห้องสมุดตลอดจนวิธีการที่สามารถเข้าถึงสารนิเทศ โดย

ผ่านรูปแบบการสอนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยผู้สอนอาจเป็นอาจารย์หรือบรรณารักษ์ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถค้นหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้ตรงกับความต้องการ และสามารถใช้อ้างอิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการสอนการใช้ห้องสมุด

ปัจจุบันการสอนการใช้ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพราะการศึกษาระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากนอกห้องเรียนด้วยตนเอง นอกเหนือจากการอ่านตำราในวิชาที่เรียน เพื่อนำมาเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง โดยค้นคว้าจากการอ่านหรือจากสื่อการเรียนการสอนต่างๆ เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เว็บช่วยสอน เป็นต้น รวมถึงการเข้าไปศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด เพราะห้องสมุดถือเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ไว้ในที่เดียวกัน และเป็นแหล่งการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักศึกษาจะสัมฤทธิ์ผลได้ นักศึกษาต้องมีความรู้เรื่องวิธีการใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง เพื่อนักศึกษาจะได้รู้จักเลือกแหล่งสารสนเทศ เลือกประเภททรัพยากรสารสนเทศ รวมทั้งรู้จักเลือกเครื่องมือช่วยค้นได้ตรงกับความต้องการ หากนักศึกษาไม่รู้จักรหัสใช้ห้องสมุดอย่างถูกต้อง ไม่ทราบว่าจะค้นหาข้อมูลที่ต้องการอยู่ที่ใดในห้องสมุด หรือไม่ทราบว่าจะค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างไร จะทำให้นักศึกษาไม่สามารถค้นหาสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการ นอกจากนี้นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องมีการสอนการใช้ห้องสมุด เพื่อให้ นักศึกษาสามารถใช้อ้างอิงเป็นแหล่งแสวงหาความรู้และค้นคว้าด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการสอนการใช้ห้องสมุดจึงมีความสำคัญต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อช่วยให้นักศึกษามีทักษะการใช้ห้องสมุดและสามารถเลือกใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้ตรงกับความต้องการ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จึงได้เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ไว้ในหลักสูตร หรือ เปิดสอนร่วมกับวิชาอื่นๆ ในหลักสูตร โดยจัดสอนเป็นวิชาบังคับ หรือวิชาเลือก

ความเป็นมาของการสอนการใช้ห้องสมุด

การสอนการใช้ห้องสมุดในระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ เริ่มขึ้นในช่วงต้นทศวรรษ 1820 ที่ Harvard College โดยบรรณารักษ์เป็นผู้สอนการใช้ห้องสมุดให้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ลักษณะการสอนจะเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องของหนังสือ

และการพิมพ์ และการใช้ห้องสมุด (Herrington 1998 : 382) ต่อมาในปี 1920 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้จัดโปรแกรมการสอนให้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คือ การปฐมนิเทศ โดยสอนแบบการบรรยาย การนำชมห้องสมุด และการฝึกปฏิบัติ ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 การศึกษาระดับอุดมศึกษามีความสำคัญมากยิ่งขึ้น กิจกรรมการสอนการใช้ห้องสมุดก็ได้เพิ่มมากขึ้นด้วย โดยเริ่มมีการใช้สื่อทัศนวัสดุในการสอน เช่น โทรทัศน์วงจรปิด เป็นต้น (Roberts 1982 : 17) ต่อมาในปี 1960 ห้องสมุดนำคอมพิวเตอร์มาช่วยงานของบรรณารักษ์ แต่ยังไม่ได้นำมาใช้บริการแก่ผู้ใช้ ได้มีการนำเครื่องมือและวิธีการต่างๆ เข้ามาใช้ในการสอน โดยเฉพาะการใช้สื่อทัศนวัสดุและเทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนชั้นเรียนขนาดใหญ่ เช่น เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เทปบันทึกเสียง สไลด์ และภาพยนตร์ เป็นต้น และปลายปีค.ศ. 1967 พบว่ามีมหาวิทยาลัย 40 แห่ง ในสหรัฐอเมริกา ที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Herrington 1998 : 382) ในปี 1970 การสอนการใช้ห้องสมุดได้กลายเป็นส่วนสำคัญของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และแนวคิดในการสอนการใช้ห้องสมุดได้เปลี่ยนไปโดยมีการสอนด้วยทักษะการแก้ปัญหา และเน้นทักษะการเข้าถึงสารสนเทศ และเครื่องมือในการค้นข้อมูล (Bibliographic Instruction : Yesterday and Today 1997) ต่อมาในปี 1987 มีการสำรวจพบว่าห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากว่า 65 เปอร์เซ็นต์ มีการสอนการใช้ห้องสมุดหลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย การใช้วีดิทัศน์ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสอนเป็นรายบุคคล เป็นต้น และ ในปี 1987 และ 1988 Association of College and Research Libraries (ACRL), American Association of School Librarians (AASL) และ Association for Educational Communication and Technology (AECT) ได้เสนอเอกสารเกี่ยวกับพันธหน้าที่ของบรรณารักษ์ในการสนับสนุนเป้าหมายของชาติที่ต้องการสร้างสังคมผู้รู้สารสนเทศ (Information Literate Society) ซึ่งพันธหน้าที่นี้ได้ปรากฏให้เห็นในหลักสูตรการสอนการใช้ห้องสมุด ที่ดำเนินการ โดยสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา ในปัจจุบัน (Bibliographic Instruction : Yesterday and Today 1997)

สำหรับการสอนการใช้ห้องสมุดในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย เริ่มเปิดสอนเป็นครั้งแรกที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) ในปี พ.ศ. 2500 โดยเปิดสอนเป็นวิชาบังคับให้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์ของการสอนเพื่อให้นักศึกษารู้จักการใช้ทรัพยากรห้องสมุด การใช้บัตรรายการ หนังสืออ้างอิง และรู้จักการเรียบเรียงรายงาน หลังจากนั้น มหาวิทยาลัยของรัฐหลายแห่งก็ได้เริ่มเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ตามมาเป็นลำดับ ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปิดสอนในปีพ.ศ. 2507 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เปิดสอนในปีพ.ศ. 2508 มหาวิทยาลัยศิลปากร เปิดสอนในปีพ.ศ. 2512 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปิดสอนในปีพ.ศ. 2513 ต่อมาในปีพ.ศ. 2517 มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา

และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงได้เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยเอกชนก็ได้เริ่มเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดเช่นเดียวกัน เช่น มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เป็นต้น ปัจจุบันการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ยังคงมีการเปิดสอนเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกให้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี รวมทั้งมีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

การเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับอุดมศึกษา

รูปแบบการสอน

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่าการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อสอนให้นักศึกษามีทักษะการใช้ห้องสมุดให้ถูกวิธี โดยลักษณะการสอนสามารถจำแนกเป็น 2 รูปแบบ คือ (จินดา จำเริญ 2532 : 14-15)

1. การสอนการใช้ห้องสมุดแบบไม่เป็นทางการ (Informal Library Instruction) ได้แก่ การสอนการใช้ห้องสมุดแทรกในกระบวนการตอบคำถาม และช่วยการค้นคว้าของบรรณารักษ์ แผนกบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า เพื่อช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดเกิดความเข้าใจในการใช้ห้องสมุด

2. การสอนวิธีใช้ห้องสมุดแบบเป็นทางการ (Formal Library Instruction) ได้แก่ การปฐมนิเทศเรื่องห้องสมุด และการสอนเรื่องห้องสมุด

2.1 การปฐมนิเทศเรื่องห้องสมุด คือ การแนะนำให้รู้จักห้องสมุด รู้จักบริการ และกิจกรรมของห้องสมุด ทราบแหล่งและวิธีใช้ทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ ในห้องสมุด ซึ่งทำได้หลายวิธี ได้แก่ การบรรยายเรื่องห้องสมุด ในวันปฐมนิเทศ นิสิต นักศึกษาใหม่ ให้ทราบบริการ ระเบียบข้อบังคับในการใช้ห้องสมุด การใช้โสตทัศนวัสดุ การปฐมนิเทศเรื่องห้องสมุด อาจใช้การจัดฉายสไลด์หรือเทปบันทึกภาพเรื่องราวต่างๆ ของห้องสมุด หรือจัดพิมพ์คู่มือแนะนำการใช้ห้องสมุด การนำชมห้องสมุด เป็นการแนะนำให้รู้จักแหล่งค้นคว้าต่างๆ ภายในห้องสมุด โดยมีบรรณารักษ์เป็นผู้นำชม เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับนักศึกษา

2.2 การสอนเรื่องห้องสมุด เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดอย่างละเอียด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการใช้ห้องสมุด แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การสอนการใช้ห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของวิชาต่างๆ ได้แก่ การบรรยายวิธีใช้ห้องสมุดแทรกในวิชาต่างๆ

2. การสอนการใช้ห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร หมายถึง การบรรจุวิชาวิธีใช้ห้องสมุดให้เป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การจัดสอนเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือก

การสอนวิชาการใช้ห้องสมุดที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในมหาวิทยาลัยจะจัดสอนเป็นลักษณะวิชาบังคับ หรือ วิชาเลือก ตามหลักสูตรของแต่ละมหาวิทยาลัย การสอนวิชาการใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่จะจัดสอนให้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ลักษณะการสอนจะจัดสอนในชั้นเรียนหรือ พายมห้องสมุด โดยมีอาจารย์หรือบรรณารักษ์ ทำหน้าที่เป็นผู้สอน โดยมีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อให้นักศึกษารู้จักวิธีค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการได้ด้วยตนเอง ให้นักศึกษารู้จักใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ รู้จักใช้หนังสืออ้างอิง ให้นักศึกษาสามารถใช้ห้องสมุดได้ด้วยตนเอง สามารถวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของหนังสือได้ และให้นักศึกษาสามารถศึกษาอย่างต่อเนื่องและกลายเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (Tiefel 1995 : 320 and Rice 1981: 6)

เนื้อหาวิชา

จากประมวลรายวิชาในมหาวิทยาลัยของรัฐ 8 แห่ง พบว่าเนื้อหาวิชาการใช้ห้องสมุดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ห้องสมุดได้อย่างถูกต้อง โดยครอบคลุมเรื่องสำคัญต่อไปนี้

1. ความหมายและความสำคัญของสารสนเทศ ครอบคลุมเนื้อหาที่กล่าวถึงความหมายของสารสนเทศและความสำคัญของสารสนเทศ
2. แหล่ง และ บริการสารสนเทศ ประกอบด้วยประเภทของแหล่งสารสนเทศ เช่น ห้องสมุดประเภทต่างๆ หอจดหมายเหตุ เป็นต้น และ บริการสารสนเทศ ที่ประกอบด้วยบริการที่ห้องสมุดทุกประเภทมีให้บริการ ได้แก่ บริการยืม – คืน บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และบริการข่าวสารทันสมัย เป็นต้น
3. ทรัพยากรสารสนเทศ ครอบคลุมประเภทและลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ เป็นต้น วัสดุไม่ตีพิมพ์ เช่น สไลด์ แผ่นโปร่งใส ไมโครฟิล์ม เป็นต้น และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น
4. หนังสืออ้างอิงและวิธีใช้ ประกอบด้วยหนังสืออ้างอิงและวิธีการใช้หนังสืออ้างอิงประเภทต่างๆ เช่น พจนานุกรม สารานุกรม บรรณานุกรม เป็นต้น
5. การจัดหมู่หนังสือ กล่าวถึงการจัดหมู่หนังสือที่เป็นระบบสากล 2 ระบบ ได้แก่ การจัดหมู่ระบบทศนิยมของดิวอี้ และ การจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน
6. ระบบการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ ประกอบด้วยระบบการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ เช่น วารสาร หนังสือพิมพ์ โสตทัศนวัสดุ เป็นต้น

7. เครื่องมือช่วยค้นทรัพยากรสารสนเทศ ประกอบด้วยเครื่องมือช่วยค้น ได้แก่ บัตรรายการ ตรีสารและหนังสือพิมพ์ รายการออนไลน์ (OPAC) ฐานข้อมูลซีดีรอมและ อินเทอร์เน็ต
8. การสืบค้นสารสนเทศ ประกอบด้วยเรื่องวิธีการสืบค้นสารสนเทศจากการใช้เครื่องมือช่วยค้น เช่น บัตรรายการ รายการออนไลน์ ฐานข้อมูลซีดีรอม และ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น
9. การวิเคราะห์และการประเมินสารสนเทศ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์สารสนเทศ และการประเมินสารสนเทศ ที่ได้จากการสืบค้นสารสนเทศ
10. การอ่านและการบันทึก ประกอบด้วยการเลือกสื่อการอ่านประเภทต่างๆ วิธีการอ่าน ประเภทของการบันทึก ลักษณะของการบันทึก และ วิธีการบันทึก
11. การศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วยประเภทของการศึกษาค้นคว้า ประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้า และ ขั้นตอนของการศึกษาค้นคว้า
12. การเขียนรายงาน ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับส่วนประกอบของรายงาน การเรียบเรียง เนื้อเรื่องในรายงาน การเขียนรายการอ้างอิง การเขียนเชิงอรรถ การรวบรวมบรรณานุกรมและ เขียนบรรณานุกรม รวมทั้งการจัดพิมพ์รายงาน

วิธีการสอน

วิธีการสอนที่ใช้ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดมีหลายวิธี แต่วิธีที่ใช้โดยทั่วไป ในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ (ธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์ 2528 : 68 – 69 ; บุญชม ศรีสะอาด 2537 : 70 ; อภรณ์ ใจเที่ยง 2540 : 97, 101, 105)

1. การบรรยาย เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนพูด บอกเล่า อธิบาย เนื้อหาหรือเรื่องราวต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน โดยที่ผู้สอนเป็นฝ่ายเตรียมการศึกษาค้นคว้าเนื้อเรื่องมาแล้วเป็นอย่างดี ผู้เรียนเป็นฝ่ายมารับผลการศึกษาค้นคว้านั้น โดยทั่วไปมักจะเป็นการสื่อความหมายทางเดียว คือ จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียนโดยผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย เพียงแค่ฟัง จดบันทึก หรือซักถามบางครั้ง วิธีสอนแบบนี้ผู้สอนจะเป็นหลักสำคัญ
2. การสาธิต เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งอาจเป็นวิทยากรที่ผู้สอนเชิญมาแสดงหรือกระทำให้ดูเป็นตัวอย่างพร้อมๆ กับการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ตรงในเชิงรูปธรรม เป็นการสอนที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง เพราะผู้สอนเป็นผู้วางแผนดำเนินการ และลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนอาจจะมีส่วนร่วมบ้าง แต่เพียงเล็กน้อย จุดประสงค์การสอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเห็นขั้นตอนการปฏิบัติ
3. การอภิปราย เป็นวิธีสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือพิจารณาหัวข้อที่กลุ่มมีความสนใจร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาคำตอบแนวทางหรือ

เพื่อแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งร่วมกัน วิธีนี้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน คือ ได้คิด ได้ทำ ได้แก้ปัญหา และได้ฝึกการร่วมกันทำงานแบบประชาธิปไตย ผู้เรียนจึงเป็นศูนย์กลางของการเรียน

4. การฝึกปฏิบัติ เป็นวิธีสอนที่ต้องการให้ฝึกทักษะให้ผู้เรียนเรียนจากของจริงและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ผู้เรียนจะทราบว่าสิ่งที่เรียนนั้นเป็นอย่างไร มีปัญหาอะไร และบางครั้งอาจต้องแก้ปัญหาด้วยตนเอง การสอนแบบนี้ควรใช้เมื่อเรียนภาคทฤษฎีผ่านไป

5. การสอนโดยใช้สื่อทัศนูปกรณ์ หมายถึง การสอนโดยใช้อุปกรณ์การสอนต่างๆ เช่น รูปภาพ สไลด์ วิดีทัศน์ เป็นต้น มาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ได้

6. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นวิธีสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนด้วยตนเอง โดยผู้สอนจะเป็นเพียงผู้คอยดูแลและให้คำแนะนำเท่านั้น วิธีสอนแบบนี้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและเกิดวินัยในตัวเอง และปลูกฝังนิสัยรักการค้นคว้าและการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7. การนำชมห้องสมุด เป็นวิธีแนะนำห้องสมุด โดยบรรณารักษ์จะเป็นผู้นำชมห้องสมุด ภายหลังจากผู้เข้ารับการปฐมนิเทศได้ฟังการบรรยายหรือชมสไลด์แนะนำวิธีใช้ห้องสมุดอย่างย่อๆ โดยมีการจัดแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการปฐมนิเทศออกเป็นกลุ่มย่อยๆ การแนะนำวิธีใช้ห้องสมุด เช่น การใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ในห้องสมุด การใช้เครื่องมือช่วยค้น ทำให้ผู้เข้ารับการปฐมนิเทศได้มีโอกาสรู้จักคุ้นเคยกับบรรณารักษ์ และสามารถขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาการใช้ห้องสมุดในโอกาสต่อไป

สื่อการสอน

สื่อการสอนที่ใช้ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ควรเป็นสื่อที่ตรงกับเนื้อหาวิชาที่สอน เพราะสื่อการสอนเป็นตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน เป็นสิ่งช่วยอธิบายและขยายเนื้อหาบทเรียนให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนที่ตั้งไว้ ดังนั้นสื่อการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน โดยทั่วไปสื่อการสอนที่ใช้ประกอบการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ได้แก่ (กิดานันท์ มลิทอง 2536 : 76 ; สุพัฒน์ สองแสงจันทร์ 2543 : 38 ; ทักษิณา สนวนานท์ 2544 : 493-494 ; มนต์ชัย เทียนทอง 2544 : 73 ; โสภณ ศิริโชติ 2544 : 55)

1. ตำรา เอกสารประกอบการสอน เป็นสิ่งพิมพ์ที่เขียนขึ้นตามหลักสูตรในสถาบัน การศึกษาระดับต่างๆ โดยเล่มหนึ่งๆ อาจเขียนครอบคลุมเนื้อหาในรายวิชาใดวิชาหนึ่งอย่างครบถ้วน หรือ อาจเขียนเฉพาะหัวข้อใหญ่ๆ หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งก็ได้

2. ของจริง คือวัสดุที่อยู่รอบๆ ตัว จะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ เช่น หนังสืออ้างอิง ไมโครฟิล์ม ซีดีรอม เป็นต้น

3. แผ่นโปร่งใส เป็นแผ่นพลาสติกหรือแผ่นอะซีเตท (Acetate) โดยทั่วไปนิยมใช้ 2 ขนาด คือ 7x7 นิ้ว และ 10x10 นิ้ว และนำมาใช้คู่กับเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เพื่อให้ได้ภาพปรากฏบนจอมีขนาดใหญ่ ซึ่งเกิดจากการเขียน หรือ ถ่ายสำเนา โดยผู้สอนส่วนใหญ่จะนำมาใช้ประกอบการบรรยาย

4. สไลด์ เป็นภาพนิ่งทำจากฟิล์มสไลด์และนำมาเข้ากรอบ ใช้ได้ทั้งเป็นแผ่นเดี่ยวๆ หรือ ใช้เป็นชุดในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ทั้งมีเสียงประกอบและไม่มีเสียงประกอบ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาทุกสาขาวิชารวมทั้งการศึกษาภาพและเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบัน เช่น การสอนวิชาการใช้ห้องสมุดจะนำมาใช้ในเรื่องการแนะนำหนังสืออ้างอิง หรือ การแนะนำทรัพยากรสารสนเทศ

5. เทปบันทึกเสียง คือวัสดุที่บันทึกเสียงลงบนเทปแม่เหล็กและบรรจุในตลับ เป็นวัสดุที่ใช้อำนวยประโยชน์มากในการศึกษาด้วยตนเอง โดยเฉพาะการเรียนภาษา และเทปบันทึกเสียง ต้องใช้กับเครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง โดยการสอนการใช้ห้องสมุดจะใช้เทปบันทึกเสียงประกอบการฉายสไลด์

6. วิดีทัศน์ (Video tapes) หรือ เทปบันทึกภาพ คือวัสดุที่บันทึกภาพและเสียง ลงในเส้นเทปแม่เหล็ก และบรรจุในตลับ โดยสามารถลบและบันทึกซ้ำได้ รวมทั้งสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยได้ เป็นวัสดุที่ใช้บันทึกเรื่องราวต่างๆ และยังให้ข้อมูลใหม่ๆ เป็นปัจจุบัน เช่น ภาพเหตุการณ์ บุคคลสำคัญ เป็นต้น นอกจากนี้การสอนการใช้ห้องสมุดยังนำวีดิทัศน์มาใช้ในการแนะนำการใช้ห้องสมุด หรือ วิธีการสืบค้นสารสนเทศประเภทต่างๆ

7. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction = CAI) คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นสื่อช่วยสอนเหมือนกับอุปกรณ์ช่วยสอนอื่นๆ เช่น แผ่นโปร่งใส สไลด์ วิดีทัศน์ ที่ใช้ประกอบในการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนหรือสิ่งที่ต้องการจะสื่อถึงได้โดยง่าย โดยที่โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะสามารถตอบสนองความต้องการใช้สื่อได้ครบทุกสื่อ เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และสามารถตอบโต้กับผู้เรียนได้ โดยการสอนการใช้ห้องสมุดนำมาใช้เป็นบทเรียนเสริมสำหรับนักศึกษา เพื่อการค้นคว้าด้วยตนเอง

8. เว็บช่วยสอน (Web - Based Instruction) คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่นำเสนอผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยใช้เว็บเบราว์เซอร์เป็นตัวจัดการ ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้

9. PowerPoint คือ โปรแกรมนำเสนองาน (presentation) ที่แสดงภาพประกอบ คำอธิบาย โดยทำเป็นหน้าๆ หรือ การฉายข้อความครั้งละหน้า คล้ายการฉายสไลด์ที่ฉายภาพ และอาจทำให้มีเสียงบรรยายประกอบด้วยก็ได้ นอกจากนี้ยังสามารถนำตัวเลขและรายการต่างๆ มานำเสนอในลักษณะของแผนภูมิและแผนสถิติ หรือจะสั่งพิมพ์ออกทางเครื่องพิมพ์เพื่ออ่านหรือ แจกก็ได้ ซึ่งการสอนการใช้ห้องสมุดได้นำมาใช้ประกอบการบรรยายแต่ละเนื้อหาวิชา หรือ ใช้บรรยายเรื่องการเขียนรายงาน

ขนาดของกลุ่มผู้เรียน

การสอนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยทั่วไปจะมีขนาดของกลุ่มผู้เรียนในชั้นเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (Brown and Thornton 1971)

1. กลุ่มขนาดเล็ก หมายถึง กลุ่มที่มีขนาดเล็กพอเหมาะที่จะสามารถสื่อสาร และ ปฏิสัมพันธ์ กันได้สะดวก ขนาดของกลุ่มประมาณ 5 –15 คน ควรสอนโดยใช้วิธีการสัมมนา และการอภิปรายเพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ และการสอนแบบกลุ่มขนาดเล็กนี้ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน และมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

2. กลุ่มขนาดกลาง คือ ขนาดของกลุ่มประมาณ 35–60 คน โดยใช้วิธีการสอนได้หลายวิธี ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การแสดงบทบาท การสาธิต การสอนในห้องปฏิบัติการ และการศึกษานอกสถานที่ ซึ่งการสอนในกลุ่มขนาดกลาง ผู้สอนและผู้เรียนจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนทัศนะ ทำกิจกรรมการเรียนการสอนไปด้วยกัน ตามความเหมาะสมของผู้เรียน ระดับชั้นเรียน และ ตามที่กำหนดในหลักสูตร

3. กลุ่มขนาดใหญ่ คือ ขนาดของกลุ่มตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป การสอนผู้เรียนจำนวนมากนี้ ส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับทราบความรู้ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานพร้อมๆ กัน การสอนจึงใช้วิธีการบรรยาย โดยอาจารย์จะมีบทบาทและกิจกรรมการสอนมากกว่านักศึกษา นักศึกษาจึงเป็นผู้รับฟัง และซักถามเมื่อสงสัย ทำให้นักศึกษารับแต่ความรู้ที่เป็นทฤษฎีมากกว่าจะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 8 แห่ง พบว่าขนาดของกลุ่มผู้เรียนใน วิชาการใช้ห้องสมุด มีทั้งกลุ่มขนาดใหญ่ และ กลุ่มขนาดย่อย ซึ่งคล้ายกับทฤษฎีของ Brown and Thornton แต่การแบ่งจำนวนผู้เรียนจะไม่เหมือนกับทฤษฎีของ Brown and Thornton เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ปรับสัดส่วนของจำนวนผู้เรียนให้สอดคล้องกับขนาดของกลุ่มผู้เรียนในวิชาการใช้ห้องสมุดในปัจจุบัน ดังนี้

1. กลุ่มขนาดเล็ก	คือ	ขนาดของกลุ่มประมาณ 5 –20 คน
2. กลุ่มขนาดกลาง	คือ	ขนาดของกลุ่มประมาณ 21–60 คน
3. กลุ่มขนาดใหญ่	คือ	ขนาดของกลุ่มประมาณ 61 -100 คน

การวัดผลการเรียน

การวัดผลการเรียนของวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับอุดมศึกษา โดยทั่วไปจะวัดผลจากการเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด การเขียนรายงาน การทำแบบทดสอบ การสอบ ซึ่งการวัดผลเป็นกระบวนการในการกำหนดหรือหาจำนวน ปริมาณ อันดับ หรือรายละเอียดของ คุณลักษณะหรือพฤติกรรมความสามารถของบุคคล ในการวัดผลดังกล่าวจะทำให้ได้ตัวเลขหรือ ข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่ชี้แทนจำนวนและลักษณะที่วัดนั้น และใช้วิธีการหรือเครื่องมือเป็นหลักในการวัด หลักเกณฑ์ของการวัดผล คือ วัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ คือ การวัดผลแต่ละ ครั้งต้องมั่นใจได้ว่าสามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัดได้ เครื่องมือต้องมีความเที่ยงตรง เชื่อมมันได้ มีความสมดุล สะดวกต่อการปฏิบัติ มีความยุติธรรม การวัดผลจะต้องเป็นผลการวัดที่ได้มาจากการวัดที่ยุติธรรมเสมอหน้ากันทุกคน โดยพิจารณาเครื่องมือที่ใช้และการใช้เครื่องมือ แปลผลได้ ถูกต้อง ผลการวัดที่ได้ในแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นคะแนนที่เป็นตัวแทนของจำนวนหรือระดับ ของคุณลักษณะที่ต้องการวัดเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า แก้ไข และปรับปรุง ผู้เรียน

เครื่องมือหรือวิธีการที่ใช้ในการวัดผลทางการศึกษาในปัจจุบันมีหลายวิธี แต่ที่ใช้โดยทั่วไป คือ (ไพศาล หวังพานิช 2543 : 17 ; ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2543 : 21-22)

1. การสังเกต คือ วิธีการวัดที่ใช้ตรวจสอบคุณลักษณะด้านพฤติกรรมการแสดงออก บุคลิก ท่าทาง ความร่วมมือ ความตั้งใจ ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้เรียน เช่น ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในขณะที่เรียนว่ามีความสนใจในบทเรียนเพียงไร สังเกตผลงานของผู้เรียนจาก แบบฝึกหัด การทำรายงาน และ รวมถึงการเข้าชั้นเรียน เป็นต้น
2. การทำรายงาน คือ วิธีการวัดศักยภาพในการค้นคว้า ประมวล เรียบเรียงความรู้ จากแหล่งต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถวางแผน และแก้ปัญหาต่างๆ ได้
3. การปฏิบัติ คือ วิธีการวัดด้านทักษะโดยมุ่งให้ผู้เรียนได้ดำเนินการปฏิบัติจริง เพื่อแสดงขั้นตอน วิธีปฏิบัติ และ ผลงาน เช่น การทำแบบฝึกหัด การรายงานหน้าชั้นเรียน เป็นต้น
4. แบบทดสอบ คือ ชุดของคำถามที่สร้างขึ้นมาอย่างมีระบบ เพื่อใช้วัดตัวอย่าง พฤติกรรมของแต่ละบุคคล
5. ข้อสอบ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ซึ่งมีรูปแบบที่นิยมใช้กัน คือ

5.1 ข้อสอบปากเปล่า หรือ การสัมภาษณ์ ใช้วัดและประเมินความสามารถในการแสดงทัศนะตามหลักวิชา การอธิบายหลักการ การแก้ปัญหา การใช้เหตุผลและผล ซึ่งวิธีการนี้ ต้องดำเนินการวัดและประเมินเป็นรายบุคคล

5.2 ข้อสอบข้อเขียน เป็นเครื่องมือที่ใช้กันแพร่หลาย ใช้วัดความรู้ในเนื้อหา ความสามารถในการเรียนรู้ต่างๆ โดยใช้ภาษาเขียนเป็นสื่อ และสามารถวัดผู้เรียนเป็นกลุ่ม นอกจากนี้ลักษณะของข้อสอบข้อเขียน แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ ข้อสอบแบบจำกัดคำตอบ หรือ ข้อสอบปรนัย และ ข้อสอบแบบเขียนบรรยาย หรือ ข้อสอบอัตนัย

ดังนั้นการเลือกเครื่องมือหรือวิธีการที่ใช้ในการวัดผลการเรียนจะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาในแต่ละมหาวิทยาลัย นอกจากนี้การวัดผลควรเลือกใช้เครื่องมือหรือวิธีการหลายๆ วิธีประกอบกัน เพื่อให้การวัดผลการเรียนครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

การเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ

การสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ เริ่มเปิดสอนเป็นครั้งแรก เมื่อปีพ.ศ. 2500 ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งต่อมาได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ 2528 : 26) หลังจากนั้นมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ตามมาเป็นลำดับ เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น โดยในระยะแรกการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะมอบหมายให้คณะมนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ หรือ คณะอักษรศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด หากคณะดังกล่าวมีภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัด คณะจะมอบหมายให้ภาควิชาฯ รับผิดชอบเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยตรง โดยมีอาจารย์ประจำภาควิชาเป็นผู้สอน

ในปัจจุบันการเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ รับผิดชอบสอน มีจำนวน 11 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยรูปแบบการสอนอาจจัดสอนเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร หรือ จัดสอนเป็นส่วนหนึ่งของวิชาต่างๆ หรือ จัดสอนร่วมกับวิชาใดวิชาหนึ่ง และ ลักษณะของวิชาที่เปิดสอนอาจเป็น วิชาบังคับ หรือ วิชาเลือก ตามแต่แต่ละมหาวิทยาลัยจะกำหนด

สำหรับขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยรัฐ จำนวน 8 แห่ง ที่ภาควิชาฯ รับผิดชอบเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดโดยตรง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ

มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 4 แห่ง ที่ไม่ได้ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ เนื่องจากในปีการศึกษา 2545 ไม่มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนในรายวิชานี้ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ อยู่ระหว่างการร่างหลักสูตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ไม่ได้เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด และ มหาวิทยาลัยศิลปากร เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดร่วมกับวิชาอื่นในหลักสูตร

ดังนั้นการสอนการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ จะกล่าวถึงมหาวิทยาลัยของรัฐ 8 แห่ง ที่เป็นขอบเขตการวิจัย รวมทั้งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยศิลปากร เนื่องจากมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง ยังมีการเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 แห่ง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเริ่มเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในปี พ.ศ. 2500 โดยใช้ชื่อวิชาการใช้หนังสือและห้องสมุด เปิดสอนให้แก่นิสิตคณะอักษรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ใช้เวลาเรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งระยะเริ่มแรกจัดวิชาดังกล่าวนี้อยู่ในหมวดวิชาภาษาอังกฤษ ต่อมาภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จึงได้นำวิชาการใช้หนังสือและห้องสมุด เข้ามาเป็นรายวิชาของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ในปีพ.ศ. 2514 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเริ่มใช้ระบบหน่วยกิต จึงได้มีการกำหนดให้วิชาการใช้หนังสือและห้องสมุด มีจำนวน 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (สุพัตรา ไชยศิริ 2520 : 151-152) ปัจจุบันใช้ชื่อวิชาการ ค้นคว้าและการเขียนรายงาน มีจำนวน 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สอนโดยอาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ให้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะอักษรศาสตร์ ระดับปริญญาตรี รวมทั้งเปิดสอนวิชาการเขียนรายงานเชิงวิชาการ ให้แก่นิสิตคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นิสิตสามารถใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ ของห้องสมุด เพื่อประกอบการค้นคว้าวิจัย สามารถใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ สามารถบันทึกข้อมูลที่ได้จาก การอ่าน สามารถเขียนโครงเรื่องและเขียนรายงานการค้นคว้าอย่างมีแบบแผน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื้อหาวิชาครอบคลุมเรื่อง แหล่ง บริการ และทรัพยากรสารสนเทศ การเข้าถึงสารสนเทศ โดยใช้เครื่องมือต่างๆ การอ่านและการบันทึกจากการอ่าน การค้นคว้าวิจัยและการเขียนรายงาน การรวบรวมและการเขียนบรรณานุกรม สำหรับวิธีการสอนใช้หลายวิธี ได้แก่ วิธีการบรรยาย การปฐมนิเทศห้องสมุด การสาธิต ส่วนสื่อการสอน ประกอบด้วย ตำราเรื่องการค้นหาและการเขียนรายงาน แผ่นโปร่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ลักษณะของขนาดกลุ่มผู้เรียนที่จัดสอนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อย และวัดผลการเรียนจากการเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด การทำรายงาน และการสอบ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์, อัดสำเนา)

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เริ่มจัดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2513 โดย คณะศึกษาศาสตร์ได้เปิดสอนวิชา การใช้ห้องสมุด ขึ้นเป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 และเป็นวิชาเลือกอิสระของนักศึกษาคณะอื่นๆ กำหนดให้มีจำนวน 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เปิดสอนทั้งภาคการศึกษาต้นและภาคการศึกษาปลาย ในระยะเริ่มแรกสอนโดยบรรณารักษ์หอสมุดกลาง ต่อมาในปี พ.ศ. 2524 เมื่อมีการจัดตั้งภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ จึงนำวิชาการใช้ห้องสมุดเข้ามาอยู่ในความดูแลของภาควิชา และสอนโดยอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ (สมบุญ ไร่แจ่มจันทร์ 2545 : 123) ปัจจุบันใช้ชื่อวิชาว่า การใช้ทรัพยากรห้องสมุด จัดสอนเป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี เกือบทุกคณะ เช่น คณะเกษตรศาสตร์ คณะประมง คณะมนุษยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร มีบางคณะที่จัดสอนเป็นวิชาเลือก คือ คณะวนศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ กำหนดให้มีจำนวน 1 หน่วยกิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบอกความสำคัญของห้องสมุดต่อการศึกษาในมหาวิทยาลัย สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและรู้วิธีการจัดเก็บ ใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด วรรณีวารสาร ทะเบียนวารสาร ฐานข้อมูลอื่นๆ และสามารถเขียนการอ้างอิงและบรรณานุกรม รวมทั้งนำความรู้และทักษะที่ได้ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาวิชาครอบคลุมเรื่อง ห้องสมุดทั่วไป ทรัพยากรสารสนเทศ วารสารและวรรณีวารสาร ฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด (OPAC) ฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ การเขียนการอ้างอิงและการเขียนบรรณานุกรม สำหรับวิธีการสอนใช้หลายวิธี ได้แก่ การบรรยาย การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และการฝึกปฏิบัติ สำหรับสื่อการสอนประกอบด้วยเอกสารประกอบการสอน แผ่นโปร่งใส และ PowerPoint ลักษณะของขนาดกลุ่มผู้เรียนที่จัดสอนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ และวัดผลการเรียนจากแบบฝึกหัด และการสอบ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์, อัดสำเนา)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เริ่มจัดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 ใช้ชื่อวิชาว่า หลักการใช้หนังสือและห้องสมุด จัดสอนเป็นวิชาเลือกเสรี มีจำนวน 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งในปีการศึกษา 2517 มีนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ เลือกเรียนเพียงคณะเดียว โดยมหาวิทยาลัยมอบหมายให้ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบสอน ต่อมาในปี 2521 มหาวิทยาลัย ได้จัดตั้งคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ขึ้น ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์จึงโอนมาสังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และได้เปิดสอนวิชาห้องสมุดและวิธีค้นคว้า เป็นวิชาบังคับ พื้นฐานและวิชาเลือก ให้แก่นักศึกษาทุกสาขาและทุกคณะของมหาวิทยาลัย โดยจัดสอนเป็น วิชาบังคับให้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาพัฒนาชุมชนและสาขาบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และ คณะเภสัชศาสตร์ นอกจากนี้จัดสอนเป็นวิชาบังคับเลือกให้แก่นักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และเปิดสอนเป็นวิชาเลือกทั่วไปสำหรับนักศึกษาคณะอื่นๆ (ภรณ์ ศิริโชติ 2528 : 3-4) ปัจจุบันใช้ชื่อวิชาว่า การรู้สารสนเทศ สอนเป็นวิชาบังคับให้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ทุกคณะ แต่มีบางคณะ ได้แก่ คณะเทคโนโลยี และคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่จัดสอนเป็นวิชาเลือก วิชานี้กำหนดให้มี 2 หน่วยกิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของสารสนเทศและทราบถึงความต้องการสารสนเทศ มีความสามารถในการวิเคราะห์ความต้องการสารสนเทศ มีความสามารถในการเลือกแหล่งและทรัพยากรสารสนเทศ ให้สอดคล้องกับความต้องการสารสนเทศ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสืบค้นสารสนเทศ มีความสามารถ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินสารสนเทศ ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งให้นักศึกษามีความสามารถในการเรียบเรียงและการนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ได้

เนื้อหาวิชาครอบคลุมเรื่อง ความสำคัญของการรู้สารสนเทศ การเลือกแหล่ง บริการ และทรัพยากรสารสนเทศ การสืบค้นสารสนเทศ ได้แก่ OPAC CD-ROM และอินเทอร์เน็ต การวิเคราะห์ การประเมิน และสังเคราะห์ความต้องการสารสนเทศ การเขียนรายงาน และการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า สำหรับวิธีการสอนใช้การบรรยาย และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ส่วนสื่อการสอนประกอบด้วย เอกสารประกอบการสอน และแผ่นโปร่งใส ลักษณะของขนาดกลุ่มผู้เรียนที่จัดสอนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ และวัดผลการเรียนจากการเข้าชั้นเรียนแบบฝึกหัด การเขียนรายงาน และการสอบ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์, อัดสำเนา)

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เริ่มจัดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2507 ใช้ชื่อวิชาว่า บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น โดยจัดสอนเป็นวิชาบังคับพื้นฐานให้นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 โดยมีบรรณารักษหอดสมุดกลางเป็นผู้สอน (สุพัตรา ไชยศิริ 2520 : 159) เนื่องจากยังไม่มี การจัดตั้งภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ต่อมาในปีพ.ศ. 2511 เมื่อมีการจัดตั้งภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์จึงได้นำวิชาดังกล่าวมารับผิดชอบสอนโดยตรง และมีอาจารย์ประจำภาควิชาทำหน้าที่เป็นผู้สอน กำหนดให้มีจำนวน 3 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เปิดสอนทั้งสองภาคการศึกษา นอกจากนี้ยังเปิดสอนเป็นวิชาเลือกเสรีสำหรับนักศึกษาคณะอื่นๆ ปัจจุบันใช้ชื่อวิชาว่า การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและการเขียนรายงาน โดยจัดสอนเป็นวิชาบังคับและวิชาเลือกให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่จะเป็นวิชาบังคับแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาทราบถึงความสำคัญของสารสนเทศ รู้จักแหล่งสารสนเทศและบริการสารสนเทศ ทราบบึงระบบการจัดหมู่วิธีการเข้าถึงสารสนเทศ และสามารถเขียนรายงานทางวิชาการอย่างถูกต้อง

เนื้อหาวิชาครอบคลุมเรื่อง ความหมายและความสำคัญของสารสนเทศ แหล่งและบริการสารสนเทศ ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ ระบบการจัดหมู่ การเข้าถึงสารสนเทศ รวมทั้ง การศึกษาค้นคว้าและการเขียนรายงาน สำหรับวิธีการสอนใช้การบรรยาย สื่อการสอนประกอบด้วย ตำราเรื่องการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและการเขียนรายงาน และ แผ่นโปร่งใส ลักษณะของขนาดกลุ่มผู้เรียนที่จัดสอนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ และ วัดผลการเรียนจากแบบทดสอบในห้องเรียน รายงาน และการสอบ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์, อัดสำเนา)

มหาวิทยาลัยทักษิณ

มหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งแต่เดิมคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา เริ่มจัดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดตั้งแต่ปีพ.ศ. 2517 ใช้ชื่อวิชาว่า วิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า โดยภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบสอน จัดสอนเป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกคน กำหนดให้มีจำนวน 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2539 เมื่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จึงได้เปลี่ยนชื่อภาควิชาใหม่ว่า ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และภาควิชา ยังเป็นผู้รับผิดชอบการสอนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ปัจจุบันวิชาห้องสมุด และการศึกษาค้นคว้า ใช้ชื่อวิชาว่า มนุษย์กับสารสนเทศ จัดสอนเป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกคน ส่วนใหญ่คือนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กำหนดให้มีจำนวน 2 หน่วยกิต โดยมี

วัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจความหมาย และเห็นคุณค่าของสารนิเทศที่มีต่อสังคม ให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารนิเทศและการใช้เทคโนโลยีสารนิเทศในปัจจุบัน ให้สามารถเลือก และสังเคราะห์สารนิเทศไปใช้อย่างเหมาะสม ให้สามารถนำเสนอสารนิเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ด้วยภาษาและรูปแบบที่ถูกต้องเหมาะสม ให้มีเจตคติที่ดีและมีนิสัยในการเฝ้าหาความรู้ตลอดชีวิต

เนื้อหาวิชาครอบคลุมเรื่อง ความรู้เรื่องสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดและระบบการจัดเก็บ หนังสือและการระวังรักษาหนังสือ หนังสืออ้างอิง วารสารและหนังสือพิมพ์ เครื่องมือสืบค้นสารนิเทศ ฐานข้อมูลและบริการฐานข้อมูล การศึกษาค้นคว้าและการเขียนบทนิพนธ์ สำหรับวิธีการสอนใช้หลายวิธี ได้แก่ การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สื่อการสอนประกอบด้วย เอกสารประกอบการสอน แผ่นโป่งใส และ PowerPoint ลักษณะของขนาดกลุ่มผู้เรียนที่จัดสอนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ และวัดผลการเรียนจากแบบฝึกหัดภาคินพนธ์ และแบบทดสอบปลายภาค (มหาวิทยาลัยทักษิณ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และ สารสนเทศศาสตร์, อัดสำเนา)

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งแต่เดิมคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน เริ่มจัดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 ใช้ชื่อวิชาว่า ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า โดยภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบจัดสอน เป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกคน กำหนดให้มีจำนวน 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 เมื่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตบางแสน ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ยังเป็นผู้รับผิดชอบการสอนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ปัจจุบันวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ใช้ชื่อวิชาว่า สารนิเทศและการศึกษาค้นคว้า จัดสอนเป็นวิชาเลือกให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกคน และกำหนดให้มีจำนวน 2 หน่วยกิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของสารนิเทศที่มีต่อสังคม ให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารนิเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารนิเทศทุกประเภท ให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารนิเทศไปใช้ได้้อย่างเหมาะสม ให้สามารถนำเสนอสารนิเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบที่ถูกต้องอย่างเหมาะสมให้มีเจตคติที่ดีและมีนิสัยในการเฝ้าหาความรู้ตลอดชีวิต

เนื้อหาวิชาครอบคลุมเรื่อง สารนิเทศและบริการสารนิเทศ แหล่งและบริการสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุด ระบบสารนิเทศและการจัดการสารนิเทศ การสืบค้นสารนิเทศจากบัตรรายการ หรือ ฐานข้อมูล วิธีการเข้าถึงสารนิเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการในมหาวิทยาลัยบูรพา และการศึกษาค้นคว้าและการนำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้า วิธีการสอนใช้การบรรยาย

การนำชมห้องสมุด และการสาธิตการสืบค้นข้อมูล สื่อการสอนประกอบด้วย ตำราชื่อสารนิเทศ และการศึกษาค้นคว้า แผ่นโปรงใส และPowerPoint ลักษณะของขนาดกลุ่มผู้เรียนที่จัดสอนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อย และวัดผลการเรียนจากแบบฝึกหัด ภาคนิพนธ์ และ การสอบ (มหาวิทยาลัยบูรพา ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์, อัดสำเนา)

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งแต่เดิมคือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม เริ่มจัดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดตั้งแต่ปี พ.ศ.2517 ใช้ชื่อวิชาว่า ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า โดยภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ เป็นผู้รับผิดชอบจัดสอนเป็นวิชาบังคับให้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกคน กำหนดให้มีจำนวน 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 เมื่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภาควิชาจึงเปลี่ยนชื่อเป็น ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเปลี่ยนเป็นสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ สังกัดคณะวิทยาการสารสนเทศ (รู้จักสาขาวิชา 2547) ต่อมาวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ใช้ชื่อวิชาว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า จนถึงปีการศึกษา 2547 ได้เปลี่ยนชื่อวิชาเป็น เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต จัดสอนเป็นวิชาบังคับให้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกคน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กำหนดให้มีจำนวน 2 หน่วยกิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจความหมายและเห็นคุณค่าของสารสนเทศ เพื่อให้ทราบวิธีเข้าถึงสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถเลือก และนำสารสนเทศไปใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาค้นคว้า และมีนิสัยในการใฝ่หาความรู้ตลอดชีวิต

เนื้อหาจะประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของสารสนเทศ แหล่งและบริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ การเลือกใช้สารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หลักการสืบค้นสารเทศอิเล็กทรอนิกส์และวิธีการสืบค้นผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หลักการประเมิน และการสำหรับวิธีการสอนใช้หลายวิธี ได้แก่ การบรรยาย การนำชมห้องสมุด และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สื่อการสอนประกอบด้วย ตำราชื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า แผ่นโปรงใส และPowerPoint ลักษณะของขนาดกลุ่มผู้เรียนที่จัดสอนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ และวัดผลการเรียนจากการทำแบบฝึกหัดและฝึกปฏิบัติ คะแนนเก็บระหว่างภาคเรียน ภาคนิพนธ์ และ การสอบ (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์, อัดสำเนา)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เริ่มเปิดสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 โดยใช้ชื่อวิชาการว่า การใช้ห้องสมุด สอนให้แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในวิทยาลัยวิชาการศึกษา ต่อมาในปีพ.ศ. 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิชาการใช้ห้องสมุดจึงอยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ โดยระยะแรกวิชาการใช้ห้องสมุดมีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักศึกษารู้จักใช้วัสดุ อุปกรณ์ ของห้องสมุด ต่อมาในปีการศึกษา 2501 ได้กำหนดให้วิชานี้เป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 และจัดเป็นวิชาเลือกสำหรับนักศึกษาภาคค่ำที่สนใจ ในปีการศึกษา 2505 ได้กำหนดให้วิชานี้เป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาภาคค่ำด้วย ในปี พ.ศ. 2517 เมื่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้เปิดวิทยาเขตขึ้น 8 แห่ง ได้แก่ วิทยาเขตประสานมิตร วิทยาเขตปทุมวัน วิทยาเขตพลศึกษา วิทยาเขตบางแสน วิทยาเขตบางเขน วิทยาเขตพิษณุโลก วิทยาเขตมหาสารคาม และวิทยาเขตสงขลา จึงได้จัดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยใช้ชื่อวิชาการว่า ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า จัดสอนเป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนักศึกษาทุกคนในแต่ละวิทยาเขต มีจำนวน 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ใน 2 ภาคการศึกษา และเป็นวิชาเลือกเสรีสำหรับนักศึกษาภาคค่ำที่เข้าเรียนในชั้นปีที่ 3 ต่อมาเมื่อแต่ละวิทยาเขตถูกยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย จึงได้เปลี่ยนชื่อวิชาไปตามหลักสูตรของแต่ละมหาวิทยาลัยกำหนด (ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ 2528 : 26) ปัจจุบันภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้ชื่อวิชาการว่า สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า สอนให้แก่ศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ทุกคน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจ ความหมายและเห็นคุณค่าของสารสนเทศที่มีต่อสังคม ให้ทราบถึงวิธีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน ให้สามารถเลือกและสังเคราะห์สารสนเทศไปใช้ได้ อย่างเหมาะสม ให้สามารถนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าด้วยภาษาและรูปแบบ ที่ถูกต้องเหมาะสม ให้มีเจตคติที่ดีต่อการค้นคว้าสารสนเทศและมีนิสัยในการเฝ้าหาความรู้ ตลอดชีวิต

เนื้อหาวิชาครอบคลุมเรื่อง ความรู้เรื่องสารสนเทศ วัสดุสารสนเทศและระบบการจัดเก็บ หนังสือ บัตรรายการ และ OPAC สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง การสืบค้นสารสนเทศหนังสืออ้างอิง การศึกษาค้นคว้า และการเขียนบทนิพนธ์ สำหรับวิธีการสอนใช้หลายวิธี ได้แก่ การบรรยาย การอภิปรายในชั้นเรียน การนำชมห้องสมุด และการสาธิตวิธีการสืบค้นสารนิเทศ สื่อการสอน ประกอบด้วย ตำรา แผ่นโปร่งใส และPowerPoint ลักษณะของขนาดกลุ่มผู้เรียนที่จัดสอนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ และวัดผลการเรียนจาก แบบฝึกหัด และการสอบ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์, อัดสำเนา)

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เริ่มเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในปี พ.ศ. 2508 โดยใช้ชื่อวิชาการใช้ห้องสมุด เปิดสอนเป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ สอนโดยกองห้องสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวน 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ต่อมาในปีพ.ศ. 2515 ได้กำหนดให้วิชาการใช้ห้องสมุด อยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ จัดสอนเป็นวิชาเลือกเสรี มีจำนวน 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (สุพัตรา ไชยศิริ 2520 : 158) ปัจจุบันใช้ชื่อวิชาว่า ทักษะการใช้ห้องสมุดและแหล่งสารนิเทศ จัดสอนเป็นลักษณะวิชาเลือก มีจำนวน 3 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สอนโดยอาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกคน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาสามารถอธิบายความหมาย ขอบเขตของห้องสมุดและแหล่งสารนิเทศได้ ทราบถึงประเภทและลักษณะของสื่อสารนิเทศต่างๆ ทราบถึงบริการและกิจกรรมประเภทต่างๆ ของห้องสมุดและแหล่งสารนิเทศ ทราบถึงวิธีการทำรายงาน พัฒนาทักษะในการใช้สื่อสารนิเทศและการสืบค้นสารนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประยุกต์ใช้ทักษะการใช้ห้องสมุดและแหล่งสารนิเทศกับการเรียนในทุกแขนงวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เนื้อหาวิชาครอบคลุมเรื่อง ห้องสมุด แหล่งและบริการสารนิเทศ ประเภทของทรัพยากรสารนิเทศ หนังสืออ้างอิง การสืบค้นสารนิเทศ การเขียนรายงาน และการเขียนบรรณานุกรม สำหรับวิธีการสอนใช้หลายวิธี ได้แก่ การบรรยาย การอภิปรายในชั้นเรียน สื่อการสอน ประกอบด้วย เอกสารประกอบการสอน แผ่นโปร่งใส PowerPoint และ อินเทอร์เน็ต ลักษณะของขนาดกลุ่มผู้เรียนที่จัดสอนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อย และวัดผลการเรียนจากการเข้าชั้นเรียน การสอบภาคปฏิบัติ การทำรายงาน และการสอบ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์, อัดสำเนา)

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยศิลปากร เริ่มเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในปี พ.ศ. 2512 โดยใช้ชื่อวิชาการใช้ห้องสมุดเบื้องต้น เปิดสอนเป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์และคณะอักษรศาสตร์ สอนโดยบรรณารักษ์ ห้องสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร มีจำนวน 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ต่อมาในปีพ.ศ. 2513 จัดสอนวิชาห้องสมุดเบื้องต้น เป็นวิชาเลือกสำหรับนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ต่อมาในปีพ.ศ. 2526 เมื่อมีการจัดตั้งภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ได้กำหนดให้วิชาห้องสมุดเบื้องต้น อยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จัดสอนเป็นวิชา

บังคับสำหรับนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ และวิชาเลือกสำหรับนักศึกษาทุกคนะ โดยอาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นผู้สอน มีจำนวน 2 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด และการใช้สารนิเทศ (จุฬารัตน์ ช่างทอง, สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2547) ปัจจุบันใช้ชื่อวิชาว่า โลกสารสนเทศ จัดสอนเป็นลักษณะวิชาเลือก โดยสอนร่วมกับภาควิชาสังคมศาสตร์ มีจำนวน 3 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ สอนให้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกคนะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้สามารถประเมินสารสนเทศได้ และใช้สารสนเทศอย่างถูกต้อง

เนื้อหาวิชาครอบคลุมเรื่อง สารสนเทศ แหล่งและบริการสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ การจัดระบบสื่อสารสนเทศ เครื่องมือช่วยค้นการสืบค้นสารนิเทศ การประเมินสารสนเทศ และการอ้างอิง สำหรับวิธีการสอนใช้หลายวิธี ได้แก่ การบรรยาย การอภิปรายในชั้นเรียน สื่อการสอนประกอบด้วย ตำราชื่อโลกสารสนเทศ PowerPoint ซีดีรอม และ อินเทอร์เน็ต ลักษณะของขนาดกลุ่มผู้เรียนที่จัดสอนจะมีลักษณะเป็นกลุ่มใหญ่ และวัดผลการเรียนจากแบบฝึกหัด การทำรายงาน และการสอบ (มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์, อัดสำเนา)

จากการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่อยู่ในขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถสรุปโดยรวมในด้านต่างๆ ได้แก่ ชื่อวิชา จำนวนหน่วยกิต ลักษณะของวิชา เนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน และ การวัดผลการเรียน ดังปรากฏในตารางที่ 1 ต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 การสอนการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ

มหาวิทยาลัย	ชื่อวิชา	จำนวน หน่วยกิต	ลักษณะ ของวิชา	เนื้อหา	วิธีการสอน	สื่อการสอน	ขนาดของ กลุ่มผู้เรียน	การวัดผล การเรียน
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย	การค้นคว้าและ เขียนรายงาน	2	วิชาบังคับ	แหล่ง บริการสารนิเทศ และ ทรัพยากรสารนิเทศ / การเข้า ถึงสารนิเทศ / การอ่านและ การบันทึก / การค้นคว้าวิจัย และการเขียนรายงาน	การบรรยาย / การปฐมนิเทศ ห้องสมุด / การ สาธิต	ตำรา / CAI / แผ่นโปร่งใส	กลุ่มย่อย	การเข้าชั้นเรียน / แบบฝึกหัด / รายงาน / สอบ
มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์	การใช้ทรัพยากร ห้องสมุด	1	วิชาบังคับ / วิชาเลือก	ห้องสมุดทั่วไป / ทรัพยากร สารนิเทศ / วารสารและ ดรชชเนีวารสาร/ ฐานข้อมูล ทรัพยากรห้องสมุด / การ เขียนรายงาน	บรรยาย / การ ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง / ฝึกปฏิบัติ	เอกสารประกอบ การสอน / PowerPoint / แผ่นโปร่งใส	กลุ่มใหญ่	แบบฝึกหัด / สอบ
มหาวิทยาลัย ขอนแก่น	การรู้สารสนเทศ	2	วิชาบังคับ / วิชาเลือก	แหล่ง บริการและทรัพยากร สารสนเทศ / การสืบค้นสาร สนเทศการวิเคราะห์และ ประเมินสารสนเทศ / การ เขียนรายงาน	บรรยาย / การ ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง	เอกสารประกอบ การสอน / แผ่นโปร่งใส	กลุ่มใหญ่	การเข้าชั้นเรียน / แบบฝึกหัด / รายงานผลการ ศึกษาค้นคว้า / การสอบ

ตารางที่ 1 การสอนการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	ชื่อวิชา	จำนวน หน่วยกิต	ลักษณะของ วิชา	เนื้อหา	วิธีการสอน	สื่อการสอน	ขนาดของ กลุ่มผู้เรียน	การวัดผลการ เรียน
มหาวิทยาลัย เชียงใหม่	การเข้าถึงทรัพยากร สารสนเทศและการ เขียนรายงาน	3	วิชาเลือก	แหล่ง บริการ และ ทรัพยากร สารสนเทศ / ระบบการจัดหมู่ / การเข้าถึงสารสนเทศ / การ เขียนรายงาน	บรรยาย	ตำรา / แผ่นโปสเตอร์	กลุ่มใหญ่	แบบทดสอบ / รายงาน / สอบ
มหาวิทยาลัยทักษิณ	มนุษย์กับสารสนเทศ	2	วิชาบังคับ	สารสนเทศและระบบการจัด เก็บ / ทรัพยากรสารสนเทศ / การสืบค้นสารสนเทศ / ฐานข้อมูล / การเขียนรายงาน	บรรยาย / การ ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง / ฝึกปฏิบัติ	เอกสารประกอบ การสอน / แผ่นโปสเตอร์ / PowerPoint	กลุ่มใหญ่	แบบฝึกหัด / รายงาน / สอบ
มหาวิทยาลัยบูรพา	สารสนเทศและการ ศึกษาค้นคว้า	2	วิชาเลือก	แหล่ง บริการ และทรัพยากร สารสนเทศ. / ระบบและการจัด การสารสนเทศ / การเข้าถึง และการสืบค้น / การเขียน รายงาน	บรรยาย / การ พานำชม ห้องสมุด / การสาธิต	ตำรา / แผ่นโปสเตอร์ / PowerPoint	กลุ่มย่อย	แบบฝึกหัด / รายงาน / สอบ

ตารางที่ 1 การสอนการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ (ต่อ)

มหาวิทยาลัย	ชื่อวิชา	จำนวน หน่วยกิต	ลักษณะของ วิชา	เนื้อหา	วิธีการสอน	สื่อการสอน	ขนาดของ กลุ่มผู้เรียน	การวัดผลการ เรียน
มหาวิทยาลัย มหาสารคาม	เทคโนโลยีสาร สนเทศและการสื่อ สารเพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	2	วิชาบังคับ	แหล่ง บริการ และ ทรัพยากร สารสนเทศ / การสืบค้น สารสนเทศ / การเขียน รายงาน	บรรยาย / การ พำนักชม ห้องสมุด / การ ศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง	ตำรา / แผ่นโปร่งใส / PowerPoint	กลุ่มใหญ่	แบบฝึกหัด / คะแนนระหว่าง ภาค / สอบ
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	สารสนเทศและการ ศึกษาค้นคว้า	2	วิชาบังคับ	แหล่ง บริการ และ ทรัพยากร สารสนเทศ / ระบบการจัด เก็บสารสนเทศ / การสืบค้น สารสนเทศ / การเขียน รายงาน	บรรยาย / การ อภิปราย / การ พำนักชม ห้องสมุด / การ สาธิต	ตำรา / แผ่นโปร่งใส / PowerPoint	กลุ่มใหญ่	แบบฝึกหัด / สอบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

สุพัตรา ไชยศิริ (2520) ศึกษาเรื่อง การสอนวิธีใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 9 แห่ง โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนและนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า การจัดสอนวิชาวิธีใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมี 2 แบบ คือ การปฐมนิเทศเรื่องห้องสมุด และการสอนเรื่องห้องสมุดในหลักสูตร โดยการสอนเรื่องห้องสมุดในหลักสูตรมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จัดสอนเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกในหลักสูตรและให้หน่วยกิต ผู้สอนและนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางว่าเนื้อหาที่น่าสนใจและตรงกับความต้องการของนักศึกษา รวมทั้งนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากกว่าเนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาล่าเรียน ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ใช้อุปกรณ์การสอนเป็นบางครั้ง ที่ใช้มากคือกระดานดำและของจริง ผู้สอนเห็นว่าการจัดชั้นเรียนควรมีขนาด 15 - 40 คน และวัดผลการเรียนจากการสอบ ขณะที่นักศึกษาต้องการให้ผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนให้มากขึ้น และให้มีการเรียนโดยการปฏิบัติเพื่อที่จะทำให้เข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดี สำหรับปัญหาการสอนของผู้สอนคือ ปัญหาในการใช้อุปกรณ์การสอน การขาดหนังสือและสิ่งพิมพ์ประกอบการสอน และนักศึกษาลอกแบบฝึกหัดซึ่งกันและกัน ส่วนปัญหาการเรียนของนักศึกษาคือ ผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนน้อย และผู้สอนเน้นทฤษฎีมากเกินไป ทำให้มีการปฏิบัติน้อย

ธิดา โพธิพุกกณะ (2523) ศึกษาเรื่อง ทศนคติและข้อคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ต่อการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดและทักษะการเรียน (HL1100) เป็นวิชาบังคับพื้นฐาน ผลการศึกษพบว่า นักศึกษาเห็นว่าวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาที่จำเป็นอย่างยิ่ง และเป็นประโยชน์ต่อการเขียนรายงาน แต่ก็มีนักศึกษาส่วนใหญ่ที่ไม่เห็นด้วยว่าวิชาการใช้ห้องสมุดจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยให้การเรียนวิชาอื่นๆ ได้ดี นอกจากนี้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีในด้านต่างๆ คือ นักศึกษาเห็นว่าอาจารย์เป็นกันเองกับนักศึกษา และเตรียมการสอนเป็นอย่างดี เนื้อหาวิชาไม่ยากเกินไปสามารถที่จะเข้าใจได้ อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนแบบง่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กระดานดำ ให้แบบฝึกหัดประกอบการเรียนแต่ละเรื่องทำให้เข้าใจเนื้อหาดี และอาจารย์ออกข้อสอบเพื่อทดสอบความเข้าใจมากกว่าความจำ แต่นักศึกษาก็มีทัศนคติที่ไม่ดีในบางด้าน เช่น เรื่องขนาดของห้องเรียน จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ ที่มี

ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน หรือ การให้ผู้เรียนพูดหน้าชั้น หรือ อภิปรายแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง
 บัตรรายการ เป็นต้น

วรรณดี พุฒนา (2526) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการสอนนิชาการใช้หนังสือและ
 ห้องสมุดในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาความคิดเห็น
 ของผู้สอนและนักศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอน
 และนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่าเนื้อหาวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการ
 ของผู้เรียนในระดับปานกลาง รวมทั้งนักศึกษามีความเห็นในระดับปานกลางเรื่องเนื้อหาของวิชา
 สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต สำหรับวิธีสอน ผู้สอนและนักศึกษา
 เห็นตรงกันว่าใช้วิธีแบบบรรยายและแบบสาธิตหรือแบบนำชมห้องสมุดประกอบบ้าง เช่นเดียวกับการ
 วัดผลการเรียนโดยวิธีการเก็บคะแนนจากการเข้าชั้นเรียน แบบฝึกหัด รายงาน ทดสอบย่อย
 และทดสอบปลายภาค นอกจากนี้ผู้สอนส่วนใหญ่นิยมใช้กระดานดำเป็นสื่อการสอน ขณะที่
 นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้สอนใช้ของจริง ปัญหาการสอนของผู้สอนคือ เนื้อหาวิชา
 รายละเอียดมากเกินไป ขาดหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อการสอน และนักศึกษาลอกแบบฝึกหัด
 ซึ่งกันและกัน ส่วนปัญหาของนักศึกษาคือผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียวทำให้
 ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่ค่อยใช้สื่อการสอน และให้แบบฝึกหัด และรายงานมากเกินไป

นันทพร ศุภโสภณ (2536) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุด ผลการวิจัย
 พบว่า นักศึกษามีความเห็นต่อการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุดไปใช้ประโยชน์อยู่ใน
 ระดับมาก นอกจากนี้ความคิดเห็นของนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงต่อการนำความรู้เกี่ยวกับ
 ทักษะการใช้ห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน แต่จะแตกต่างกันในความคิดเห็นของ
 นักศึกษาต่างชั้นปีและต่างคณะ ในเรื่องผู้เข้าใช้ห้องสมุดจะได้ความรู้มากกว่าผู้ไม่เข้าใช้ห้องสมุด
 หรือเมื่อได้รับการเรียนรู้เรื่องบัตรรายการ สามารถหาหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ได้รวดเร็วกว่า
 เมื่อยังไม่ได้เรียน

อุไร สรรพเศรษฐ์ (2537) ศึกษาเรื่อง การสอนการใช้ห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษา
 เอกชน จำนวน 12 แห่ง โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนและนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 ผลการวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นรายวิชาในหลักสูตร หรือ
 สอนเป็นส่วนหนึ่งของวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือ ปฐมนิเทศห้องสมุด เนื้อหาที่ผู้สอนให้ความสำคัญ
 ในระดับมากคือการจัดหมวดหมู่ทรัพยากรและการจัดเก็บ การเข้าบัตรรายการ การใช้หนังสืออ้างอิง

การเขียนรายงานทางวิชาการ การเขียนบรรณานุกรมและเชิงอรรถ และประเภทของ ทรัพยากรห้องสมุด ขณะที่นักศึกษาให้ความสำคัญในระดับมากเรื่อง บริการต่างๆของห้องสมุด และการเขียนรายงานทางวิชาการ วิธีการจัดสอนในชั้นเรียน ผู้สอนและนักศึกษามีความเห็น สอดคล้องกันว่าวิธีสอนควรใช้แบบการบรรยายและมีแบบฝึกหัดให้ปฏิบัติ จะทำให้นักศึกษา สามารถใช้ห้องสมุดได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้สอนส่วนใหญ่นำทรัพยากรของจริงมาใช้ ประกอบการสอน ขณะที่นักศึกษาล้วนส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้สอนใช้สไลด์ ผู้สอนประเมินผลการเรียน โดยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบ ปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาที่พบในการเรียนการสอนตรงกันคือ เนื้อหามากเกินไปและมีรายละเอียดมาก ขาดอุปกรณ์การสอน และจำนวนผู้เรียนมากเกินไป นอกจากนี้ นักศึกษาประสบปัญหาวิธีการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ทำให้ไม่น่าสนใจ

ประภาส พาวินันท์ (2541) ศึกษาเรื่อง การสอนการใช้ห้องสมุดและทักษะทาง สารสนเทศในมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็น 2 ด้าน คือ เนื้อหาวิชา และลักษณะการจัดการเรียนการสอน ของอาจารย์ภาคศึกษาศาสตร์ หรือสารนิเทศ ศาสตร์ ที่มีระดับการศึกษา สาขาวิชาเอก ตำแหน่งทางวิชาการ ประสบการณ์การสอน และ มหาวิทยาลัยที่สังกัดต่างกัน ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ต้องการให้การสอนการใช้ห้องสมุด มีหน่วยการเรียนจำนวน 2 หน่วยกิต หรือ 3 หน่วยกิต ให้บรรณารักษะมีส่วนร่วมในการสอน และ ให้ความสำคัญด้านเนื้อหาในเรื่องความสำคัญของสารนิเทศ การรวบรวมข้อมูล อินเทอร์เน็ต และการสืบค้นข้อมูลจาก OPAC นอกจากนี้อาจารย์เห็นว่าการสอนควรให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง และทำรายงาน มีการนำชมห้องสมุด ใช้ของจริงประกอบการสอน และมีการประเมินผลผู้สอน ทุกภาคการเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

Leighton and Markman (1991) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของ มหาวิทยาลัยในแถบแอตแลนติกตอนกลาง ประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อการสอนการใช้ห้องสมุด ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาล้วนส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนวิชาการสอนการใช้ห้องสมุดและ ต่อวิธีการสอนแบบบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน นอกจากนี้ นักศึกษาล้วนใหญ่เห็นว่า คู่มือประกอบการสอนมีประโยชน์ต่อการทำวิจัยและควรมีคู่มือประกอบการสอน

Davidson (2001) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา Oregon State University ที่มีต่อการสอนเป็นรายวิชาทักษะการใช้ห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษา ส่วนใหญ่ต้องการวิธีการสอนแบบการใช้เว็บช่วยสอน รองลงมาคือการแนะนำการเขียน และ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ขณะที่ความคิดเห็นของอาจารย์ก็คล้ายคลึงกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่ต้องการใช้เว็บช่วยสอนเพื่อช่วยให้วิธีการสอนเกิดความน่าสนใจมากขึ้น นอกเหนือจากการสอนแบบบรรยายในชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว

Wang (2002) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัย Jacksonville State ที่มีต่อการสอนการใช้ห้องสมุด ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการสอนการใช้ห้องสมุดจำเป็นและมีคุณค่าเพราะช่วยในการค้นหาข้อมูล เช่น ค้นหาจากฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ ค้นหาแหล่งวัสดุที่มีอยู่ในห้องสมุด สำหรับปัญหาที่ประสบคือเนื้อหาที่สอนมีน้อย เช่น เรื่องวิธีสืบค้นข้อมูลและการประเมินสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการสืบค้นข้อมูลที่ไม่รวดเร็วเนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการสอนการใช้ห้องสมุด ได้ดังนี้คือ

ด้านเนื้อหาของวิชา ผลการวิจัยของสุพัตรา ไชยศิริ (2520) พบว่า ผู้สอนและนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลางว่าเนื้อหาของวิชาวิธีใช้ห้องสมุดน่าสนใจและตรงกับความต้องการของนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณดี พุฒินา (2526) ที่พบว่า ผู้สอนและนักศึกษามีความเห็นในระดับปานกลางว่าเนื้อหาวิชาตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ขณะที่งานวิจัยของธิดา โพธิ์พุกกณะ (2523) พบว่า นักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาวิชาไม่ยากเกินไปสามารถที่จะเข้าใจได้ ส่วนผลการวิจัยของประภาส พาวินันท์ (2541) พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการสอนเนื้อหาเรื่อง ความสำคัญของสารนิเทศ การรวบรวมข้อมูล อินเทอร์เน็ต และการสืบค้นข้อมูลจาก OPAC ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของอุไร สรรพเศรษฐ์ (2537) ที่พบว่าผู้สอนให้ความสำคัญของเนื้อหาวิชาในระดับมากคือ การจัดหมวดหมู่ทรัพยากร และการจัดเก็บ การใช้บัตรรายการ การใช้หนังสืออ้างอิง การเขียนรายงานทางวิชาการ การเขียนบรรณานุกรมและเชิงอรรถ และทรัพยากรห้องสมุดและประเภทของทรัพยากร ขณะที่นักศึกษาจะให้ความสำคัญของเนื้อหาวิชาในระดับมากเรื่องบริการต่างๆ ของห้องสมุด และการเขียนรายงานทางวิชาการ

ด้านวิธีการสอน ผลการวิจัยของสุพัตรา ไชยศิริ (2520) พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ซึ่งผลการวิจัยแตกต่างจากงานของประภาส พาวินันท์ (2541) ที่พบว่าอาจารย์เห็นว่าการสอนควรให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริง ในขณะที่งานวิจัยของวรรณดี พุฒินา (2526) พบว่า ผู้สอนและนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย

ใช้แบบสาธิตหรือแบบนำชมห้องสมุดประกอบบ้าง แตกต่างจากงานวิจัยของอุไร สรรพเศรษฐ (2537) ที่พบว่า ผู้สอนและนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่าวิธีสอนควรใช้แบบการบรรยาย และมีแบบฝึกหัดให้ปฏิบัติ และผลการวิจัยของ Davidson (2001) ที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการใช้วิธีการสอนแบบเว็บช่วยสอน เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย ส่วนงานวิจัยของ Leighton และ Markman (1991) พบว่า นักศึกษามีความเห็นว่าการสอนควรใช้แบบบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน

ด้านสื่อการสอน ผลการวิจัยของสุพัตรา ไชยศิริ (2520) พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้กระดานดำและของจริงเป็นอุปกรณ์การสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา โพธิพุทกณะ (2523) และ งานวิจัยของวรรณดี พุฒินา (2526) ที่พบว่า อาจารย์ใช้กระดานดำประกอบการสอน ขณะที่นักศึกษาต้องการให้ผู้สอนใช้ของจริง ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของอุไร สรรพเศรษฐ (2537) ที่พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่นำทรัพยากรของจริงมาใช้ ขณะที่นักศึกษส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้สอนใช้สไลด์ประกอบการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของประภาส พาวินันท์ (2541) ที่พบว่า อาจารย์เห็นว่าควรใช้ของจริงประกอบการสอน ส่วนงานวิจัยของ Leighton และ Markman (1991) พบว่า นักศึกษาเห็นว่าคู่มือประกอบการสอนมีประโยชน์ต่อการทำวิจัยและควรมีคู่มือประกอบการสอน

ด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ผลการวิจัยของสุพัตรา ไชยศิริ (2520) พบว่า ผู้สอนเห็นว่าการจัดชั้นเรียนควรมีขนาด 15 – 40 คน

ด้านการวัดผลการเรียน ผลการวิจัยของสุพัตรา ไชยศิริ (2520) พบว่า ผู้สอนเห็นว่าควรวัดผลการเรียนจากการสอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของอุไร สรรพเศรษฐ (2537) พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ประเมินผลการเรียนโดยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบ ขณะที่งานวิจัยของประภาส พาวินันท์ (2541) พบว่า อาจารย์เห็นว่าควรวัดผลการเรียนจากการทำรายงานการค้นคว้าของนักศึกษา สำหรับผลการวิจัยของวรรณดี พุฒินา (2526) พบว่า ผู้สอนและนักศึกษามีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรวัดผลการเรียนโดยวิธีการเก็บคะแนนจากการเข้าชั้นเรียน แบบฝึกหัด รายงานทดสอบย่อย และทดสอบปลายภาค ส่วนงานวิจัยของธิดา โพธิพุทกณะ (2523) พบว่า นักศึกษาเห็นว่าควรให้แบบฝึกหัดประกอบการเรียนแต่ละเรื่องเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาดี และให้อาจารย์ออกข้อสอบเพื่อทดสอบความเข้าใจมากกว่าความจำ

ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน ผลการวิจัยของสุพัตรา ไชยศิริ (2520) พบว่า นักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียนในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทพร ศุภโสภณ (2536) ที่พบว่านักศึกษามีความรู้จากวิชาทักษะการใช้ห้องสมุด มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของธิดา โพธิพุทกณะ (2523) ที่พบว่าวิชาการใช้ห้องสมุด (HL1100) เป็นวิชาที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ต่อการเขียนรายงาน สำหรับผลการวิจัยของวรรณดี พุฒินา (2526) พบว่า นักศึกษามี

ความเห็นในระดับปานกลางเรื่องเนื้อหาของวิชาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพในอนาคต ขณะที่งานวิจัยของ Wang (2001) ที่พบว่า นักศึกษาเห็นว่าการสอนการใช้ห้องสมุดจำเป็นและมีคุณค่าเพราะช่วยในการค้นหาข้อมูล เช่น ค้นหาจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ค้นหาแหล่งวัสดุที่มีอยู่ในห้องสมุด เป็นต้น

ด้านปัญหาการเรียนการสอน ผลการวิจัยของสุพัตรา ไชยศิริ (2520) พบว่า ปัญหาการสอนของผู้สอนคือ ปัญหาในการใช้อุปกรณ์การสอน การขาดหนังสือและสิ่งพิมพ์ประกอบการสอน และนักศึกษาลอกแบบฝึกหัดซึ่งกันและกัน ส่วนปัญหาการเรียนของนักศึกษาคือ ผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนน้อย และผู้สอนเน้นทฤษฎีมากเกินไป ทำให้มีการฝึกปฏิบัติน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณดี พุฒินา (2526) พบว่า ปัญหาการสอนของผู้สอนที่พบคือ เนื้อหาวิชามีรายละเอียดมากเกินไป ขาดหนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อการสอน และนักศึกษาลอกแบบฝึกหัดซึ่งกันและกัน ส่วนปัญหาการเรียนของนักศึกษาที่พบคือ ผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่ค่อยใช้สื่อการสอน และให้แบบฝึกหัดและรายงานมากเกินไป เช่นเดียวกับผลการวิจัยของอุไร สรรพเศรษฐ (2537) ที่พบว่า ปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาที่พบในการเรียนการสอนตรงกันคือ เนื้อหามากเกินไป และมีรายละเอียดมาก ขาดอุปกรณ์การสอน และจำนวนผู้เรียนมากเกินไป นอกจากนี้ นักศึกษาประสบปัญหาผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ทำให้ไม่น่าสนใจ ในขณะที่งานวิจัยของธิดา โภธิทุกกณะ (2523) พบว่า นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดีในเรื่องขนาดของห้องเรียน จำนวนโต๊ะ เก้าอี้ ที่มีไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน หรือ การให้ผู้เรียนพูดหน้าชั้น หรือ อภิปรายแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง บัตรรายการ เป็นต้น ส่วนงานวิจัยของ Wang (2002) พบว่า ปัญหาที่ประสบคือ เนื้อหาที่สอนมีน้อย เช่น เรื่องวิธีสืบค้นข้อมูลและการประเมินสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการสืบค้นข้อมูลที่ไม่รวดเร็วเนื่องจากเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยของรัฐที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผล การเรียน และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นจากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 8 แห่ง ที่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์รับผิดชอบการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ ที่รับผิดชอบการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด จำนวน 66 คน และนิสิต/นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ซึ่งจัดสอนเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือก ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 10,798 คน โดยสอบถามจากฝ่ายทะเบียนของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง และผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาโดยการเทียบจำนวนประชากรกับตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน (Yamane 1973 : 1088) และ กำหนดความคลาดเคลื่อนเป็น $\pm 10\%$ ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 725 คน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัย	จำนวนอาจารย์ที่สอน วิชาการใช้ห้องสมุด	* จำนวนนักศึกษา ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	12	278
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	3	2155
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	11	2178
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	9	980
มหาวิทยาลัยทักษิณ	4	1143
มหาวิทยาลัยบูรพา	7	207
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	9	1286
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	11	2571
รวม	66	10,798

หมายเหตุ * จากสำนักทะเบียนของแต่ละมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2545

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามที่สร้าง มีจำนวน 2 ชุด คือ แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด และแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ในปีการศึกษา 2545 โดยแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มีลักษณะคำถามคล้ายคลึงกัน แต่แตกต่างกันในตอนที่ 1 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ลักษณะของคำถามประกอบด้วย คำถามแบบปลายปิดเลือกได้ คำตอบเดียว คำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scales) และคำถามแบบปลายเปิด

แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน (ภาคผนวก ก - ข) ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำถามในส่วนแรกนี้เป็นคำถามแบบปลายปิดเลือกได้คำตอบเดียว และให้เติมข้อความ จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วยคำถามดังนี้

- ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์ ได้แก่ มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชาที่สังกัด ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

- ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชาที่เรียน ลักษณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียน และชั้นปีที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายเปิด โดยใช้มาตราประมาณค่า ประกอบด้วยคำถาม ดังนี้

- แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ความคิดเห็นในด้านเนื้อหา (14 ข้อ) วิธีการสอน (7 ข้อ) สื่อการสอน (15 ข้อ) ขนาดของกลุ่มผู้เรียน (4 ข้อ) และการวัดผลการเรียน (17 ข้อ)

- แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ความคิดเห็นในด้านเนื้อหา (14 ข้อ) วิธีการสอน (7 ข้อ) สื่อการสอน (15 ข้อ) ขนาดของกลุ่มผู้เรียน (4 ข้อ) การวัดผลการเรียน (17 ข้อ) และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน (15 ข้อ)

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะต่อวิชาการใช้ห้องสมุด คำถามในส่วนนี้ แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด ใช้คำถามแบบเดียวกัน ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัญหาต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ใน 5 ด้าน ได้แก่ เนื้อหา (5 ข้อ) วิธีการสอน (10 ข้อ) สื่อการสอน (7 ข้อ) ขนาดของกลุ่มผู้เรียน (3 ข้อ) และการวัดผลการเรียน (6 ข้อ) ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด โดยใช้มาตราประมาณค่า

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะต่อวิชาการใช้ห้องสมุด เป็นลักษณะคำถามปลายเปิดที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้ โดยจำแนกข้อเสนอแนะเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ด้านการวัดผลการเรียน และด้านอื่นๆ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น และผ่านการตรวจพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปทดสอบกับอาจารย์ที่รับผิดชอบสอนวิชาการใช้ห้องสมุด และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ในปีการศึกษา 2545 ของมหาวิทยาลัย เอกชน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและมหาวิทยาลัยพายัพ รวมทั้งสิ้น 30 คน โดยทดสอบกับอาจารย์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 2 คน นักศึกษา จำนวน 10 คน และทดสอบกับอาจารย์มหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 8 คน และ นักศึกษา จำนวน 10 คน

จากการทดสอบแบบสอบถามทั้งสองชุด มีข้อบกพร่องบางส่วน จึงได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ให้สมบูรณ์ ดังนี้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในด้านต่างๆ ต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

ข้อ 5 เรื่องสื่อการสอน จากเดิมคือการจัดเรียงสื่อการสอนประเภทเดียว จำนวน 10 ข้อ เปลี่ยนเป็นการจัดเรียงสื่อการสอนทั้งประเภทเดี่ยวและประเภทผสม จำนวน 15 ข้อ เช่น ตำรา แผ่นโป่งใส ตำราและแผ่นโป่งใส ตำราและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น

ข้อ 6 เรื่องขนาดของกลุ่มผู้เรียน เปลี่ยนข้อความที่ว่า “ จำนวนผู้เรียนเกิน 100 คนขึ้นไป ควรแบ่งเป็นกลุ่มย่อย” เป็น กลุ่มผู้เรียนเกิน 100 คนขึ้นไป

ข้อ 7 เรื่องการวัดผลการเรียน จากเดิมที่ไม่ได้จัดเรียงกลุ่มคำที่เหมือนกัน ให้มาอยู่ในกลุ่มเดียวกัน จำนวน 10 ข้อ ได้ปรับและเพิ่มเติมกลุ่มคำที่เหมือนกัน โดยจัดเรียงให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อสะดวกในการอ่าน จำนวน 15 ข้อ เช่น การสอบ การสอบและการทำรายงาน การสอบและการทำแบบฝึกหัด เป็นต้น

ตอนที่ 3 ปัญหาในด้านต่างๆ ต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

ตัวเลือกของปัญหาในด้านการวัดผลการเรียน มีการแก้ไขดังนี้

1. การวัดผลจากการทำรายงาน เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการสอบ ไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด
2. การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด

หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจพิจารณาอีกครั้งก่อนที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ ให้แก่อาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ 8 แห่ง จำนวน 791 ชุด เป็นอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์หรือสารนิเทศศาสตร์ ที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด จำนวน 66 ชุด และ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด จำนวน 725 ชุด การแจกแบบสอบถาม เริ่มแจกในวันที่ 15 ธันวาคม 2546 และ เก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ทั้งสิ้น จำนวน 732 ชุด ในวันที่ 15 มีนาคม 2547 รวมระยะเวลา 3 เดือน

การแจกแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ จำนวน 66 ชุด ในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2546 โดยกำหนดวันส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ ภายในวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2547

เมื่อถึงวันกำหนดส่งคืน ปรากฏว่ายังไม่ได้รับแบบสอบถามครบตามจำนวน ผู้วิจัยจึงได้ใช้โทรศัพท์ในการติดตามแบบสอบถาม จำนวน 3 ครั้ง ภายหลังจากวันกำหนดส่ง 2 สัปดาห์ 4 สัปดาห์ และ 6 สัปดาห์ ตามลำดับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ในวันที่ 15 มีนาคม 2547 จำนวนทั้งสิ้น 46 ชุด คิดเป็นร้อยละ 69.69 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การแจกแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากอาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และ ผู้ช่วยวิจัย ในการแจกและเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 725 ชุด เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2546 โดยวิธีการแจกแบบสอบถาม จะแจกเฉพาะนักศึกษาที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ในปีการศึกษา 2545 เท่านั้น ซึ่งผู้ช่วยวิจัยจะได้รับรายชื่อนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ ในแต่ละมหาวิทยาลัย และให้ผู้ช่วยวิจัยส่งแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์ภายในวันที่ 30 มกราคม 2547 เมื่อถึงวันครบกำหนดส่ง ปรากฏว่ายังไม่ได้รับแบบสอบถามครบตามจำนวน ผู้วิจัยใช้โทรศัพท์ในการติดตามแบบสอบถามกับผู้ช่วยวิจัย จำนวน 3 ครั้ง ภายหลังจากวันกำหนดส่ง 2 สัปดาห์ 4 สัปดาห์ และ 6 สัปดาห์ ตามลำดับ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ ในวันที่ 3 มีนาคม 2547 จำนวนทั้งสิ้น 686 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.62 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

ดังนั้นแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดของอาจารย์และนักศึกษา มีจำนวน 791 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ จำนวนทั้งสิ้น 732 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.54 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าแบบสอบถามที่ส่งไปให้อาจารย์ มีมหาวิทยาลัย 2 แห่ง ที่อาจารย์ตอบแบบสอบถามครบทุกคน ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (3 คน) และอาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพา (7 คน) สำหรับแบบสอบถามของนักศึกษา มีมหาวิทยาลัย 2 แห่ง ที่นักศึกษาตอบแบบสอบถามครบทุกคน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยทักษิณ (แห่งละ 91 คน เท่ากัน) เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในมหาวิทยาลัยของรัฐ 8 แห่ง โดยรวมพบว่า อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุด 102 คน (ร้อยละ 12.90) รองลงมา อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 98 คน (ร้อยละ 12.39) และอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด จำนวน 62 คน (ร้อยละ 7.84) ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและนำมาวิเคราะห์

มหาวิทยาลัย	อาจารย์		นักศึกษา		รวม		
	ส่งไปจำนวน	ได้รับคืนและนำมาวิเคราะห์	ส่งไปจำนวน	ได้รับคืนและนำมาวิเคราะห์	ส่งไปจำนวน	ได้รับคืนและนำมาวิเคราะห์	ร้อยละ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	12	11	83	81	95	92	11.63
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	3	3	95	91	98	94	11.88
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	11	4	95	94	106	98	12.39
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	9	4	91	91	100	95	12.01
มหาวิทยาลัยทักษิณ	4	3	91	91	95	94	11.88
มหาวิทยาลัยบูรพา	7	7	83	55	90	62	7.84
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	9	5	91	90	100	95	12.01
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	11	9	96	93	107	102	12.90
รวม	66	46	725	686	791	732	92.54

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ สำหรับวินโดวส์ (Statistical Package for the Social Science : SPSS for Windows)

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาต่อวิชาการใช้ห้องสมุด และข้อเสนอแนะ แยกวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ปัญหาต่อวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ผู้วิจัยได้ใช้การแจกแจงความถี่ตามจำนวนผู้ตอบ

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ที่คิดค่าคำตอบโดยการหาค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีวิธีการดังนี้

1. กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง / มีปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก / มีปัญหา
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง / มีปัญหাপานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย / มีปัญหาน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด / มีปัญหาน้อยที่สุด

2. เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดไว้ ดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2542 : 73)

ความคิดเห็น		ปัญหา	
4.51 – 5.00	หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง (อย)	มากที่สุด	(มส)
3.51 - 4.50	หมายถึง เห็นด้วยมาก (ม)	มาก	(ม)
2.51 – 3.50	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง (ป)	ปานกลาง	(ป)
1.51 – 2.50	หมายถึง เห็นด้วยน้อย (น)	น้อย	(น)
1.00 - 1.50	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด (นส)	น้อยที่สุด	(นส)

3. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล

N	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การนำเสนอข้อมูล

เมื่อได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณหาค่าทางสถิติแล้ว จึงนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลในรูปแบบตารางและการบรรยาย ในบทที่ 4 และสรุปและอภิปรายผลพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ ในบทที่ 5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ตารางที่ 5 - 8)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านเนื้อหาวิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผลการเรียน และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน (ตารางที่ 9 - 17)

ตอนที่ 3 ปัญหาของอาจารย์และนักศึกษามต่อวิชาการใช้ห้องสมุด (ตารางที่ 18 - 23)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษามต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางตอนที่ 2 และตอนที่ 3 จะนำเสนอข้อมูลโดยใช้อักษรย่อของมหาวิทยาลัยดังรายการอักษรย่อและชื่อเต็ม ดังนี้

จพ.	หมายถึง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มก.	หมายถึง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มข.	หมายถึง	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มช.	หมายถึง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มท.	หมายถึง	มหาวิทยาลัยทักษิณ
มบ.	หมายถึง	มหาวิทยาลัยบูรพา
มมส.	หมายถึง	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
มศว.	หมายถึง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังนี้

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามมหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในมหาวิทยาลัยของรัฐ 8 แห่ง โดยรวม พบว่า อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตอบแบบสอบถามจำนวนมากที่สุด 102 คน (ร้อยละ 13.93) รองลงมา อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 98 คน (ร้อยละ 13.39) และอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด จำนวน 62 คน (ร้อยละ 8.47)

สำหรับอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์ จำนวน 46 คน ที่ตอบแบบสอบถาม พบว่าจำนวนมากที่สุด 11 คน (ร้อยละ 23.91) เป็นอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมา จำนวน 9 คน (ร้อยละ 19.57) เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และน้อยที่สุดจำนวนเท่ากัน คือ 3 คน (ร้อยละ 6.52) เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยทักษิณ

นักศึกษาที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด จำนวน 686 คน ที่ตอบแบบสอบถาม พบว่าจำนวนมากที่สุด 94 คน (ร้อยละ 13.70) เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น รองลงมา จำนวน 93 คน (ร้อยละ 13.55) เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และน้อยที่สุด จำนวน 55 คน (ร้อยละ 8.02) เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัย	อาจารย์		นักศึกษา		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	11	23.91	81	11.81	92	12.57
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	3	6.52	91	13.27	94	12.84
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	4	8.7	94	13.70	98	13.39
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	4	8.7	91	13.27	95	12.98
มหาวิทยาลัยทักษิณ	3	6.52	91	13.27	94	12.84
มหาวิทยาลัยบูรพา	7	15.22	55	8.02	62	8.47
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	5	10.86	90	13.11	95	12.98
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	9	19.57	93	13.55	102	13.93
รวม	46	100.00	686	100.00	732	100.00

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 เป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์และข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา ดังปรากฏในตารางที่ 5-8 ต่อไปนี้

1.1 ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์

ประกอบด้วย ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

1.1.1 ระดับการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ / สารนิเทศศาสตร์ ที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวนมากที่สุด 42 คน (ร้อยละ 91.30) มีการศึกษาในระดับปริญญาโท และจำนวน 4 คน (ร้อยละ 8.70) มีการศึกษาในระดับปริญญาเอก (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนอาจารย์จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	-	-
ปริญญาโท	42	91.30
ปริญญาเอก	4	8.70
รวม	46	100.00

1.1.2 ประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์/สารนิเทศศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่าอาจารย์จำนวนมากที่สุด 17 คน (ร้อยละ 36.95) มีประสบการณ์ในการสอน ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป รองลงมาจำนวน 15 คน (ร้อยละ 32.61) มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 5 ปี และน้อยที่สุด จำนวน 2 คน (ร้อยละ 4.35) มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 1 ปี (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนอาจารย์จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

ประสบการณ์ในการสอน วิชาการใช้ห้องสมุด	อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	2	4.35
1 – 5 ปี	15	32.61
6 – 10 ปี	8	17.39
11 – 15 ปี	4	8.70
15 ปี ขึ้นไป	17	36.95
รวม	46	100.00

1.2 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

ประกอบด้วย ลักษณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียน และชั้นปีที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

1.2.1 ลักษณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาลักษณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวนมากที่สุด 586 คน (ร้อยละ 85.42) เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด เป็นวิชาบังคับ และนักศึกษาจำนวน 100 คน (ร้อยละ 14.58) เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาเลือก (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนนักศึกษาจำแนกตามลักษณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ลักษณะวิชาที่ลงทะเบียน เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	นักศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ
วิชาบังคับ	586	85.42
วิชาเลือก	100	14.58
รวม	686	100.00

1.2.2 ชั้นปีที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวนมากที่สุด 630 คน (ร้อยละ 91.83 คน) เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในชั้นปีที่ 1 รองลงมาจำนวน 53 คน (ร้อยละ 7.73) เรียนในชั้นปีที่ 2 และจำนวนน้อยที่สุด 3 คน (ร้อยละ 0.44) เรียนในชั้นปีที่ 3 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนนักศึกษาจำแนกตามชั้นปีที่เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ชั้นปี	นักศึกษา	
	จำนวน	ร้อยละ
ปีที่ 1	630	91.83
ปีที่ 2	53	7.73
ปีที่ 3	3	0.44
ปีที่ 4	-	-
รวม	686	100.00

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

ในตอนที 2 ผู้วิจัยได้จำแนกความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ด้านการวัดผลการเรียน และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ดังปรากฏในตารางที่ 9 – 17

สำหรับความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด เป็น การแสดงความคิดเห็นของนักศึกษาเท่านั้น

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในตอนต้นเป็นการสรุประดับความคิดเห็นในด้านต่างๆ โดยรวม และจะแสดงรายละเอียดในแต่ละด้านตามลำดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2. ความคิดเห็นที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านต่างๆ โดยรวม พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นใน 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 4 รายการ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความคิดเห็นด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.05$) ความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ($\bar{X}=3.92$) และความคิดเห็นด้านวิธีการสอน ($\bar{X}=3.77$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ ความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ($\bar{X}=2.94$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า

อาจารย์มีความคิดเห็นในด้านต่างๆ โดยรวม 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 3 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ความคิดเห็นด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.23$) ความคิดเห็นด้านวิธีการสอน ($\bar{X}=3.91$) และ ความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ($\bar{X}=3.74$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ คือ ความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียน ($\bar{X}=3.32$) และความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ($\bar{X}=2.92$)

นิสิต/นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านต่างๆ โดยรวม 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 5 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ ความคิดเห็นด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.04$) ความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ($\bar{X}=3.93$) และความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน ($\bar{X}=3.86$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ ความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ($\bar{X}=2.94$) (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านต่างๆ

ความคิดเห็นต่อวิชาการใช้ห้องสมุด (N= 732)	อาจารย์ (N=46)			นักศึกษา (N=686)			รวม (N=732)		
	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ
เนื้อหา (N=732)	4.23	0.43	ม	4.04	0.52	ม	4.05	0.51	ม
วิธีการสอน (N=732)	3.91	0.37	ม	3.76	0.50	ม	3.77	0.49	ม
สื่อการสอน (N=732)	3.74	0.54	ม	3.93	0.55	ม	3.92	0.55	ม
ขนาดของกลุ่มผู้เรียน(N=732)	2.92	0.55	ป	2.94	0.56	ป	2.94	0.56	ป
การวัดผลการเรียน (N=732)	3.32	0.57	ป	3.57	0.57	ม	3.55	0.58	ม
ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน (N=686)				3.86	0.57	ม	3.86	0.57	ม

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในแต่ละด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านเนื้อหา

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านเนื้อหาของวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 13 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.38$) เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น วรรณกรรม บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=4.32$) และเนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน ($\bar{X}=4.26$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=3.50$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

อาจารย์มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 5 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน และเนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น วรรณกรรม บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=4.83$) เท่ากัน เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากรสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ และบริการสารนิเทศ ($\bar{X}=4.70$) และเนื้อหาควรครอบคลุมการรวบรวมบรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียนเชิงอรรถ ($\bar{X}=4.61$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 8 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.50$) เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนรายงาน ($\bar{X}=4.31$) และเนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องประเภทของหนังสืออ้างอิงและการใช้ ($\bar{X}=4.30$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยมี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=2.26$)

นิสิต/นักศึกษามีความคิดเห็นด้านเนื้อหาเพียงระดับเดียว คือ ระดับเห็นด้วยมาก ทุกรายการ จำนวน 14 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.37$) เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น วรรณกรรม บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=4.29$) และเนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน ($\bar{X}=4.22$)

อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=5.00$) เท่ากัน ขณะที่อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และบริการสารสนเทศ ($\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=5.00$ และ $\bar{X}=4.60$ ตามลำดับ) และ อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงาน ($\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=5.00$ และ $\bar{X}=4.60$ ตามลำดับ)

นิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.49$, $\bar{X}=4.48$, $\bar{X}=4.52$, $\bar{X}=4.22$, $\bar{X}=4.18$, $\bar{X}=4.30$ และ $\bar{X}=4.26$ ตามลำดับ)

อาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความคิดเห็นด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=4.48$, $\bar{X}=5.00$ และ $\bar{X}=4.49$ ตามลำดับ) สำหรับอาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=4.22$, $\bar{X}=4.60$ และ $\bar{X}=4.30$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านเนื้อหา จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นในด้านเนื้อหา	มหาวิทยาลัย																												รวม (N=732)									
	จพ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มป.		มมส.		มศว.		รวม		รวม (N=732)																			
	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา			อาจารย์	นักศึกษา																
	(N = 11)	(N = 81)	(N = 3)	(N = 91)	(N = 4)	(N = 94)	(N = 4)	(N = 91)	(N = 3)	(N = 91)	(N = 7)	(N = 55)	(N = 5)	(N = 90)	(N = 9)	(N = 93)	(N = 46)	(N=686)																				
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D															
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากรสารสนเทศ	4.73	0.47	4.31	0.72	<u>5.00</u>	0.00	4.30	0.71	4.25	0.50	4.36	0.70	<u>5.00</u>	0.00	4.23	0.72	<u>5.00</u>	0.00	4.03	0.71	4.71	0.49	4.05	0.68	<u>4.60</u>	0.55	4.12	0.72	4.56	1.01	4.01	0.63	4.70	0.59	4.18	0.71	4.21	0.71
แหล่งสารสนเทศ และบริการสารสนเทศ (N = 732)	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องประเภทของหนังสืออ้างอิงและการใช้ (N = 732)	4.45	0.52	4.21	0.75	2.67	1.53	4.15	0.73	3.00	0.82	4.17	0.82	<u>5.00</u>	0.00	4.04	0.74	4.67	0.58	3.92	0.75	4.71	0.49	3.82	0.84	4.40	0.89	3.94	0.77	4.44	1.01	3.98	0.75	4.30	0.96	4.04	0.77	4.06	0.79
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศและระบบการจัดหมู่หนังสือ (N = 732)	ม	ม	ป	ม	ป	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บรรณารักษ์ (N = 732)	2.09	0.94	3.47	1.05	1.33	0.58	3.44	0.83	1.25	0.50	3.47	1.19	4.00	1.41	4.11	0.75	3.00	2.00	3.75	0.90	2.57	0.79	3.24	1.00	3.00	1.58	3.43	1.13	1.56	0.73	3.63	0.91	2.26	1.25	3.59	1.00	3.50	1.07
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงาน (N = 732)	<u>5.00</u>	0.00	4.47	0.69	4.67	0.58	4.16	0.73	4.33	0.58	4.31	0.84	<u>5.00</u>	0.00	4.47	0.54	<u>5.00</u>	0.00	4.09	0.88	4.71	0.49	3.98	0.76	<u>4.60</u>	0.55	4.17	0.96	4.67	0.50	4.08	0.84	4.83	0.38	4.22	0.81	4.26	0.80
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการวิเคราะห์และการประเมินสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต (N = 732)	4.00	0.77	3.99	0.92	<u>5.00</u>	0.00	3.75	0.93	<u>5.00</u>	0.00	4.10	0.96	3.75	1.89	4.02	0.95	4.33	0.58	3.80	1.00	4.29	0.76	3.91	0.82	4.20	0.84	3.96	1.05	4.00	1.32	3.86	0.76	4.17	0.97	3.92	0.94	3.94	0.94
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้งานและการบันทึก (N = 732)	3.73	0.79	3.91	0.81	4.00	1.00	3.45	0.93	3.00	1.63	3.90	0.90	<u>5.00</u>	0.00	4.00	0.91	4.33	0.58	3.82	0.85	3.86	1.07	3.51	0.74	4.20	0.84	3.79	0.88	3.67	1.50	3.69	0.77	3.89	1.10	3.77	0.87	3.78	0.89
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการรวบรวมบรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียนเชิงอรรถ (N = 732)	4.36	0.92	4.38	0.73	4.00	0.00	4.12	0.81	4.75	0.50	4.28	0.80	<u>5.00</u>	0.00	4.35	0.79	<u>5.00</u>	0.00	4.09	0.83	4.71	0.49	3.98	0.71	<u>4.60</u>	0.55	4.20	0.78	4.67	0.50	4.02	0.90	4.61	0.61	4.19	0.81	4.21	0.80
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ (N = 732)	3.45	0.69	4.30	0.70	3.67	1.15	4.02	0.82	3.25	1.71	4.28	0.88	4.25	0.96	4.30	0.81	4.67	0.58	4.13	0.88	4.57	0.53	4.02	0.83	<u>4.60</u>	0.55	4.18	0.93	4.11	0.93	4.17	0.77	4.02	0.95	4.18	0.83	4.17	0.84
เนื้อหาควรเน้นเรื่องทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น E-Book, E-Journal (N = 732)	3.82	0.87	4.25	0.83	4.00	1.00	4.03	0.90	<u>5.00</u>	0.00	4.07	1.10	4.00	2.00	4.31	0.84	4.67	0.58	4.01	1.01	4.29	0.76	3.96	0.88	<u>4.60</u>	0.55	4.18	1.03	4.00	1.00	4.19	0.78	4.20	0.96	4.13	0.93	4.14	0.93

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านเนื้อหา จำแนกตามมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านเนื้อหา	มหาวิทยาลัย																												รวม (N=732)									
	จฬ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มป.		มมส.		มศว.		รวม																					
	อาจารย์ (N = 11)	นักศึกษา (N = 81)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 94)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 7)	นักศึกษา (N = 55)	อาจารย์ (N = 5)	นักศึกษา (N = 90)	อาจารย์ (N = 9)	นักศึกษา (N = 93)	อาจารย์ (N = 46)	นักศึกษา (N=686)	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม		รวม	รวม							
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D									
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น วรรณคดี, บรรณานุกรม, OPAC, และฐานข้อมูล (N = 732)	4.64	0.50	4.42	0.63	<u>5.00</u>	0.00	<u>4.48</u>	0.67	<u>5.00</u>	0.00	<u>4.49</u>	0.60	4.75	0.50	4.26	0.59	<u>5.00</u>	0.00	4.02	0.83	<u>5.00</u>	0.00	4.15	0.80	4.40	0.55	4.23	0.74	<u>5.00</u>	0.00	4.22	0.79	4.83	0.38	4.29	0.72	4.32	0.72
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต (N = 732)	4.45	0.52	<u>4.49</u>	0.65	4.00	1.00	<u>4.48</u>	0.67	<u>5.00</u>	0.00	4.43	0.74	4.50	1.00	<u>4.52</u>	0.72	<u>5.00</u>	0.00	<u>4.22</u>	0.95	4.43	0.53	<u>4.18</u>	0.70	<u>4.60</u>	0.55	<u>4.30</u>	0.83	4.33	0.87	<u>4.26</u>	0.75	4.50	0.66	4.37	0.77	4.38	0.76
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนรายงาน (N = 731)	4.45	0.82	4.12	0.84	3.33	1.15	3.49	0.85	<u>5.00</u>	0.00	3.74	0.99	<u>5.00</u>	0.00	4.00	0.80	<u>5.00</u>	0.00	3.73	0.91	4.29	0.76	3.64	0.89	4.00	1.00	3.76	0.95	3.89	1.45	3.57	0.90	4.31	1.00	3.76	0.91	3.79	0.93
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในเนื้อหา (N = 729)	4.36	0.81	4.16	0.81	4.33	0.58	3.88	0.84	<u>5.00</u>	0.00	4.02	0.87	<u>5.00</u>	0.00	4.11	0.75	<u>5.00</u>	0.00	3.91	0.89	4.71	0.49	3.80	0.83	4.20	0.84	3.93	0.93	4.33	1.00	3.82	0.85	4.53	0.73	3.96	0.85	3.99	0.86

2.2 ความคิดเห็นด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ โดยแยกตามประสบการณ์การสอนพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 1 ปี มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 4 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 2 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และบริการสารสนเทศ กับ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=5.00$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 9 รายการ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน 8 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องประเภทของหนังสืออ้างอิง และการใช้เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ และระบบการจัดหมู่หนังสือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงาน เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการรวบรวมบรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียนเชิงอรรถ เนื้อหาควรเน้นเรื่องทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น E-Book E-Journal เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนรายงาน และเนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=4.50$) เท่ากัน สำหรับความคิดเห็นระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=1.00$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 5 ปี มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 8 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=4.87$) เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงานกับ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการรวบรวมบรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียนเชิงอรรถ ($\bar{X}=4.80$) เท่ากัน และเนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.73$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 5 รายการ โดยความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ และระบบการจัดหมู่หนังสือ ($\bar{X}=4.40$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=2.53$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 6 - 10 ปี มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 3 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ คือ เนื้อหาควรครอบคลุม

เรื่องทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และบริการสารสนเทศ กับ เนื้อหาควรครอบคลุม เรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงาน ($\bar{X}=4.75$) เท่ากัน และเนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้ เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น วรรณกรรม บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=4.63$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 10 รายการ โดยความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=4.50$) สำหรับ ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=2.25$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 11 - 15 ปี มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 4 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับ เห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 3 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และบริการสารสนเทศ เนื้อหา ควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงาน และเนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้ เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น วรรณกรรม บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=4.75$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 8 รายการ โดยความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการรวบรวมบรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงใน เนื้อหา และการเขียนเชิงอรรถ ($\bar{X}=4.50$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุม เรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=1.75$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 15 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นใน ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 6 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ เนื้อหา ควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงาน ($\bar{X}=4.94$) เนื้อหาควรเน้น เรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น วรรณกรรม บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=4.88$) และเนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และบริการ สารสนเทศ กับ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการรวบรวมบรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียนเชิงอรรถ ($\bar{X}=4.71$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยมาก มี 7 รายการ โดยความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่อง การวิเคราะห์และการประเมินสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต กับ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้น สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.47$) เท่ากัน สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=2.29$) (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นด้านเนื้อหาของวิชาการใช้ห้องสมุด

ความคิดเห็นด้านเนื้อหาของวิชาการใช้ห้องสมุด	ประสบการณ์ในการสอน																	
	น้อยกว่า 1 ปี (N=2)			1-5 ปี (N=15)			6-10 ปี (N=8)			11-15 ปี (N=4)			15 ปีขึ้นไป (N=17)			รวม (N=46)		
	$\bar{X}$	S.D	แปลความ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ	$\bar{X}$	S.D	แปลความ
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และบริการสารสนเทศ (N=46)	5.00	0.00	ชย	4.60	0.83	ชย	4.75	0.46	ชย	4.75	0.50	ชย	4.71	0.47	ชย	4.70	0.59	ชย
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องประเภทของหนังสืออ้างอิง และการใช้ (N=46)	4.50	0.71	ม	4.53	0.92	ชย	3.88	1.25	ม	4.25	0.96	ม	4.29	0.92	ม	4.30	0.96	ม
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ และระบบการจัดหมู่หนังสือ (N=46)	4.50	0.71	ม	4.40	0.99	ม	3.88	0.83	ม	4.00	0.82	ม	4.12	1.11	ม	4.17	0.97	ม
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ (N=46)	1.00	0.00	นส	2.53	1.46	ป	2.25	0.89	น	1.75	0.50	น	2.29	1.36	น	2.26	1.25	น
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารสนเทศ และการเขียนรายงาน (N=46)	4.50	0.71	ม	4.80	0.41	ชย	4.75	0.46	ชย	4.75	0.50	ชย	4.94	0.24	ชย	4.83	0.38	ชย
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการวิเคราะห์และการประเมินสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต (N=46)	3.50	2.12	ป	4.27	0.96	ม	3.63	1.19	ม	4.00	0.82	ม	4.47	0.72	ม	4.17	0.97	ม
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการอ่านและการบันทึก (N=46)	3.50	2.12	ป	3.73	1.39	ม	3.63	0.92	ม	3.25	0.50	ป	4.35	0.79	ม	3.89	1.10	ม
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการรวบรวมบรรณานุกรม และการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียนเชิงอรรถ (N=46)	4.50	0.71	ม	4.80	0.41	ชย	4.13	0.99	ม	4.50	0.58	ม	4.71	0.47	ชย	4.61	0.61	ชย

ตารางที่ 11 ความคิดเห็นด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านเนื้อหาของวิชาการใช้ ห้องสมุด	ประสบการณ์ในการสอน																	
	น้อยกว่า 1 ปี (N=2)			1-5 ปี (N=15)			6-10 ปี (N=8)			11-15 ปี (N=4)			15 ปีขึ้นไป (N=17)			รวม (N=46)		
	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ
เนื้อหาครอบคลุมเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ (N=46)	4.00	1.41	ม	4.13	1.13	ม	4.13	0.83	ม	3.50	1.00	ป	4.00	0.87	ม	4.02	0.95	ม
เนื้อหาควรเน้นเรื่องทรัพยากรสารสนเทศประเภท สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น E-Book, E-Journal (N=46)	4.50	0.71	ม	4.53	0.74	ขย	4.00	1.07	ม	3.75	0.50	ม	4.06	1.14	ม	4.20	0.96	ม
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้น ประเภทต่าง ๆ เช่น วรรณี, บรรณานุกรม, OPAC, และฐานข้อมูล (N=46)	5.00	0.00	ขย	4.87	0.35	ขย	4.63	0.52	ขย	4.75	0.50	ขย	4.88	0.33	ขย	4.83	0.38	ขย
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบน อินเทอร์เน็ต (N=46)	4.50	0.71	ม	4.73	0.59	ขย	4.25	0.71	ม	4.25	0.50	ม	4.47	0.72	ม	4.50	0.66	ม
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนรายงาน (N=45)	4.50	0.71	ม	4.27	1.10	ม	4.13	1.13	ม	3.75	0.96	ม	4.56	0.89	ขย	4.31	1.00	ม
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนบรรณานุกรมและ การอ้างอิงในเนื้อหา (N=45)	4.50	0.71	ม	4.53	0.92	ขย	4.50	0.53	ม	4.00	0.82	ม	4.69	0.60	ขย	4.53	0.73	ขย

2.3 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านวิธีการสอน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมของอาจารย์และนักศึกษาในด้านวิธีการสอนของวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 5 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุ ประกอบการบรรยาย ($\bar{X}=4.45$) การสอนควรมีการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติ ในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.43$) และการสอนควรมีการนำชมห้องสมุด ($\bar{X}=4.32$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลางมี 2 รายการ คือ การสอนควรมีการบรรยายและการอภิปราย ในชั้นเรียน ($\bar{X}=3.29$) และการบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.52$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

อาจารย์มีความเห็นด้านวิธีการสอนใน 4 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 2 รายการ คือ การสอนควรมีการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.63$) และการสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย ($\bar{X}=4.52$) ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 3 รายการ คือ การสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.41$) การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=4.37$) และการสอนควรมีการนำชมห้องสมุด ($\bar{X}=4.30$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ การสอนควรมีการบรรยาย และการอภิปรายในชั้นเรียน และความคิดเห็นในระดับน้อย มี 1 รายการ คือ การสอนควรมีการบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.93$)

นิสิต/นักศึกษามีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 5 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย ($\bar{X}=4.45$) การสอนควรมีการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.42$) และการสอนควรมีการนำชมห้องสมุด ($\bar{X}=4.32$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ คือ การสอนควรมีการบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน ($\bar{X}=3.29$) และการสอนควรมีการบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.56$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นด้านการวิธีการสอนของอาจารย์และนักศึกษาจำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า

อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยบูรพา และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเห็นด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การสอนควรมีการบรรยาย การสาธิต

การสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.45$, $\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=4.71$ และ $\bar{X}=4.67$ ตามลำดับ) ขณะที่อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยทักษิณ และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=5.00$ และ $\bar{X}=4.67$ ตามลำดับ)

นิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย ($\bar{X}=4.52$, $\bar{X}=4.52$, $\bar{X}=4.48$, $\bar{X}=4.69$ และ $\bar{X}=4.20$ ตามลำดับ) ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การสอนควรมีการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.46$, $\bar{X}=4.52$, $\bar{X}=4.60$ และ $\bar{X}=4.20$ ตามลำดับ)

อาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การสอนควรมีการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.45$, $\bar{X}=4.46$, $\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=4.52$, $\bar{X}=4.71$ และ $\bar{X}=4.20$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 12)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านวิธีการสอน จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นในด้านวิธีการสอน	มหาวิทยาลัย																																							
	จพ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มบ.		มมส.		มศว.		รวม		รวม																					
	อาจารย์ (N = 11)	นักศึกษา (N = 81)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 94)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 7)	นักศึกษา (N = 55)	อาจารย์ (N = 5)	นักศึกษา (N = 90)	อาจารย์ (N = 9)	นักศึกษา (N = 93)	อาจารย์ (N = 46)	นักศึกษา (N = 686)	รวม (N=732)	รวม (N=732)																				
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D													
การบรรยายเพียงอย่างเดียว (N = 731)	2.09	0.94	2.72	0.96	1.33	0.58	2.47	1.16	2.00	2.00	2.45	1.13	1.25	0.50	2.38	1.01	2.33	1.15	2.53	0.96	1.57	0.98	2.61	1.19	2.60	1.14	2.54	1.01	2.00	0.87	2.82	1.03	1.93	1.04	2.56	1.06	2.52	1.07		
	น	ป	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	ป	น	ป	น	ป	ป	ป	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	ป	ป	ป	
การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน (N = 729)	2.73	0.79	3.14	0.96	3.00	0.00	3.01	1.10	3.50	1.91	3.48	0.94	3.50	1.29	3.15	0.95	4.00	1.00	3.47	0.89	2.86	1.21	3.36	0.80	3.60	0.55	3.45	0.85	3.67	0.50	3.26	0.90	3.26	1.00	3.29	0.94	3.29	0.94		
	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ม	ป	ป	ป	ป	ป	ม	ป	ม	ป	ม	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	
การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติ ในชั้นเรียน (N = 731)	<u>4.45</u>	0.52	<u>4.46</u>	0.73	<u>5.00</u>	0.00	4.43	0.75	<u>5.00</u>	0.00	<u>4.52</u>	0.79	4.75	0.50	<u>4.60</u>	0.65	4.67	0.58	4.43	0.73	<u>4.71</u>	0.49	<u>4.20</u>	0.71	4.20	0.84	4.53	0.64	<u>4.67</u>	0.50	4.11	0.83	4.63	0.53	4.42	0.74	4.43	0.73		
	ม	ม	ชย	ม	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ม	ชย	ม	ม	ชย	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	
การสอนควรมีการใช้โดทท์ค้นวัสดุประกอบการบรรยาย (N = 732)	4.36	0.81	4.53	0.69	4.67	0.58	<u>4.52</u>	0.64	4.75	0.50	<u>4.52</u>	0.86	4.50	0.58	4.53	0.75	4.33	0.58	<u>4.48</u>	0.77	4.57	0.79	3.95	0.83	<u>4.40</u>	0.55	<u>4.69</u>	0.59	<u>4.67</u>	0.50	<u>4.20</u>	0.84	4.52	0.62	4.45	0.77	4.45	0.76		
	ม	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ชย	ม	ชย	ม	ม	ชย	ม	ม	ชย	ม	ม	ชย	ม	ชย	ชย	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	
การสอนควรมีการนำมห้องสมุด (N = 732)	<u>4.45</u>	0.82	4.42	0.89	4.00	1.00	4.25	0.84	4.75	0.50	4.46	0.88	<u>5.00</u>	0.00	4.44	0.83	4.67	0.58	4.47	0.77	4.43	0.79	3.76	1.07	4.00	1.22	4.49	0.80	3.67	1.12	4.05	0.97	4.30	0.92	4.32	0.90	4.32	0.90		
	ม	ม	ม	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	
การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด (N = 731)	4.00	0.89	3.38	1.07	4.00	1.00	3.71	0.95	4.75	0.50	3.60	1.04	4.25	0.96	3.52	1.11	4.67	0.58	3.51	1.10	<u>4.71</u>	0.76	3.39	0.96	4.20	0.45	3.58	1.23	4.56	0.73	3.40	1.00	4.37	0.77	3.52	1.06	3.57	1.07		
	ม	ป	ม	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ป	ม	ม	ชย	ป	ม	ชย	ป	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม	ชย	ม
การสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (N = 729)	4.00	1.00	3.79	0.92	4.67	0.58	3.42	0.97	<u>5.00</u>	0.00	4.10	0.91	4.00	1.15	3.88	1.01	<u>5.00</u>	0.00	3.87	0.93	4.43	0.98	3.84	0.83	4.20	0.84	3.83	0.98	<u>4.67</u>	0.50	3.86	0.89	4.41	0.83	3.82	0.95	3.86	0.95		
	ม	ม	ชย	ป	ชย	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ชย	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	

2.4 ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นด้านวิธีการสอนกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ โดยแยกตามประสบการณ์การสอนพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 1 ปี มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยปานกลาง และ ระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 5 รายการ ได้แก่ การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุ ประกอบการบรรยาย การสอนควรมีการนำชมห้องสมุด การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด และการสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X}=5.00$) เท่ากัน ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน ($\bar{X}=3.00$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด มี 1 รายการ คือ การบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.00$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 3 รายการ คือ การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุ ประกอบการบรรยาย การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด และการสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.53$) เท่ากัน ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 3 รายการ โดยความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.33$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ การบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.93$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 6 -10 ปี มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 5 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.50$) การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุ ประกอบการบรรยาย ($\bar{X}=4.25$) และการสอนควรมีการนำชมห้องสมุด การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด และการสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.00$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน ($\bar{X}=2.63$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ การบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.13$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับมาก มี 5 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การบรรยาย การสาธิต การสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน กับ การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=4.50$) เท่ากัน การสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.29$) และการสอนควรมีการนำชมห้องสมุด ($\bar{X}=4.00$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน ($\bar{X}=3.25$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ การบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.75$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 15 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 4 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 4 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.94$) การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย ($\bar{X}=4.76$) และการสอนควรมีการนำชมห้องสมุด ($\bar{X}=4.65$) ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 1 รายการ คือ การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=3.75$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน ($\bar{X}=3.35$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ การบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.00$) (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ความคิดเห็นด้านวิธีการสอน	ประสบการณ์ในการสอน																	
	น้อยกว่า 1 ปี			1-5 ปี			6-10 ปี			11-15 ปี			15 ปีขึ้นไป			รวม		
	(N=2)			(N=15)			(N=8)			(N=4)			(N=17)			(N=46)		
	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ
การบรรยายเพียงอย่างเดียว (N=46)	1.00	0.00	นส	1.93	1.03	น	2.13	0.99	น	1.75	0.96	น	2.00	1.17	น	1.93	1.04	น
การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน (N=46)	3.00	0.00	ป	3.53	1.13	ม	2.63	0.74	ป	3.25	0.50	ป	3.35	1.06	ป	3.26	1.00	ป
การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และ การฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน (N=46)	5.00	0.00	ขย	4.33	0.62	ม	4.50	0.53	ม	4.50	0.58	ม	4.94	0.24	ขย	4.63	0.53	ขย
การสอนควรมีการใช้วัสดุทัศนวัสดุ ประกอบการบรรยาย (N=46)	5.00	0.00	ขย	4.53	0.52	ขย	4.25	0.71	ม	3.75	0.96	ม	4.76	0.44	ขย	4.52	0.62	ขย
การสอนควรมีการนำชมห้องสมุด (N=46)	5.00	0.00	ขย	4.07	1.10	ม	4.00	0.93	ม	4.00	0.82	ม	4.65	0.70	ขย	4.30	0.92	ม
การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด (N=46)	5.00	0.00	ขย	4.53	0.74	ขย	4.00	0.93	ม	4.50	0.58	ม	3.75	0.96	ม	4.37	0.77	ม
การสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง (N=46)	5.00	0.00	ขย	4.53	0.74	ขย	4.00	0.93	ม	4.29	0.77	ม	4.59	0.80	ขย	4.41	0.83	ม

2.5 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านสื่อการสอน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมของอาจารย์และนักศึกษาในด้านสื่อการสอนของวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นด้านสื่อการสอนใน 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 14 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ สื่อการสอนของวิชาการใช้ห้องสมุดควรใช้เอกสารประกอบการสอน แผ่นโปร่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.29$) ตำรา แผ่นโปร่งใสและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.25$) และ เอกสารประกอบการสอนและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.24$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ ใช้เทปบันทึกเสียง ($\bar{X}=3.29$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า

อาจารย์มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 11 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ สื่อการสอนควรใช้ PowerPoint ($\bar{X}=4.33$) เว็บช่วยสอน (Web – Based Instruction) ($\bar{X}=4.26$) ตำรา (อย่างเดียว) ตำรา แผ่นโปร่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเอกสารประกอบการสอน ($\bar{X}=4.11$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 3 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ คือ ใช้วีดิทัศน์ (Video tapes) ($\bar{X}=3.46$) แผ่นโปร่งใส ($\bar{X}=3.38$) และสไลด์ ($\bar{X}=2.80$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ ใช้เทปบันทึกเสียง ($\bar{X}=2.13$)

นิสิต/นักศึกษามีความคิดเห็นด้านสื่อการสอนใน 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 13 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ สื่อการสอนควรใช้เอกสารประกอบการสอน แผ่นโปร่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.31$) ตำรา แผ่นโปร่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กับ เอกสารประกอบการสอนและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.26$) เท่ากัน และ เว็บช่วยสอน ($\bar{X}=4.18$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ คือ สื่อการสอนควรใช้ตำรา ($\bar{X}=3.50$) และ เทปบันทึกเสียง ($\bar{X}=3.36$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นด้านสื่อการสอนของอาจารย์และนักศึกษาจำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า

อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ สื่อการสอนควรรู้ใช้ตำรา ($\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=4.60$ และ $\bar{X}=4.44$ ตามลำดับ) ขณะที่อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ สื่อการสอนควรรู้ใช้ PowerPoint ($\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=5.00$ และ $\bar{X}=4.17$ ตามลำดับ)

นิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ สื่อการสอนควรรู้ใช้เอกสารประกอบการสอน แผ่นโป่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.28$, $\bar{X}=4.41$ และ $\bar{X}=4.37$ ตามลำดับ) ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ สื่อการสอนควรรู้ใช้ตำรา แผ่นโป่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.38$ และ $\bar{X}=4.41$ ตามลำดับ) และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ สื่อการสอนควรรู้ใช้เอกสารประกอบการสอนและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.35$ และ $\bar{X}=4.23$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 14)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านสื่อการสอน จำแนกตามมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านสื่อการสอน	มหาวิทยาลัย																														รวม (N=732)									
	จพ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มบ.		มมส.		มศว.		รวม																							
	อาจารย์ (N = 11)	นักศึกษา (N = 81)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 94)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 7)	นักศึกษา (N = 55)	อาจารย์ (N = 5)	นักศึกษา (N = 90)	อาจารย์ (N = 9)	นักศึกษา (N = 93)	อาจารย์ (N = 46)	นักศึกษา (N=686)	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม		รวม	รวม							
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D									
วีดิทัศน์ (Video tapes) (N = 732)	3.91	0.83	3.89	1.11	3.00	1.00	3.95	0.94	3.75	1.26	3.88	1.01	3.25	1.50	4.16	0.95	2.33	1.15	4.19	0.93	3.71	0.95	3.62	0.95	3.40	1.34	4.06	1.10	3.22	1.20	3.85	0.93	3.46	1.11	3.97	1.00	3.93	1.01		
	ม		ม		ป		ม		ม		ม		ป		ม		น		ม		ม		ม		ป		ม		ป		ม		ป		ม		ม		ม	
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (N = 732)	4.09	0.70	4.02	1.08	3.67	0.58	4.04	0.83	3.75	0.96	4.09	0.92	4.50	0.58	4.09	1.07	4.00	1.00	4.19	0.94	4.14	0.69	4.11	0.76	4.00	0.71	4.09	1.01	3.22	0.97	4.11	0.88	3.89	0.82	4.09	0.95	4.08	0.94		
	ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ป		ม		ป		ม		ม		ม		ม		ม	
เว็บช่วยสอน (Web – Based Instruction) (N = 730)	4.18	1.17	4.12	0.98	4.33	0.58	4.30	0.77	<u>4.75</u>	0.50	4.11	0.95	4.75	0.50	4.24	0.85	4.33	1.15	4.20	0.93	4.14	0.90	<u>4.15</u>	0.80	<u>4.60</u>	0.55	4.15	0.95	3.78	0.97	4.14	0.90	4.26	0.91	4.18	0.90	4.18	0.90		
	ม		ม		ม		ม		ขย		ม		ขย		ม		ม		ม		ม		ม		ขย		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม	
PowerPoint (N = 717)	4.45	0.69	4.11	0.90	<u>5.00</u>	0.00	4.22	0.77	4.25	0.96	3.87	0.98	<u>5.00</u>	0.00	4.36	0.74	3.33	1.53	4.14	0.92	<u>4.17</u>	0.98	3.91	0.84	4.40	0.55	3.95	1.07	4.11	0.60	4.01	0.88	4.33	0.80	4.08	0.90	4.10	0.90		
	ม		ม		ขย		ม		ม		ม		ขย		ม		ป		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม	

2.6 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมของอาจารย์และนักศึกษาในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนของวิชาการใช้ห้องสมุดพบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนใน 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 2 รายการ คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5-20 คน ($\bar{X}=3.86$) และกลุ่มขนาดกลาง จำนวนประมาณ 21-60 คน ($\bar{X}=3.66$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 2 รายการ คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ จำนวนประมาณ 61-100 คน ($\bar{X}=2.47$) และกลุ่มผู้เรียนที่มีจำนวน 100 คนขึ้นไป ($\bar{X}=1.77$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยน้อย และ ระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 2 รายการ คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มขนาดกลาง จำนวนประมาณ 21-60 คน ($\bar{X}=4.09$) และกลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5-20 คน ($\bar{X}=3.89$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ จำนวนประมาณ 61-100 คน ($\bar{X}=2.33$) และความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด มี 1 รายการ คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีจำนวน 100 คนขึ้นไป ($\bar{X}=1.37$)

นิสิต/นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนใน 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 2 รายการ คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5-20 คน ($\bar{X}=3.86$) และกลุ่มขนาดกลาง จำนวนประมาณ 21-60 คน ($\bar{X}=3.63$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 2 รายการ คือ กลุ่มขนาดใหญ่ จำนวนประมาณ 61-100 คน ($\bar{X}=2.48$) และกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มผู้เรียนที่มีจำนวน 100 คนขึ้นไป ($\bar{X}=1.80$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนของอาจารย์และนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า

อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 6 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรมีกลุ่มขนาดกลาง จำนวนประมาณ 21-60 คน ($\bar{X}=3.67$, $\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=4.50$, $\bar{X}=4.00$, $\bar{X}=4.00$ และ $\bar{X}=5.00$ ตามลำดับ)

นิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรมีกลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5 - 20 คน ($\bar{X}=3.91$, $\bar{X}=3.95$, $\bar{X}=4.32$, $\bar{X}=4.00$, $\bar{X}=3.91$, $\bar{X}=3.92$ และ $\bar{X}=3.82$ ตามลำดับ)

อาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรมีกลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5 - 20 คน ($\bar{X}=4.55$, $\bar{X}=3.91$, $\bar{X}=4.43$, $\bar{X}=3.91$, $\bar{X}=4.00$ และ $\bar{X}=3.92$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 15)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ความคิดเห็นในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน	มหาวิทยาลัย																																						
	จพ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มบ.		มมส.		มศว.		รวม		รวม																				
	อาจารย์ (N = 11)	นักศึกษา (N = 81)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 94)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 7)	นักศึกษา (N = 55)	อาจารย์ (N = 5)	นักศึกษา (N = 90)	อาจารย์ (N = 9)	นักศึกษา (N = 93)	อาจารย์ (N = 46)	นักศึกษา (N=686)	รวม (N=732)	รวม (N=732)																			
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D												
กลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5 – 20 คน (N = 732)	4.55	0.69	3.91	1.21	2.67	2.08	3.08	1.23	4.75	0.50	3.95	1.10	3.00	1.83	4.32	1.05	2.00	0.00	4.00	1.05	4.43	1.13	3.91	1.04	4.00	0.00	3.92	1.18	3.67	1.22	3.82	1.07	3.89	1.27	3.86	1.17	3.86	1.17	
	อ	ม	ป	ป	อ	ม	ป	ม	น	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม		
กลุ่มขนาดกลางจำนวนประมาณ 21 – 60 คน (N = 732)	3.36	1.03	3.52	1.06	3.67	1.15	3.80	1.07	5.00	0.00	3.90	0.95	4.50	0.58	3.45	0.89	4.00	1.73	3.53	0.78	3.57	1.51	3.75	0.78	4.00	0.71	3.53	0.88	5.00	0.00	3.60	0.89	4.09	1.11	3.63	0.93	3.66	0.95	
	ป	ม	ม	ม	อ	ม	ม	ป	ม	ม	ป	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	
กลุ่มขนาดใหญ่ จำนวนประมาณ 61 – 100 คน (N = 732)	1.91	0.70	2.35	1.03	3.00	1.00	2.98	1.11	2.75	1.26	2.30	1.02	3.25	0.96	2.36	1.07	2.67	0.58	2.45	0.97	1.86	1.07	2.47	1.03	3.20	1.30	2.31	1.11	1.78	0.67	2.63	1.07	2.33	1.03	2.48	1.07	2.47	1.07	
	น	น	ป	ป	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	น	น	ป	น	น	น	ป	น	น	ป	น	น	ป	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น
กลุ่มผู้เรียนมีจำนวน 100 คนขึ้นไป (N = 731)	1.18	0.40	1.73	1.00	1.00	0.00	1.89	0.82	1.25	0.50	1.68	0.87	1.50	1.00	1.59	0.83	1.00	0.00	1.77	0.91	1.43	0.79	1.98	1.05	2.60	1.14	1.68	0.91	1.11	0.33	2.13	1.18	1.37	0.74	1.80	0.96	1.77	0.95	
	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น

2.7 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านการวัดผลการเรียน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมของอาจารย์และนักศึกษาในด้านการวัดผลการเรียนของวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 13 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การวัดผลการเรียนควรมีการสอบ การเข้าชั้นเรียนและการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=4.03$) การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน ($\bar{X}=3.94$) และการสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำรายงาน ($\bar{X}=3.86$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ คือ การวัดผลการเรียนควรมีการสอบและการเข้าชั้นเรียน ($\bar{X}=3.45$) และการทำแบบฝึกหัดและการทำรายงาน ($\bar{X}=3.20$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 2 รายการ คือ การวัดผลการเรียนควรมีการสอบเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.48$) และการทำรายงานเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.42$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

อาจารย์มีความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 11 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การวัดผลการเรียนควรมีการสอบ การทำแบบฝึกหัด และการทำรายงาน ($\bar{X}=4.16$) การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=4.02$) และการสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน ($\bar{X}=3.91$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 4 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การวัดผลการเรียนควรมี การเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด การทำรายงาน และการทำแบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน ($\bar{X}=3.39$) การเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด และการทำรายงาน ($\bar{X}=3.17$) และการสอบและการเข้าชั้นเรียน ($\bar{X}=2.61$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 2 รายการ คือ การทำรายงานเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.80$) และการสอบเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.74$)

นิสิต/นักศึกษามีความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

มี 14 รายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การวัดผลการเรียนควรมีการสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=4.03$) การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน ($\bar{X}=3.94$) และการสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำรายงาน ($\bar{X}=3.86$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ คือ การวัดผลการเรียน ควรมีการทำแบบฝึกหัด และการทำรายงาน ($\bar{X}=3.24$) และการสอบเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.53$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ การทำรายงานเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.46$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียนของอาจารย์และนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า

อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลการเรียนควรมี การสอบ การทำแบบฝึกหัดและการทำรายงาน ($\bar{X}=4.50$, $\bar{X}=4.67$ และ $\bar{X}=4.60$ ตามลำดับ) ขณะที่อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลการเรียนควรมี การสอบ การทำรายงาน การทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน และการเข้าชั้นเรียน ($\bar{X}=4.67$ และ $\bar{X}=4.71$ ตามลำดับ)

นิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลการเรียนควรมี การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=3.86$, $\bar{X}=4.11$, $\bar{X}=4.14$, $\bar{X}=4.13$ และ $\bar{X}=3.98$ ตามลำดับ) ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 2 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลการเรียนควรมี การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำรายงาน ($\bar{X}=3.86$ และ $\bar{X}=4.15$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 16)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้าน การวัดผลการเรียน จำแนกตามมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านการวัดผลการเรียน	มหาวิทยาลัย																												รวม (N=732)											
	จพ.		มก.		มช.		มช.		มท.		มบ.		มมส.		มศว.		รวม																							
	อาจารย์ (N = 11)	นักศึกษา (N = 81)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 94)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 7)	นักศึกษา (N = 55)	อาจารย์ (N = 5)	นักศึกษา (N = 90)	อาจารย์ (N = 9)	นักศึกษา (N = 93)	อาจารย์ (N = 46)	นักศึกษา (N=686)	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม			รวม									
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D											
การสอบ การทำรายงาน การทำแบบฝึกหัด และ การเข้าชั้นเรียน (N = 732)	3.82	1.17	3.60	0.93	3.67	0.58	3.37	1.03	3.00	1.41	4.19	0.75	3.25	0.96	3.69	0.87	4.00	0.00	3.89	0.78	4.43	0.79	3.65	0.99	4.00	0.71	3.93	0.88	3.78	1.30	3.78	0.82	3.80	1.05	3.78	0.91	3.78	0.91		
	ม		ม		ม		ป		ป		ม		ป		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม			
การสอบ การทำรายงาน การทำแบบฝึกหัด การทำ แบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน และการเข้า ชั้นเรียน (N = 732)	3.45	1.21	3.51	1.05	3.33	1.53	3.43	1.14	3.75	1.26	4.07	0.87	3.25	0.96	3.78	0.98	4.67	0.58	4.01	0.89	4.71	0.76	3.73	0.95	3.80	0.84	3.98	0.97	3.11	1.17	3.73	0.87	3.70	1.15	3.79	0.99	3.78	1.00		
	ป		ม		ป		ป		ม		ม		ป		ม		ขย		ม		ขย		ม		ม		ม		ป		ม		ม		ม		ม		ม	
การเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด และการทำ รายงาน (N = 732)	3.09	0.94	3.63	0.93	3.33	0.58	3.44	1.08	3.50	0.58	3.72	0.99	2.75	0.96	3.82	0.77	3.67	1.53	3.84	0.87	3.14	1.77	3.56	0.86	4.20	0.84	3.73	0.96	2.56	1.13	3.63	0.82	3.17	1.16	3.68	0.92	3.65	0.94		
	ป		ม		ป		ป		ป		ม		ป		ม		ม		ม		ป		ม		ม		ม		ป		ม		ป		ม		ม		ม	
การเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด การทำรายงาน และการทำแบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน (N = 732)	3.09	0.94	3.44	1.00	3.33	0.58	3.42	1.09	4.25	0.50	3.81	1.00	3.25	0.96	3.71	0.96	3.33	2.08	3.97	0.92	3.86	1.35	3.69	1.00	3.80	0.84	3.87	0.96	2.89	1.05	3.74	0.85	3.39	1.08	3.71	0.98	3.69	0.99		
	ป		ป		ป		ป		ม		ม		ป		ม		ป		ม		ม		ม		ม		ม		ป		ม		ป		ม		ม		ม	
การทำแบบฝึกหัด และการทำรายงาน (N = 732)	2.82	1.33	3.35	1.07	2.00	1.00	2.77	1.08	3.75	0.50	3.13	1.18	2.25	1.50	3.40	0.98	2.33	2.31	3.29	1.04	2.14	1.35	3.13	0.84	2.80	0.84	3.33	1.15	2.22	0.97	3.54	0.98	2.54	1.24	3.24	1.07	3.20	1.10		
	ป		ป		น		ป		ม		ป		น		ป		น		ป		น		ป		ป		ป		น		ม		ป		ป		ป		ป	
การทำรายงานเพียงอย่างเดียว (N = 731)	2.00	1.00	2.59	1.31	1.33	0.58	2.09	1.11	2.50	1.00	2.30	1.33	1.50	1.00	2.43	1.31	1.67	1.15	2.47	1.14	1.71	1.50	2.69	1.15	2.20	0.45	2.41	1.24	1.44	1.01	2.78	1.26	1.80	1.02	2.46	1.25	2.42	1.24		
	น		ป		นส		น		น		น		น		น		น		น		น		น		น		น		น		น		น		น		น		น	

2.8 ความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นโดยรวมของนักศึกษาในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน วิชาการใช้ห้องสมุดพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนเพียงระดับเดียว คือ ระดับเห็นด้วยมากทุกรายการ โดยเรียงตามค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ รู้จักและสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งสารสนเทศประเภทต่างๆ ($\bar{X}=4.15$) สามารถสืบค้นสารสนเทศสารสนเทศได้รวดเร็วขึ้น ($\bar{X}=4.13$) และรู้จักและสามารถใช้บริการสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้ตรงกับความต้องการ ($\bar{X}=4.12$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า

นิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ สามารถสืบค้นสารสนเทศได้รวดเร็วขึ้น ($\bar{X}=4.13$, $\bar{X}=4.35$, $\bar{X}=3.95$, $\bar{X}=4.13$ และ $\bar{X}=4.16$ ตามลำดับ) ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ รู้จักและสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งสารสนเทศประเภทต่างๆ ($\bar{X}=4.22$, $\bar{X}=4.32$ และ $\bar{X}=4.13$ ตามลำดับ) สำหรับนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ รู้จักและสามารถใช้บริการสารสนเทศประเภทต่างๆ ได้ตรงกับความต้องการ ($\bar{X}=4.19$, $\bar{X}=3.95$ และ $\bar{X}=4.13$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 17)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน จำแนกตามมหาวิทยาลัย (ต่อ)

ความคิดเห็นในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน	มหาวิทยาลัย																	
	จพ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มบ.		มมส.		มศว.		รวม	
	(N = 81)		(N = 91)		(N = 94)		(N = 91)		(N = 91)		(N = 55)		(N = 90)		(N = 93)		(N = 686)	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D
สามารถเขียนบรรณานุกรมได้ถูกต้องตามแบบแผน (N = 686)	3.94	0.97	3.47	0.94	3.76	0.88	4.03	0.89	3.88	0.92	3.93	0.66	3.77	0.95	3.76	0.99	3.81	0.92
	ม		ป		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม	
สามารถเก็บการอ้างอิงในเนื้อหาได้ถูกต้องตามแบบแผน (N = 686)	3.86	0.96	3.54	0.89	3.79	0.89	3.92	0.83	3.86	0.86	3.89	0.83	3.79	0.93	3.77	0.89	3.80	0.89
	ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม	
สามารถเขียนเชิงอรรถได้ถูกต้องตามแบบแผน (N = 686)	3.75	1.01	3.42	0.91	3.55	0.96	3.80	0.97	3.63	0.96	3.84	0.81	3.46	1.04	3.67	0.90	3.63	0.96
	ม		ป		ม		ม		ม		ม		ป		ม		ม	
สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้องตามแบบแผน (N = 684)	4.09	0.76	3.46	0.93	3.74	1.03	4.04	0.79	3.78	0.89	3.75	0.84	3.82	0.94	3.72	0.91	3.80	0.91
	ม		ป		ม		ม		ม		ม		ม		ม		ม	

ตอนที่ 3 ปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

ในตอนที 3 ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านเนื้อหา ปัญหาด้านวิธีการสอน ปัญหาด้านสื่อการสอน ปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน และปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ดังปรากฏในตารางที่ 18 - 23

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของอาจารย์และนักศึกษาที่ประสบปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ในตอนต้นจะเป็นการสรุประดับปัญหาในด้านต่างๆ โดยรวม และจะแสดงรายละเอียดในแต่ละด้านตามลำดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3. ปัญหาต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านต่างๆ ของอาจารย์และนักศึกษาโดยรวมพบว่า อาจารย์และนักศึกษามีประสบปัญหาด้านต่างๆ เพียงระดับเดียว คือระดับปานกลางทุกรายการ โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัญหาด้านวิธีการสอน ($\bar{X}=3.21$) รองลงมาคือ ปัญหาด้านเนื้อหา ($\bar{X}=3.17$) ปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ($\bar{X}=3.04$) ปัญหาด้านสื่อการสอน ($\bar{X}=2.94$) และ ปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ($\bar{X}=2.76$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านต่างๆ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

อาจารย์ประสบปัญหาใน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 3 ปัญหา คือ ปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ($\bar{X}=2.81$) ปัญหาด้านเนื้อหา ($\bar{X}=2.71$) และ ปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ($\bar{X}=2.68$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 2 ปัญหา คือ ปัญหาด้านวิธีการสอน ($\bar{X}=2.50$) และ ปัญหาด้านสื่อการสอน ($\bar{X}=2.34$)

นักศึกษาพบว่าประสบปัญหาเพียงระดับเดียวคือ ระดับปานกลางทุกรายการ โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัญหาด้านวิธีการสอน ($\bar{X}=3.26$) รองลงมาคือ ปัญหาด้านเนื้อหา ($\bar{X}=3.20$) ปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ($\bar{X}=3.06$) ปัญหาด้านสื่อการสอน ($\bar{X}=2.98$) และปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ($\bar{X}=2.76$) (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ปัญหาต่างๆ ในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และ
นักศึกษา

ปัญหาในด้าน (N=732)	อาจารย์			นักศึกษา			รวม		
	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ	$\bar{X}$	S.D	แปล ความ
เนื้อหา (N=732)	2.71	0.88	ป	3.20	0.73	ป	3.17	0.75	ป
วิธีการสอน (N=732)	2.50	0.76	น	3.26	0.79	ป	3.21	0.81	ป
สื่อการสอน (N=732)	2.34	0.81	น	2.98	0.85	ป	2.94	0.86	ป
ขนาดของกลุ่มผู้เรียน (N=732)	2.68	0.76	ป	2.76	0.93	ป	2.76	0.92	ป
การวัดผลการเรียน (N=732)	2.81	0.77	ป	3.06	0.83	ป	3.04	0.83	ป

ปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาที่ประสบในแต่ละด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ปัญหาด้านเนื้อหา

จากการศึกษาปัญหาด้านเนื้อหาของอาจารย์และนักศึกษาโดยรวม พบว่า อาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาเพียงระดับเดียวคือ ระดับปานกลาง ทุกรายการ จำนวน 5 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป ($\bar{X}=3.50$) เนื้อหาไม่น่าสนใจ ($\bar{X}=3.26$) และเนื้อหาทั้งรายวิชามีมากเกินไป ($\bar{X}=3.25$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านเนื้อหา จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า

อาจารย์ประสบปัญหาด้านเนื้อหาใน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 3 ปัญหา คือ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป ($\bar{X}=3.28$) เนื้อหาทั้งรายวิชามีมากเกินไป ($\bar{X}=2.87$) และเนื้อหาไม่น่าสนใจ ($\bar{X}=2.85$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 2 ปัญหา คือ เนื้อหากับเวลาที่กำหนดในหลักสูตรไม่สอดคล้องกัน ($\bar{X}=2.43$) และ เนื้อหาเรียงลำดับไม่ต่อเนื่อง ทำให้สับสน ($\bar{X}=2.13$)

นิสิต/นักศึกษาพบว่าประสบปัญหาใน 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป ($\bar{X}=3.51$) ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 4 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ เนื้อหาไม่น่าสนใจ ($\bar{X}=3.29$) เนื้อหาทั้งรายวิชามีมากเกินไป ($\bar{X}=3.28$) และ เนื้อหาเรียงลำดับไม่ต่อเนื่อง ทำให้สับสน ($\bar{X}=2.98$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านเนื้อหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบ จำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า

อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาในด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป ($\bar{X}=3.18$, $\bar{X}=4.50$, $(\bar{X}=2.50$, $\bar{X}=4.00$, $\bar{X}=3.29$, $\bar{X}=2.60$ และ $\bar{X}=3.44$ ตามลำดับ)

นิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป ($\bar{X}=3.75$, $\bar{X}=3.68$, $\bar{X}=3.46$, $\bar{X}=3.52$, $\bar{X}=3.40$, $\bar{X}=3.53$, $\bar{X}=3.39$ และ $\bar{X}=3.43$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 19)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านเนื้อหา จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ปัญหาในด้านเนื้อหา	มหาวิทยาลัย																																รวม (N=732)							
	จพ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มบ.		มมส.		มศว.		รวม		รวม																					
	อาจารย์ (N = 11)	นักศึกษา (N = 81)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 94)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 7)	นักศึกษา (N = 55)	อาจารย์ (N = 5)	นักศึกษา (N = 90)	อาจารย์ (N = 9)	นักศึกษา (N = 93)	อาจารย์ (N = 46)	นักศึกษา (N=686)																						
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D													
เนื้อหาไม่น่าสนใจ (N = 732)	2.82	0.87	3.49	0.88	3.67	0.58	3.52	1.06	4.00	1.15	3.13	1.10	2.25	1.89	3.35	0.98	2.67	0.58	3.21	0.97	2.43	1.13	3.27	0.83	<u>2.60</u>	0.89	3.11	0.98	2.89	1.27	3.23	0.92	2.85	1.13	3.29	0.98	3.26	1.00		
	ป		ป		ม		ม		ม		ป		น		ป		ป		ป		น		ป		ป		ป		ป		ป		ป		ป		ป		ป	
เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป (N = 732)	<u>3.18</u>	1.08	<u>3.75</u>	0.90	3.00	1.00	<u>3.68</u>	1.04	<u>4.50</u>	0.58	<u>3.46</u>	1.02	<u>2.50</u>	1.91	<u>3.52</u>	0.89	<u>4.00</u>	0.00	<u>3.40</u>	0.88	<u>3.29</u>	1.38	<u>3.53</u>	0.81	<u>2.60</u>	0.89	<u>3.39</u>	0.99	<u>3.44</u>	1.24	<u>3.43</u>	0.89	3.28	1.20	3.51	0.94	3.50	0.96		
	ป		ม		ป		ม		ม		ป		น		ม		ม		ป		ป		ม		ป		ป		ป		ป		ป		ม		ป		ป	
เนื้อหาทั้งรายวิชามีมากเกินไป (N = 729)	2.91	1.04	3.43	0.88	<u>4.00</u>	1.00	3.34	1.10	3.00	0.00	3.22	1.10	2.00	1.15	3.18	0.98	3.67	0.58	3.19	0.99	3.00	1.73	3.47	0.90	2.20	0.45	3.17	1.01	2.78	1.20	3.32	0.98	2.87	1.16	3.28	1.00	3.25	1.02		
	ป		ป		ม		ป		ป		ป		น		ป		ม		ป		ป		ป		น		ป		ป		ป		ป		ป		ป		ป	
เนื้อหาเรียงลำดับไม่ต่อเนื่อง ทำให้สับสน (N = 732)	2.09	0.94	2.83	0.91	3.00	1.00	2.78	1.11	2.50	0.58	2.90	0.96	1.25	0.50	3.11	1.02	3.00	1.00	3.08	1.01	2.14	1.07	3.05	0.89	2.40	0.55	2.97	1.10	1.67	1.12	3.14	1.01	2.13	0.98	2.98	1.01	2.93	1.03		
	น		ป		ป		ป		น		ป		นส		ป		ป		ป		น		ป		น		ป		น		ป		น		ป		ป		ป	
เนื้อหาจบเวลาที่กำหนดในหลักสูตรไม่สอดคล้องกัน (N = 730)	1.82	0.87	2.67	0.97	3.67	1.53	2.64	1.14	3.75	1.50	2.75	1.02	1.00	0.00	3.00	1.03	3.67	0.58	3.22	1.06	2.57	1.27	3.22	1.05	<u>2.60</u>	0.55	3.01	1.20	2.22	0.97	3.14	0.94	2.43	1.22	2.95	1.07	2.92	1.09		
	น		ป		ม		ป		ม		ป		นส		ป		ม		ป		ป		ป		ป		ป		น		ป		น		ป		ป		ป	

3.2 ปัญหาด้านวิธีการสอน

จากการศึกษาปัญหาด้านวิธีการสอนของอาจารย์และนักศึกษาโดยรวมพบว่าอาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาใน 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบในระดับมาก มี 2 ปัญหา คือ เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ($\bar{X}=3.56$) และ การสอนฝึกปฏิบัติมีน้อยเกินไป ($\bar{X}=3.51$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 8 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียนแสดงให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง ($\bar{X}=3.43$) การสอนแบบอภิปรายในชั้นเรียน ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ($\bar{X}=3.36$) และ การสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=3.34$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านวิธีการสอน จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าอาจารย์ประสบปัญหาด้านวิธีการสอนใน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 5 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียนแสดงให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง ($\bar{X}=3.27$) การสอนฝึกปฏิบัติมีน้อยเกินไป ($\bar{X}=3.20$) และ การสอนแบบอภิปรายในชั้นเรียน ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ($\bar{X}=3.13$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 5 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ แบบฝึกหัดในการทบทวนบทเรียน ไม่เพียงพอ ($\bar{X}=2.20$) ไม่มีการสาธิตการสืบค้นข้อมูล ($\bar{X}=2.11$) และวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับปริญญาตรี ($\bar{X}=1.83$)

นิสิต/นักศึกษาพบว่าประสบปัญหาใน 2 ระดับ คือ ระดับมาก และ ระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบในระดับมาก มี 2 ปัญหา คือ เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ($\bar{X}=3.60$) และ การสอนฝึกปฏิบัติมีน้อยเกินไป ($\bar{X}=3.53$) ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 8 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียนแสดงให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง ($\bar{X}=3.44$) การสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว และ การสอนแบบอภิปรายในชั้นเรียน ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ($\bar{X}=3.37$) เท่ากัน และ ไม่มีการสาธิตการสืบค้นข้อมูล ($\bar{X}=3.20$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านวิธีการสอนที่อาจารย์และนักศึกษาประจำแมกตามมหาวิทยาลัย พบว่า

อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประสบปัญหาด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การสอนแบบอภิปรายในชั้นเรียน ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ($\bar{X}=3.25$, $\bar{X}=2.25$, $\bar{X}=4.33$, $\bar{X}=3.29$ และ $\bar{X}=3.20$ ตามลำดับ) ขณะที่อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประสบปัญหาด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียน แสดงให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง ($\bar{X} = 3.64$, $\bar{X} = 4.00$, $\bar{X} = 3.25$ และ $\bar{X} = 3.20$ ตามลำดับ)

นิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.88$, $\bar{X} = 3.82$, $\bar{X} = 3.53$, $\bar{X} = 3.83$ และ $\bar{X} = 3.47$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 20)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ของอาจารย์ และนักศึกษา ในด้านวิธีการสอน จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ปัญหาในด้านวิธีการสอน	มหาวิทยาลัย																												รวม (N=732)											
	จพ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มบ.		มมส.		มศว.		รวม																							
	อาจารย์ (N = 11)	นักศึกษา (N = 81)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 94)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 7)	นักศึกษา (N = 55)	อาจารย์ (N = 5)	นักศึกษา (N = 90)	อาจารย์ (N = 9)	นักศึกษา (N = 93)	อาจารย์ (N = 46)	นักศึกษา (N=686)	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม			รวม									
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D											
การสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว (N = 731)	3.10	1.29	3.37	1.17	3.00	1.00	2.93	1.30	2.50	0.58	3.21	1.19	1.50	1.00	3.62	1.06	3.33	0.58	3.74	0.92	1.71	0.95	3.25	0.99	2.80	1.10	3.52	1.17	3.56	1.42	3.31	1.00	2.76	1.26	3.37	1.13	3.34	1.15		
	ป		ป		ป		ป		น		ป		น		น		ป		ม		น		ป		ป		ม		ม		ป		ป		ป		ป		ป	
การสอนแบบอภิปรายในชั้นเรียน ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น (N = 732)	3.18	1.47	3.16	1.09	3.33	2.08	3.27	1.11	3.25	1.26	3.21	1.15	2.25	0.50	3.57	1.00	4.33	0.58	3.73	0.94	3.29	1.70	3.24	0.94	3.20	0.84	3.47	1.17	2.78	0.83	3.26	0.95	3.13	1.26	3.37	1.07	3.36	1.08		
	ป		ป		ป		ป		ป		ป		น		ม		ม		ม		ป		ป		ป		ป		ป		ป		ป		ป		ป		ป	
การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียน แสดงให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง (N = 731)	3.64	1.21	3.22	0.88	4.00	1.00	3.03	1.22	3.25	1.50	3.61	1.12	1.75	0.50	3.63	0.83	4.00	1.00	3.68	0.89	2.86	1.57	3.20	0.97	3.20	1.10	3.59	0.98	3.38	1.41	3.42	0.92	3.27	1.30	3.44	1.01	3.43	1.03		
	ม		ป		ม		ป		ป		ม		น		ม		ม		ม		ป		ป		ป		ม		ป		ป		ป		ป		ป		ป	
การสอนฝึกปฏิบัติมีน้อยเกินไป (N = 732)	3.36	1.21	3.54	1.01	4.00	1.00	3.32	1.14	3.25	1.26	3.59	1.15	1.75	0.96	3.69	1.10	3.67	0.58	3.63	1.02	3.00	1.63	3.40	0.87	3.00	1.00	3.72	1.07	3.44	1.01	3.34	0.99	3.20	1.20	3.53	1.06	3.51	1.08		
	ป		ม		ม		ป		ป		ม		น		ม		ม		ม		ป		ป		ป		ม		ป		ป		ป		ป		ม		ม	
เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ (N = 732)	2.82	1.40	3.38	1.07	2.67	1.53	3.25	1.11	3.25	1.26	3.58	1.20	1.75	0.96	3.88	0.83	3.33	1.53	3.82	0.85	3.29	1.89	3.53	1.03	3.00	0.71	3.83	1.00	3.56	1.13	3.47	0.92	3.02	1.34	3.60	1.02	3.56	1.06		
	ป		ป		ป		ป		ป		ม		น		ม		ป		ม		ป		ม		ป		ม		ม		ป		ป		ม		ม		ม	
วิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่เหมาะกับผู้เรียนระดับปริญญาตรี (N = 730)	1.91	0.94	2.72	1.14	2.33	1.53	2.55	1.08	2.00	2.00	2.36	1.09	1.25	0.50	3.79	0.93	1.33	0.58	3.63	1.00	1.57	0.79	2.71	0.96	1.80	0.84	3.17	1.32	2.11	0.78	3.02	0.99	1.83	0.97	3.01	1.17	2.93	1.20		
	น		ป		น		ป		น		น		น		น		น		น		น		ป		น		ป		น		ป		น		ป		ป		ป	
แบบฝึกหัดในการทบทวนบทเรียน ไม่เพียงพอ (N = 732)	2.45	0.82	2.62	0.98	3.67	1.53	2.84	1.14	3.00	1.63	2.95	1.08	1.00	0.00	3.40	1.15	2.00	1.00	3.68	0.98	2.00	1.53	3.18	0.94	2.40	0.55	3.34	1.21	1.63	0.74	3.04	0.97	2.20	1.16	3.13	1.11	3.08	1.13		
	น		ป		ม		ป		ป		ป		น		น		น		ม		น		ป		น		ป		น		ป		น		ป		ป		ป	
ไม่มีการสาธิตการสืบค้นข้อมูล (N = 732)	2.09	1.04	3.06	1.19	2.00	1.73	2.19	1.11	2.50	1.73	3.30	1.23	1.25	0.50	3.59	1.02	1.33	0.58	3.59	0.98	2.00	1.53	3.18	0.90	1.80	0.84	3.52	1.19	2.89	1.69	3.12	1.07	2.11	1.32	3.20	1.18	3.13	1.22		
	น		ป		น		น		น		ป		น		น		น		น		น		ป		น		ม		ป		ป		น		ป		ป		ป	
ไม่มีการใช้สื่อประกอบการสอน (N = 732)	1.45	0.52	2.63	1.05	2.00	1.73	1.98	1.12	2.00	0.82	3.11	1.25	1.00	0.00	3.54	1.16	2.00	1.00	3.46	1.05	2.00	1.53	3.16	0.98	1.80	0.84	3.21	1.19	1.89	1.27	3.05	1.01	1.74	1.02	3.02	1.21	2.94	1.23		
	น		ป		น		น		น		ป		น		น		น		น		ป		น		ป		น		ป		น		ป		น		ป		ป	
ไม่มีการนำชมห้องสมุด (N = 731)	1.64	0.92	2.15	1.13	2.00	1.73	2.12	1.18	1.50	0.58	3.13	1.39	1.25	0.50	3.30	1.39	1.33	0.58	3.35	1.23	2.00	1.53	3.20	1.09	1.80	0.84	3.23	1.33	2.22	1.20	3.15	1.03	1.78	1.05	2.95	1.32	2.88	1.34		
	น		น		น		น		น		ป		น		ป		น		ป		น		ป		น		ป		น		ป		น		ป		ป		ป	

3.3 ปัญหาด้านสื่อการสอน

จากการศึกษาปัญหาด้านสื่อการสอนของอาจารย์และนักศึกษาโดยรวมพบว่า อาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาใน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 6 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=3.42$) การใช้ PowerPoint ช่วยในการสอนมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=3.28$) และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไม่ครอบคลุมทุกหัวข้อวิชาที่สอน ($\bar{X}=3.14$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 1 ปัญหา คือ ไม่มีตำรา หรือ เอกสารประกอบการสอน ($\bar{X}=2.37$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านสื่อการสอน จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์ประสบปัญหาด้านสื่อการสอนใน 4 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ปัญหาที่ประสบในระดับมาก มี 1 ปัญหา คือ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=3.61$) ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 3 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไม่ครอบคลุมทุกหัวข้อวิชาที่สอน ($\bar{X}=2.82$) การใช้ PowerPoint ช่วยในการสอนมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=2.75$) และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ($\bar{X}=2.68$) ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 2 ปัญหา คือ สื่อการสอนมีไม่เพียงพอ ($\bar{X}=1.87$) และ แผ่นโปร่งใสที่เขียนด้วยลายมือมีขนาดเล็ก และไม่ชัดเจน ($\bar{X}=1.63$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อยที่สุด มี 1 ปัญหา คือ ไม่มีตำรา หรือ เอกสารประกอบการสอน ($\bar{X}=1.24$)

นักศึกษาประสบปัญหาใน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 6 ปัญหา โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=3.40$) การใช้ PowerPoint ช่วยในการสอนมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=3.31$) และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไม่ครอบคลุมทุกหัวข้อวิชาที่สอน ($\bar{X}=3.16$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 1 ปัญหา คือ ไม่มีตำรา หรือ เอกสารประกอบการสอน ($\bar{X}=2.44$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านสื่อการสอนที่อาจารย์และนักศึกษาประสบ จำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า

อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 3.45$, $\bar{X} = 2.67$, $\bar{X} = 5.00$, $\bar{X} = 2.00$, $\bar{X} = 4.67$, $\bar{X} = 3.83$, $\bar{X} = 3.40$ และ $\bar{X} = 3.88$ ตามลำดับ)

นิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 6 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประสบปัญหาด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 3.37$, $\bar{X} = 2.85$, $\bar{X} = 3.55$, $\bar{X} = 3.52$, $\bar{X} = 3.64$ และ $\bar{X} = 3.59$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 21)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านสื่อการสอน จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ปัญหาในด้านสื่อการสอน	มหาวิทยาลัย																																						
	จพ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มบ.		มมส.		มศว.		รวม		รวม																				
	อาจารย์ (N = 11)	นักศึกษา (N = 81)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 94)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 7)	นักศึกษา (N = 55)	อาจารย์ (N = 5)	นักศึกษา (N = 90)	อาจารย์ (N = 9)	นักศึกษา (N = 93)	อาจารย์ (N = 46)	นักศึกษา (N = 686)	รวม (N=732)	รวม (N=732)																			
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D												
ไม่มีตำรา / เอกสารประกอบการสอน (N = 732)	1.09	0.30	2.00	1.06	1.67	1.15	2.14	1.12	1.50	0.58	2.33	1.17	1.00	0.00	2.38	1.08	2.00	0.00	2.75	1.23	1.14	0.38	2.65	1.09	1.20	0.45	2.53	1.38	1.11	0.33	2.78	1.13	1.24	0.48	2.44	1.19	2.37	1.19	
	นส	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป		
สื่อการสอนมีไม่เพียงพอ (N = 730)	1.91	1.04	2.41	1.07	2.33	1.15	2.33	1.16	1.50	0.58	2.70	1.10	1.00	0.00	2.54	0.96	2.00	1.00	2.96	1.05	1.71	1.11	3.09	0.95	2.20	1.10	2.84	1.18	2.11	1.17	2.96	1.05	1.87	1.00	2.71	1.10	2.66	1.11	
	น	น	น	น	น	น	น	ป	น	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป		
แผ่นโปสเตอร์ที่เขียนด้วยลายมือมีขนาดเล็กและไม่ชัดเจน (N = 729)	1.90	0.99	2.40	1.13	1.33	0.58	2.09	1.25	1.00	0.00	2.76	1.11	1.50	0.58	2.73	1.08	2.33	1.15	2.97	1.19	1.43	0.79	3.09	0.95	1.80	0.84	2.60	1.26	1.50	0.93	2.98	1.13	1.63	0.83	2.69	1.19	2.62	1.19	
	น	น	น	น	น	น	น	ป	น	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน (N = 730)	2.45	1.04	2.84	1.30	2.33	1.15	2.62	1.10	4.00	2.00	3.30	1.23	1.00	0.00	3.01	1.14	3.33	1.53	3.37	1.12	2.83	1.72	<u>3.42</u>	1.08	<u>3.40</u>	0.55	3.30	1.28	2.50	1.77	3.22	1.02	2.68	1.46	3.12	1.19	3.10	1.21	
	น	ป	น	ป	น	ป	ม	ป	น	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	น	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ไม่ครอบคลุมทุกหัวข้อวิชาที่สอน (N = 730)	3.18	1.25	3.02	1.21	2.33	1.15	2.55	1.08	4.00	2.00	3.18	1.11	1.00	0.00	3.30	1.16	3.33	1.53	3.48	1.16	2.83	1.72	3.22	0.99	2.20	1.10	3.36	1.27	3.00	1.85	3.22	1.03	2.82	1.54	3.16	1.16	3.14	1.19	
	ป	ป	น	ป	น	ป	ม	ป	น	ป	น	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	น	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	
การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย (N = 730)	<u>3.45</u>	1.04	<u>3.37</u>	1.03	<u>2.67</u>	0.58	<u>2.85</u>	1.20	<u>5.00</u>	0.00	<u>3.55</u>	1.17	<u>2.00</u>	1.15	<u>3.52</u>	0.85	<u>4.67</u>	0.58	<u>3.64</u>	1.12	<u>3.83</u>	1.47	3.40	0.93	<u>3.40</u>	0.55	<u>3.59</u>	1.19	<u>3.88</u>	1.36	3.30	1.09	3.61	1.24	3.40	1.11	3.42	1.12	
	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ม	ม	น	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	
การใช้ PowerPoint ช่วยในการสอนมีจำนวนน้อย (N = 728)	2.73	1.42	3.21	1.15	<u>2.67</u>	1.53	2.59	1.29	4.00	2.00	3.49	1.19	1.00	0.00	3.47	0.83	<u>4.67</u>	0.58	3.59	1.07	2.83	1.47	3.31	0.90	2.20	0.45	3.46	1.23	2.63	1.51	<u>3.37</u>	0.99	2.75	1.50	3.31	1.13	3.28	1.17	
	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ม	ป	น	ป	ม	ม	ป	ป	น	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	

3.4 ปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน

จากการศึกษาปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนของอาจารย์และนักศึกษาโดยรวมพบว่าอาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาใน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 2 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X}=3.17$) และ กลุ่มผู้เรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับสภาพห้องเรียน ($\bar{X}=2.74$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 1 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนน้อยเกินไป ($\bar{X}=2.36$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า

อาจารย์ประสบปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนใน 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อยที่สุด ปัญหาที่ประสบในระดับมาก มี 1 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X}=4.00$) ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 1 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับสภาพห้องเรียน ($\bar{X}=2.62$) และ ปัญหาที่ประสบในระดับน้อยที่สุด มี 1 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนน้อยเกินไป ($\bar{X}=1.34$)

นักศึกษาประสบปัญหาใน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และ ระดับน้อยปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 2 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X}=3.12$) และ กลุ่มผู้เรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับสภาพห้องเรียนชั้นเรียน ($\bar{X}=2.75$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 1 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนน้อยเกินไป ($\bar{X}=2.43$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ที่อาจารย์และนักศึกษาประสบ จำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า

อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X}=4.27$, $\bar{X}=4.33$, $\bar{X}=4.00$, $\bar{X}=1.50$, $\bar{X}=3.67$, $\bar{X}=3.29$, $\bar{X}=4.60$ และ $\bar{X}=5.00$ ตามลำดับ)

นิสิต/นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกันคือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X}=2.98$, $\bar{X}=2.95$, $\bar{X}=3.22$, $\bar{X}=3.13$, $\bar{X}=2.98$, $\bar{X}=3.84$, $\bar{X}=2.96$ และ $\bar{X}=3.14$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ปัญหาในการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ปัญหาในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน	มหาวิทยาลัย																																						
	จพ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มป.		มมส.		มศว.		รวม		รวม																				
	อาจารย์ (N = 11)	นักศึกษา (N = 81)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 94)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 7)	นักศึกษา (N = 55)	อาจารย์ (N = 5)	นักศึกษา (N = 90)	อาจารย์ (N = 9)	นักศึกษา (N = 93)	อาจารย์ (N = 46)	นักศึกษา (N = 686)	รวม	รวม																			
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D												
กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป (N = 732)	4.27	0.79	2.98	1.18	4.33	1.15	2.95	1.29	4.00	1.41	3.22	1.27	1.50	0.58	3.13	1.35	3.67	1.53	2.98	1.25	3.29	1.60	3.84	0.96	4.60	0.55	2.96	1.31	5.00	0.00	3.14	1.04	4.00	1.32	3.12	1.24	3.17	1.26	
	ม	ป	ม	ป	ม	ป	ม	ป	นส	ป	ม	ป	ป	ม	มส	ป	มส	ป	ม	ป	ป	ม	ป	ป	ม	ป	ป	ม	ป	ป	น	น	น	น	น	น	น	น	
กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนน้อยเกินไป (N = 730)	1.00	0.00	2.05	0.96	1.33	0.58	2.32	1.06	1.25	0.50	2.27	1.02	1.25	0.50	2.52	1.26	1.33	0.58	2.68	1.14	2.00	1.73	2.45	1.00	1.80	0.45	2.43	1.18	1.00	0.00	2.67	0.94	1.34	0.81	2.43	1.09	2.36	1.11	
	นส	น	นส	น	นส	น	นส	น	นส	ป	นส	ป	น	น	น	น	นส	ป	นส	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	น	
กลุ่มผู้เรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับสภาพห้องเรียน (N = 731)	2.90	1.10	2.65	1.10	3.00	1.73	2.58	1.19	3.00	1.41	2.74	1.18	1.50	0.58	2.76	1.24	2.00	1.00	2.65	1.21	2.29	1.60	3.24	1.04	2.80	0.45	2.51	1.22	2.89	1.62	3.02	1.10	2.62	1.28	2.75	1.18	2.74	1.19	
	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	นส	ป	น	ป	น	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป

3.5 ปัญหาด้านการวัดผลการเรียน

จากการศึกษาปัญหาด้านการวัดผลการเรียนของอาจารย์และนักศึกษาโดยรวมพบว่าอาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาเพียงระดับเดียวคือ ระดับปานกลาง ทุกรายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียวไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด ($\bar{X}=3.39$) การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียวโดยไม่มี การสอบไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ($\bar{X}=3.27$) และการวัดผลโดยใช้คะแนนแบบฝึกหัดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีการลอกซึ่งกันและกัน ($\bar{X}=3.13$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านการวัดผลการเรียน จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า

อาจารย์ประสบปัญหาด้านการวัดผลการเรียนใน 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับมาก มี 1 ปัญหา คือ การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียว โดยไม่มี การสอบไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ($\bar{X}=3.78$) ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 3 ปัญหา คือ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียวไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด ($\bar{X}=3.50$) การวัดผลโดยใช้คะแนนแบบฝึกหัดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีการลอกซึ่งกันและกัน ($\bar{X}=3.26$) และ การวัดผลโดยการเช็คชื่อเข้าชั้นเรียนทุกครั้งทำได้ลำบาก ($\bar{X}=2.84$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 2 ปัญหา คือ สัดส่วนของคะแนนแบบฝึกหัดน้อยเกินไป ($\bar{X}=1.76$) และ สัดส่วนของคะแนนรายงานมากเกินไป ($\bar{X}=1.64$)

นักศึกษาประสบปัญหาเพียงระดับเดียวคือ ระดับปานกลาง ทุกรายการ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 อันดับแรก ดังนี้ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียวไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด ($\bar{X}=3.38$) การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียวโดยไม่มี การสอบไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ($\bar{X}=3.24$) และ การวัดผลโดยใช้คะแนนแบบฝึกหัดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีการลอกซึ่งกันและกัน ($\bar{X}=3.13$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านการวัดผลการเรียนที่อาจารย์และนักศึกษาประสบ จำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า

อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียว โดยไม่มี การสอบไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ($\bar{X}=4.33$, $\bar{X}=4.75$, $\bar{X}=4.67$, $\bar{X}=3.57$ และ $\bar{X}=4.25$ ตามลำดับ) ขณะที่อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประสบปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด ($\bar{X} = 3.18$, $\bar{X} = 4.33$, $\bar{X} = 4.75$ และ $\bar{X} = 3.50$ ตามลำดับ)

นักศึกษา/นิสิตจากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด ($\bar{X} = 3.57$, $\bar{X} = 3.21$, $\bar{X} = 3.55$, $\bar{X} = 3.29$ และ $\bar{X} = 3.43$ ตามลำดับ) ขณะที่นักศึกษาจาก มหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ มหาวิทยาลัยบูรพา ประสบปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการสอบไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ($\bar{X} = 3.39$, $\bar{X} = 3.18$ และ $\bar{X} = 3.56$ ตามลำดับ)

อาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ มหาวิทยาลัยบูรพา ประสบปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการสอบไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ($\bar{X} = 4.75$, $\bar{X} = 3.39$, $\bar{X} = 4.67$, $\bar{X} = 3.18$, $\bar{X} = 3.57$ และ $\bar{X} = 3.56$ ตามลำดับ) (ตารางที่ 23)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ปัญหาในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดของอาจารย์และนักศึกษา ในด้านการวัดผลการเรียน จำแนกตามมหาวิทยาลัย

ปัญหาในด้านการวัดผลการเรียน	มหาวิทยาลัย																																รวม (N=732)							
	จพ.		มก.		มช.		มข.		มท.		มบ.		มมส.		มศว.		รวม																							
	อาจารย์ (N = 11)	นักศึกษา (N = 81)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 94)	อาจารย์ (N = 4)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 3)	นักศึกษา (N = 91)	อาจารย์ (N = 7)	นักศึกษา (N = 55)	อาจารย์ (N = 5)	นักศึกษา (N = 90)	อาจารย์ (N = 9)	นักศึกษา (N = 93)	อาจารย์ (N = 46)	นักศึกษา (N=686)	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม	รวม		รวม						
$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D							
สัดส่วนของคะแนนแบบฝึกหัดน้อยเกินไป (N = 731)	1.82	0.75	2.79	1.01	2.67	1.15	2.91	1.08	1.00	0.00	2.77	1.03	1.00	0.00	3.16	1.15	1.67	0.58	3.08	1.10	1.57	1.13	3.18	0.96	2.40	0.55	2.87	1.22	1.78	1.20	3.02	1.01	1.76	0.93	2.96	1.08	2.89	1.11		
	น	ป	ป	ป	นส	ป	นส	ป	นส	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	ป	ป	ป	ป
สัดส่วนของคะแนนรายงานมากเกินไป (N = 731)	1.73	0.79	2.73	1.00	2.00	1.00	2.54	1.03	1.00	0.00	2.89	1.16	1.00	0.00	2.93	1.10	2.00	1.00	2.86	1.12	1.57	1.13	3.09	0.89	2.40	0.55	2.67	1.20	1.44	1.01	3.01	0.95	1.64	0.88	2.83	1.08	2.76	1.10		
	น	ป	น	ป	นส	ป	นส	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	ป	ป	ป	ป
การวัดผลโดยการเช็คชื่อเข้าชั้นเรียนทุกครั้งทำได้ลำบาก (N = 731)	2.36	1.43	2.62	1.15	2.33	1.53	2.64	1.24	2.33	0.58	2.87	1.29	1.75	0.96	3.02	1.14	2.67	1.53	2.69	1.16	2.14	1.35	2.89	1.05	<u>4.00</u>	0.71	2.60	1.23	4.22	0.97	3.20	1.09	2.84	1.43	2.82	1.19	2.82	1.21		
	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	น	ป	ป	ป	น	ป	ป	ป	น	ป	ม	ป	ม	ป	ป	ป	ม	ป	ม	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	
การวัดผลโดยใช้คะแนนแบบฝึกหัด ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีการลอกซึ่งกันและกัน (N = 732)	2.00	1.18	2.75	1.17	<u>4.33</u>	0.58	2.81	1.19	<u>4.75</u>	0.50	3.33	1.17	2.25	0.96	3.41	1.13	4.00	1.00	3.13	1.18	3.29	1.70	3.45	0.90	3.00	0.71	2.84	1.33	4.11	0.93	3.34	0.89	3.26	1.41	3.13	1.16	3.13	1.18		
	น	ป	ม	ป	มส	ป	น	ป	ม	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ม	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	
การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการสอบ ไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด (N = 731)	3.09	1.51	3.22	1.16	<u>4.33</u>	0.58	2.85	1.32	<u>4.75</u>	0.50	<u>3.39</u>	1.17	3.00	2.31	3.41	1.14	<u>4.67</u>	0.58	<u>3.18</u>	1.23	<u>3.57</u>	1.81	<u>3.56</u>	0.90	3.80	0.45	3.11	1.28	<u>4.25</u>	1.04	3.30	0.98	3.78	1.40	3.24	1.18	3.27	1.20		
	ป	ป	ม	ป	มส	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ม	ป	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ม	ป	ม	ป	ม	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	
การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจ ได้ทั้งหมด (N = 732)	<u>3.18</u>	1.54	<u>3.57</u>	1.07	<u>4.33</u>	0.58	<u>3.21</u>	1.27	<u>4.75</u>	0.50	3.38	1.17	<u>3.50</u>	1.91	<u>3.55</u>	1.04	3.33	1.15	3.16	1.33	3.29	1.70	3.55	0.90	3.40	0.55	<u>3.29</u>	1.25	3.33	1.22	<u>3.43</u>	1.02	3.50	1.33	3.38	1.15	3.39	1.16		
	ป	ม	ม	ป	มส	ป	ป	ป	ม	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป	ป

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษาต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม อาจารย์และนักศึกษาได้เสนอแนะเกี่ยวกับวิชาการใช้ห้องสมุด สรุปได้ดังนี้

4.1 อาจารย์จำนวน 23 คน ได้เสนอแนะในเรื่องการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 ด้านเนื้อหา (13 คน)

1. ควรปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน (7 คน)
2. ควรเน้นเนื้อหาเรื่องการเข้าถึงสารสนเทศและการสืบค้นข้อมูล (3 คน)
3. ควรเน้นเนื้อหาเรื่องการส่งเสริมการอ่าน (1 คน)
4. ควรปรับปรุงเนื้อหาให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (1 คน)
5. ไม่ควรมีเนื้อหามากหรือละเอียดเกินไป (1 คน)

4.1.2 ด้านวิธีการสอน (7 คน)

1. ควรใช้เทคนิคการสอนหลายๆ แบบ (4 คน)
2. ควรสอนด้วยวิธีการบรรยาย การสาธิต และการฝึกปฏิบัติ (2 คน)
3. ควรเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาแต่ละเรื่อง (1 คน)

4.1.3 ด้านสื่อการสอน (13 คน)

1. ควรใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (6 คน)
2. ควรมีการพัฒนาสื่อการสอนในรูปแบบเว็บ หรือ จัดทำเว็บช่วยสอนที่ผู้เรียนสามารถศึกษได้ด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (2 คน)
3. ควรเลือกใช้สื่อการสอนให้ตรงกับเนื้อหา (1 คน)
4. ควรมีตัวอย่างของทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นของจริง แสดงให้นักศึกษา (1 คน)
5. ควรใช้โปรแกรม E-learning มาช่วยในการสอน (1 คน)
6. ควรมีจำนวนคอมพิวเตอร์ให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาเพื่อฝึกปฏิบัติได้ (1 คน)
7. ควรสร้างสื่อการสอนให้ดึงดูด น่าสนใจ (1 คน)

4.1.4 ด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน (18 คน)

1. ควรลดขนาดของกลุ่มผู้เรียน เพื่อให้ผู้สอนสามารถดูแลผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง (5 คน)
2. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนประมาณ 30-35 คน (3 คน)
3. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนประมาณ 30-50 คน (3 คน)

4. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนไม่เกิน 50 คน (3 คน)
5. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนไม่เกิน 30 คน (2 คน)
6. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนประมาณ 20-50 คน (1 คน)
7. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนประมาณ 20-35 คน (1 คน)

4.1.5 ด้านการวัดผลการเรียน (8 คน)

1. ควรมีเกณฑ์การวัดผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (2 คน)
2. ควรมีการวัดผลหลายวิธี เช่น ทดสอบย่อย สอบรายงาน แบบฝึกหัด (2 คน)
3. ควรวัดผลตามวัตถุประสงค์ของการเรียน (1 คน)
4. ควรมีการทดสอบย่อยหลังจบบทเรียนแต่ละเรื่อง (1 คน)
5. การวัดผลการเรียนควรเน้นการทำแบบฝึกหัดและรายงาน (1 คน)
6. ไม่ควรใช้การสอบเป็นตัววัดผลเพียงอย่างเดียว (1 คน)

4.1.6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ (5 คน)

1. ห้องเรียนควรมีสื่อการสอนให้พร้อม เช่น แผ่นใส คอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน เป็นต้น (2 คน)
2. วิชาการใช้ห้องสมุด ควรเปลี่ยนเนื้อหาเป็นเรื่อง Information Literacy Skill หรือ Learning Skill (1 คน)
3. วิชาการใช้ห้องสมุด ควรเป็นวิชาบังคับพื้นฐานในทุกสถาบันการศึกษา (1 คน)
4. ควรมีการสอบถามผู้เรียนถึงความต้องการที่จะเรียนรู้เรื่องใดนอกเหนือจากแผนการสอน (1 คน)

4.2 นักศึกษา จำนวน 322 คน ได้เสนอแนะในเรื่องการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด มีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ด้านเนื้อหา (92 คน)

1. เนื้อหาที่เรียนควรนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (32 คน)
2. เนื้อหาควรปรับปรุงให้ทันสมัย (19 คน)
3. เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้ห้องสมุด (12 คน)
4. เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นข้อมูล เช่น OPAC Search Engine ฐานข้อมูลออนไลน์ (11 คน)
5. เนื้อหาควรกระชับ ไม่ละเอียดเกินไป (9 คน)

6. เนื้อหาไม่ควรวอกวนไปมา ทำให้สับสนได้ง่าย (5 คน)
7. เนื้อหาควรเพิ่มเรื่องอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น (2 คน)
8. เนื้อหาควรเน้นเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ (2 คน)

4.2.2 ด้านวิธีการสอน (110 คน)

1. วิธีการสอนควรเน้นการฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (48 คน)
2. วิธีการสอนควรใช้เทคนิคการสอนหลายๆ แบบไม่ใช้การบรรยายเพียงอย่างเดียว (38 คน)
3. วิธีการสอนควรมีการบรรยายและสื่อการสอนประกอบ (12 คน)
4. ระหว่างการเรียนรู้ควรมีการเปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน (7 คน)
5. ควรมีการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน (3 คน)
6. วิธีการสอนควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (2 คน)

4.2.3 ด้านสื่อการสอน (122 คน)

1. ควรมีสื่อหลายประเภท ไม่เพียงตำราหรือเอกสารประกอบการสอน (40 คน)
2. ควรใช้สื่อทันสมัย เพื่อให้น่าสนใจในการเรียน (34 คน)
3. ควรเพิ่มสื่อการสอน ให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน (21 คน)
4. ควรมีคอมพิวเตอร์ มาช่วยประกอบการสอน (18 คน)
5. ควรเลือกใช้สื่อการสอนให้ตรงกับเนื้อหา (5 คน)
6. ควรสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้มากขึ้น (4 คน)

4.2.4 ด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน (156 คน)

1. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนไม่มาก เพื่อผู้สอนจะดูแลนักศึกษาได้ทั่วถึง (68 คน)
2. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนประมาณ 20-50 คน (33 คน)
3. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนประมาณ 30-40 คน (16 คน)
4. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนไม่เกิน 50 คน (12 คน)
5. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนไม่เกิน 30 คน (11 คน)
6. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนพอเหมาะกับขนาดห้องเรียนหรืออุปกรณ์การเรียน (10 คน)
7. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนประมาณ 15-25 คน (4 คน)
8. ควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนไม่เกิน 80 คน (2 คน)

4.2.5 ด้านการวัดผลการเรียน (63 คน)

1. ควรเน้นเก็บคะแนนสอบปฏิบัติ (14 คน)
2. ควรมีการวัดผลหลายวิธี ไม่เน้นวิธีใดวิธีหนึ่ง (11 คน)
3. ควรมีเกณฑ์การวัดผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (11 คน)
4. ควรมีการทดสอบย่อยหลังจบบทเรียนแต่ละเรื่อง (11 คน)
5. ควรเน้นคะแนนแบบฝึกหัด (9 คน)
6. ควรมีการวัดผลทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ (3 คน)
7. ควรมีคะแนนพฤติกรรมความสนใจระหว่างเรียน (1 คน)
8. วิชาการใช้ห้องสมุดควรมีการให้ผลคะแนนเพียง P หรือ F (1 คน)
9. ไม่ควรมีการเก็บคะแนนรายงาน (1 คน)
10. ไม่ควรใช้การสอบเป็นตัววัดผลเพียงอย่างเดียว (1 คน)

4.2.6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ (22 คน)

1. ผู้สอนควรลดความเร็วในการพูดให้ช้าลง เพื่อผู้เรียนจะสามารถจับใจความที่เรียนได้ (7 คน)
2. ควรจัดกลุ่มผู้เรียนสาขาเดียวกันให้เรียนในห้องเดียวกัน (5 คน)
3. ควรมีการปูพื้นฐานก่อนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (3 คน)
4. ควรให้วิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาบังคับ (2 คน)
5. ควรให้วิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาเลือก (1 คน)
6. วิชาการใช้ห้องสมุดควรมี 3 หน่วยกิต (1 คน)
7. ควรพาชมห้องสมุดก่อนเริ่มต้นเรียน (1 คน)
8. ควรพัฒนาเทคนิคการสอน เพื่อให้เกิดความสนใจระหว่างเรียน (1 คน)
9. ควรสร้าง Homepage ของวิชา เพื่อผู้เรียนจะได้เข้าถึงได้ง่าย (1 คน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผลการเรียน และประโยชน์ที่ได้รับ รวมทั้งปัญหาในการเรียนการสอนต่อวิชาการใช้ห้องสมุด เพื่อเป็นแนวทางแก่ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ในการปรับปรุงและจัดการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ 3 ข้อ คือ

1. อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าวิชาการใช้ห้องสมุดควรมีเนื้อหาทั้งการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน วิธีการสอนเน้นการทำแบบฝึกหัด และวัดผลโดยการให้ทำแบบฝึกหัด การสอบ และการทำรายงาน
2. นักศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าวิชาการใช้ห้องสมุดควรมีเนื้อหาเน้นเรื่องการเขียนรายงาน และวัดผลการเรียนจากแบบฝึกหัดและรายงาน
3. ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบในระดับมากคือกลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยส่งแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ทางไปรษณีย์ให้แก่อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยของรัฐ 8 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 791 ชุด โดยให้แก่อาจารย์จำนวน 66 ชุด และนักศึกษา จำนวน 725 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากอาจารย์จำนวน 46 ชุด คิดเป็นร้อยละ 69.69 จากนักศึกษาจำนวน 686 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.62 ดังนั้น ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาที่สมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ได้จากอาจารย์และนักศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 732 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.54 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

ผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายได้ดังนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 ข้อมูลส่วนตัวของอาจารย์

จากจำนวนอาจารย์ภาคศึกษารรณารักษศาสตร์ / สารนิเทศศาสตร์ ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 46 คน พบว่า จำนวนมากที่สุด 11 คน (ร้อยละ 23.91) เป็นอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รองลงมา จำนวน 9 คน (ร้อยละ 19.57) เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และน้อยที่สุด จำนวน 3 คน (ร้อยละ 6.52) เท่ากัน เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยทักษิณ (ตารางที่ 4)

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา (ตารางที่ 5) พบว่า อาจารย์จำนวนมากที่สุด 42 คน (ร้อยละ 91.30) มีการศึกษาในระดับปริญญาโท และจำนวน 4 คน (ร้อยละ 8.70) มีระดับการศึกษาปริญญาเอก

เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด (ตารางที่ 6) พบว่า อาจารย์จำนวนมากที่สุด 17 คน (ร้อยละ 36.95) มีประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด 15 ปีขึ้นไป รองลงมาจำนวน 15 คน (ร้อยละ 32.61) มีประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด 1-5 ปี และอาจารย์จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 4.35) มีประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด น้อยกว่า 1 ปี

1.2 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

จากจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 686 คน พบว่า จำนวนมากที่สุด 94 คน (ร้อยละ 13.70) เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น รองลงมา จำนวน 93 คน (ร้อยละ 13.55) เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และน้อยที่สุด จำนวน 55 คน (ร้อยละ 8.02) เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา (ตารางที่ 4)

เมื่อพิจารณาลักษณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ตารางที่ 7) พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุด 586 คน (ร้อยละ 85.42) ลงทะเบียนเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นวิชาบังคับ และจำนวน 100 คน (ร้อยละ 14.58) ลงทะเบียนเรียนเป็นวิชาเลือก

เมื่อพิจารณาชั้นปีที่นักศึกษาเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ตารางที่ 8) พบว่า นักศึกษาจำนวนมากที่สุด จำนวน 630 คน (ร้อยละ 91.83) เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในชั้นปีที่ 1 รองลงมาจำนวน 53 คน (ร้อยละ 7.73) เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 คน (ร้อยละ 0.44) เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในชั้นปีที่ 3

2. ความคิดเห็นที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

ความคิดเห็นที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ครอบคลุมในด้านเนื้อหาวิชา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผลการเรียน และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านต่างๆ โดยรวม (ตารางที่ 9) ได้แก่ เนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผลการเรียน และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน พบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นใน 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 4 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความคิดเห็นด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.05$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ ความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ($\bar{X}=2.94$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าอาจารย์มีความคิดเห็นในด้านต่างๆ โดยรวม 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 3 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความคิดเห็นด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.23$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียน ($\bar{X}=3.32$)

นักศึกษามีความคิดเห็นในด้านต่างๆ โดยรวม 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากมี 5 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความคิดเห็นด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.04$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ ความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ($\bar{X}=2.94$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา ในรายละเอียดแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ความคิดเห็นที่มีต่อเนื้อหาในวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อเนื้อหาในวิชาการใช้ห้องสมุดโดยรวมแต่ละรายการ (ตารางที่ 10) พบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อเนื้อหาในวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 13 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.38$) สำหรับความคิดเห็นในระดับปานกลาง มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=3.50$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อเนื้อหาในวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 5 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน และเนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=4.83$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 8 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.50$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยมี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=2.26$)

ส่วนนักศึกษาที่มีความเห็นต่อเนื้อหาในวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เพียงระดับเดียว มี 14 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.37$) และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=3.59$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเห็นด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=5.00$) เท่ากัน

ส่วนนักศึกษาพบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเห็นด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต ($\bar{X}=4.49$, $\bar{X}=4.48$, $\bar{X}=4.52$, $\bar{X}=4.22$, $\bar{X}=4.18$, $\bar{X}=4.30$ และ $\bar{X}=4.26$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านเนื้อหา พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมต่อเนื้อหาในระดับมากเรื่อง การสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต แต่เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาไม่สอดคล้องกัน โดยอาจารย์มีความเห็นว่าเนื้อหาที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ได้แก่ เรื่องการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน รวมทั้งควรเน้นเนื้อหาเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ขณะที่นักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาที่ควรให้ความสำคัญในระดับมาก ได้แก่ เรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเห็นว่า เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเห็นว่า เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต การที่ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษาให้ความสำคัญกับเรื่องการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน และ การใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล

อาจเป็นเพราะปัจจุบันมีการใช้อินเทอร์เน็ต หรือ เครื่องมือประเภทต่างๆ เช่น OPAC ฐานข้อมูล เข้ามาช่วยในการสืบค้นสารนิเทศ ทำให้สามารถสืบค้นสารนิเทศประเภทต่างๆ ได้สะดวก รวดเร็ว มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลการวิจัยยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส พาวินันท์ (2541) ที่พบว่า อาจารย์ให้ความสำคัญด้านเนื้อหาในเรื่องความสำคัญของสารนิเทศ การรวบรวมข้อมูล อินเทอร์เน็ต และการสืบค้นข้อมูลจาก OPAC และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอุไร สรรพเศรษฐ (2537) ที่พบว่า นักศึกษาจะเน้นความสำคัญของเนื้อหาในเรื่อง บริการต่างๆ ของห้องสมุด และการเขียนรายงานทางวิชาการ

ดังนั้นจากสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าวิชาการใช้ห้องสมุดควรมีเนื้อหาทั้งการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน พบว่า ผลการวิจัยสอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า วิชาการใช้ห้องสมุดควรมีเนื้อหาเน้นเรื่องการเขียนรายงาน พบว่าผลการวิจัยไม่สอดคล้อง ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การที่ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งเป็นเพียงความแตกต่างในเรื่อง ระดับความคิดเห็นเท่านั้น ส่วนเนื้อหาวิชาที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมาก ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหา ควรเน้นเรื่องการสืบค้นบนอินเทอร์เน็ต

2.2 ความคิดเห็นด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ โดยแยกตามประสบการณ์การสอน (ตารางที่ 11) พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 1 ปี มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 4 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 2 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากรสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ และบริการ สารนิเทศกับเนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=5.00$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 9 รายการ สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย น้อยที่สุด มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=1.00$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 5 ปี มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 8 รายการ โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาควรเน้น เรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=4.87$) เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงานกับเนื้อหา

ควรครอบคลุมเรื่องการรวบรวมบรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียนเชิงอรรถ ($\bar{X}=4.80$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 5 รายการ โดยความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ และระบบการจัดหมู่หนังสือ ($\bar{X}=4.40$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 6 -10 ปี มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 3 รายการ โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และบริการสารสนเทศ กับ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงาน ($\bar{X}=4.75$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 10 รายการ โดยความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนบรรณานุกรมและการอ้างอิงในเนื้อหา ($\bar{X}=4.50$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=2.25$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 11 - 15 ปี มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 4 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 3 รายการ โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และบริการสารสนเทศ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงาน และเนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล ($\bar{X}=4.75$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 8 รายการ โดยความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการรวบรวมบรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียนเชิงอรรถ ($\bar{X}=4.50$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=1.75$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 15 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านเนื้อหาใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 6 รายการ โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงาน ($\bar{X}=4.94$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 7 รายการ โดยความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการวิเคราะห์และการประเมินสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต กับ เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต

($\bar{X}=4.47$) เท่ากัน สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้บัตรรายการ ($\bar{X}=2.29$)

จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในด้านเนื้อหาวิชา เนื่องจากอาจารย์ให้ความสำคัญต่อด้านเนื้อหาวิชาทุกด้านเหมือนกันในเรื่องทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ บริการสารสนเทศ การใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น ทรานซ์ บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล การสืบค้นสารสนเทศ การรวบรวมบรรณานุกรม และการเขียนบรรณานุกรม และ การเขียนรายงาน

2.3 ความคิดเห็นที่มีต่อวิธีการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อวิธีการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุดโดยรวมแต่ละรายการ (ตารางที่ 12) พบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อวิธีการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 5 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย ($\bar{X}=4.45$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน ($\bar{X}=3.29$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์มีความเห็นต่อวิธีการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ 4 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.63$) ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 3 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.41$) ส่วนความคิดเห็นระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน ($\bar{X}=3.26$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ การบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.93$)

ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นต่อวิธีการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 5 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย ($\bar{X}=4.45$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน ($\bar{X}=3.29$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยบูรพา และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การสอนควรมีการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.45$, $\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=4.71$ และ $\bar{X}=4.67$ ตามลำดับ)

ส่วนนักศึกษาพบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย ($\bar{X}=4.52$, $\bar{X}=4.52$, $\bar{X}=4.48$, $\bar{X}=4.69$ และ $\bar{X}=4.20$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านวิธีการสอน พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมต่อวิธีการสอนในระดับมากกว่าการสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย แต่เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาจารย์จะมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการสอนควรมีการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรณคดี พุฒินา (2526) ที่พบว่า ผู้สอนและนักศึกษาเห็นสอดคล้องกันว่า ควรใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย และแบบสาธิตหรือแบบนำชมห้องสมุดประกอบบ้าง ซึ่งก็ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของอุไร สรรพเศรษฐ (2537) ที่พบว่า ผู้สอนและนักศึกษาเห็นสอดคล้องกันว่าควรใช้วิธีการสอนแบบการบรรยาย และมีแบบฝึกหัดให้ปฏิบัติ และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเห็นว่า การสอนควรมีการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเห็นว่า การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย ซึ่งจากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นที่คล้ายกันว่าการสอนไม่ควรมีการบรรยายเพียงอย่างเดียว ควรมีการสอนหลากหลายวิธีประกอบการบรรยาย เพื่อให้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายระหว่างเรียน และ ทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น

ดังนั้นผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าวิชาการใช้ห้องสมุดควรมีวิธีการสอนเน้นการทำแบบฝึกหัด การที่ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าอาจารย์มีความคิดเห็นในเรื่องดังกล่าวในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งเป็นเพียงความแตกต่างในเรื่องระดับความคิดเห็นเท่านั้น ส่วนวิธีการสอนที่อาจารย์เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน

2.4 ความคิดเห็นด้านวิธีการสอนกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นด้านวิธีการสอนกับประสบการณ์ในการสอนของอาจารย์ โดยแยกตามประสบการณ์การสอน (ตารางที่ 13) พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 1 ปี มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 5 รายการ โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน การสอนควรมีการใช้ไอทีทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย การสอนควรมีการนำชมห้องสมุด การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด และการสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X}=5.00$) เท่ากัน ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด มี 1 รายการ คือ การบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.00$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 3 รายการ โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสอนควรมีการใช้ไอทีทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด และการสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ($\bar{X}=4.53$) เท่ากัน ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 3 รายการ โดยความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.33$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือการบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.93$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 6 -10 ปี มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 5 รายการ โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.50$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ การบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.13$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับมาก มี 5 รายการ โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียนกับการสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=4.50$) เท่ากัน ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ การบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.75$)

อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 15 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นด้านวิธีการสอนใน 4 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และ

ระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 4 รายการ โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน ($\bar{X}=4.94$) ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 1 รายการ คือ การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=3.75$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ การบรรยายเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.00$)

จากผลการวิจัยที่พบว่าประสบการณ์การสอนของอาจารย์มีผลต่อความคิดเห็นในด้านวิธีการสอน โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 1 – 5 ปี จะเน้นวิธีการสอนให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดและค้นคว้าด้วยตนเอง สำหรับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป จะเน้นวิธีการสอนแบบการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน นอกจากนี้อาจารย์มีความคิดเห็นในระดับน้อย ได้แก่ การบรรยายเพียงอย่างเดียว อาจเนื่องจากเป็นวิธีการสอนที่จะทำให้การสอนน่าเบื่อหน่ายได้ง่าย หากใช้เพียงการบรรยายอย่างเดียวในการสอน

2.5 ความคิดเห็นที่มีต่อสื่อการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อสื่อการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุดโดยรวมแต่ละรายการ (ตารางที่ 14) พบว่า อาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อสื่อการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 14 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เอกสารประกอบการสอน แผ่นโป่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.29$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 1 รายการ คือ เทปบันทึกเสียง ($\bar{X}=3.29$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อสื่อการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 11 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ PowerPoint ($\bar{X}=4.33$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 3 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิดีทัศน์ (Video tapes) ($\bar{X}=3.46$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ เทปบันทึกเสียง ($\bar{X}=2.13$)

ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นต่อสื่อการสอนในวิชาการใช้ห้องสมุดอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 13 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เอกสารประกอบการสอน แผ่นโป่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.31$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ตำรา ($\bar{X}=3.50$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ สื่อการสอนควรรู้ตำรา ($\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=4.60$ และ $\bar{X}=4.44$ ตามลำดับ) และ มหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยบูรพา มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ สื่อการสอนควรรู้ PowerPoint ($\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=5.00$ และ $\bar{X}=4.17$ ตามลำดับ)

ส่วนนักศึกษาพบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น และ มหาวิทยาลัยทักษิณ มีความคิดเห็นด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ สื่อการสอนควรรู้เอกสารประกอบการสอน แผ่นโป่งใส และ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ($\bar{X}=4.28$, $\bar{X}=4.41$ และ $\bar{X}=4.37$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยความคิดเห็นด้านสื่อการสอนของอาจารย์และนักศึกษา พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมต่อสื่อการสอนในระดับมากกว่าควรรู้เอกสารประกอบการสอน แผ่นโป่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แต่เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นในระดับมากกว่าควรรู้ PowerPoint ขณะที่นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากกว่าควรรู้เอกสารประกอบการสอน แผ่นโป่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นว่า สื่อการสอนควรรู้ตำรา และ ใช้ PowerPoint ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเห็นว่า สื่อการสอนควรรู้เอกสารประกอบการสอน แผ่นโป่งใส และบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่ไม่คล้ายกัน อาจเป็นเพราะอาจารย์ต้องการใช้สื่อการสอนที่ทำให้นักศึกษาเกิดสนใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น แต่นักศึกษาอาจต้องการให้อาจารย์ใช้สื่อการสอนหลากหลาย เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อการเรียนเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของอุไร สรรพเศรษฐ (2537) ที่พบว่าผู้สอนส่วนใหญ่นำทรัพยากรของจริงมาใช้ประกอบการสอน ขณะที่นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้ผู้สอนใช้สไลด์ และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Davidson (2001) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้อาจารย์ใช้เว็บช่วยสอน

2.6 ความคิดเห็นที่มีต่อขนาดของกลุ่มผู้เรียนในวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อขนาดของกลุ่มผู้เรียนในวิชาการใช้ห้องสมุดโดยรวมแต่ละรายการ (ตารางที่ 15) พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อขนาดของกลุ่มผู้เรียนอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มขนาดเล็ก จำนวน

ประมาณ 5-20 คน ($\bar{X}=3.86$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มขนาดใหญ่ จำนวนประมาณ 61-100 คน ($\bar{X}=2.47$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อขนาดของกลุ่มผู้เรียนอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยน้อย และระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มขนาดกลาง จำนวนประมาณ 21-60 คน ($\bar{X}=4.09$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ กลุ่มขนาดใหญ่ จำนวนประมาณ 61-100 คน ($\bar{X}=2.33$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด มี 1 รายการ คือ กลุ่มผู้เรียนที่มีจำนวน 100 คน ขึ้นไป ($\bar{X}=1.37$)

ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นต่อขนาดของกลุ่มผู้เรียนอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5-20 คน ($\bar{X}=3.86$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มขนาดใหญ่ จำนวนประมาณ 61-100 คน ($\bar{X}=2.48$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 6 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรมีกลุ่มขนาดกลาง จำนวนประมาณ 21-60 คน ($\bar{X}=3.67$, $\bar{X}=5.00$, $\bar{X}=4.50$, $\bar{X}=4.00$, $\bar{X}=4.00$ และ $\bar{X}=5.00$ ตามลำดับ)

ส่วนนักศึกษาพบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรมีกลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5 - 20 คน ($\bar{X}=3.91$, $\bar{X}=3.95$, $\bar{X}=4.32$, $\bar{X}=4.00$, $\bar{X}=3.91$, $\bar{X}=3.92$ และ $\bar{X}=3.82$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนพบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมต่อขนาดของกลุ่มผู้เรียนในระดับมากกว่าขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5-20 คน แต่เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นในระดับมากกว่าขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มขนาดกลาง จำนวนประมาณ 21-60 คน ขณะที่นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากกว่าขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรเป็นกลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5-20 คน และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นควรมีกลุ่มขนาดกลาง จำนวนประมาณ 21-60 คน ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นควรมีกลุ่มขนาดเล็ก

จำนวนประมาณ 5–20 คน ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษาต่างมีความคิดเห็นในเรื่องขนาดของกลุ่มผู้เรียนคล้ายกันคือ ทั้งสองกลุ่มไม่ต้องการให้ขนาดของกลุ่มผู้เรียนมีขนาดกลุ่มใหญ่เกินไป อาจเป็นเพราะต้องการให้อาจารย์ดูแลนักศึกษาได้ทั่วถึง นักศึกษาสามารถเรียนรู้และเข้าใจบทเรียนได้เพิ่มขึ้น และทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

2.7 ความคิดเห็นที่มีต่อการวัดผลการเรียนในวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีต่อการวัดผลการเรียนในวิชาการใช้ห้องสมุดโดยรวมแต่ละรายการ (ตารางที่ 16) พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการวัดผลการเรียนอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 13 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=4.03$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอบและการเข้าชั้นเรียน ($\bar{X}=3.45$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอบเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.48$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นต่อการวัดผลการเรียนอยู่ 3 ระดับ คือระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 11 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอบ การทำแบบฝึกหัด และการทำรายงาน ($\bar{X}=4.16$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 4 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด การทำรายงาน และการทำแบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน ($\bar{X}=3.39$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำรายงานเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=1.80$)

ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการวัดผลการเรียนอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับเห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง และระดับเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก มี 14 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=4.03$) ส่วนความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยปานกลาง มี 2 รายการ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำแบบฝึกหัดและการทำรายงาน ($\bar{X}=3.24$) สำหรับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยน้อย มี 1 รายการ คือ การทำรายงานเพียงอย่างเดียว ($\bar{X}=2.46$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณและ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความคิดเห็น

ด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลการเรียนควรมี การสอบ การทำแบบฝึกหัดและการทำรายงาน ($\bar{X}=4.50$, $\bar{X}=4.67$ และ $\bar{X}=4.60$ ตามลำดับ)

ส่วนนักศึกษาพบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลการเรียนควรมี การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด ($\bar{X}=3.86$, $\bar{X}=4.11$, $\bar{X}=4.14$, $\bar{X}=4.13$ และ $\bar{X}=3.98$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยความคิดเห็นด้านการวัดผลการเรียนของอาจารย์และนักศึกษ พบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นโดยรวมต่อการวัดผลการเรียนในระดับมากกว่าควรมี การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด แต่เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นในระดับมากกว่าควรมีการสอบ การทำแบบฝึกหัดและการทำรายงาน ขณะที่นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมากกว่าควรมีการสอบ การเข้าชั้นเรียนและการทำแบบฝึกหัด และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยเห็นว่าการวัดผลการเรียนควรมี การสอบ การทำแบบฝึกหัดและการทำรายงาน ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเห็นว่า การวัดผลการเรียนควรมี การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาไม่คล้ายกันเพียงเรื่องเดียวคือ อาจารย์เห็นว่าควรวัดผลโดยการทำรายงาน อาจเป็นเพราะการทำรายงานสามารถนำไปใช้กับวิชาอื่นๆได้ แต่นักศึกษาเห็นว่าควรวัดผลโดยการเข้าชั้นเรียน อาจเป็นเพราะต้องการให้คะแนนการเข้าชั้นเรียนช่วยในเรื่องคะแนนความสนใจและความตั้งใจในเข้าชั้นเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาเห็นด้วยน้อยว่าควรมีการทำรายงานเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจเป็นเพราะทั้งสองกลุ่มไม่ต้องการวัดผลการเรียน อย่างเดียว แต่คงต้องการวัดผลการเรียนหลายแบบเพื่อช่วยในการเก็บคะแนนระหว่างเรียน ผลการวิจัยนี้ยังไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรรณคดี พุฒมณา (2526) ที่พบว่า ผู้สอนและนักศึกษาเห็นว่าวัดผลการเรียนโดยวิธีการเก็บคะแนนจากการเข้าชั้นเรียน แบบฝึกหัด รายงาน ทดสอบย่อย และทดสอบปลายภาค

ดังนั้นผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดว่า อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าวิชาการใช้ห้องสมุดควรวัดผลโดยการให้ทำแบบฝึกหัด การสอบ และการทำรายงาน แต่ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เห็นด้วยกับเรื่องดังกล่าวในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งเป็นความแตกต่างเพียงเรื่องระดับความคิดเห็นเท่านั้น

ส่วนผลการวิจัยของนักศึกษาพบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นด้วยอย่างยิ่งว่า วิชาการใช้ห้องสมุดควรวัดผลการเรียนจากแบบฝึกหัดและรายงาน แต่ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นกับ

เรื่องดังกล่าวในระดับเห็นด้วยปานกลาง อาจเนื่องจากนักศึกษาเห็นว่าควรมีการวัดผลการเรียน จากหลายวิธีรวมกัน เช่น การสอบ การเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด เพื่อให้เกณฑ์ มาตรฐานการวัดผลมีคุณภาพ

2.8 ความคิดเห็นที่มีต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนใน วิชาการใช้ห้องสมุด (ตารางที่ 17) พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจาก การเรียนอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เพียงระดับเดียว โดยประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ รู้จักและสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศประเภทต่างๆ ($\bar{X}=4.15$) และที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สามารถเขียนเชิงอรรถได้ถูกต้องตามแบบแผน ($\bar{X}=3.63$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัยพบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดตรงกัน คือ สามารถสืบค้นสารนิเทศได้รวดเร็วขึ้น ($\bar{X}=4.13$, $\bar{X}=4.35$, $\bar{X}=3.95$, $\bar{X}=4.13$ และ $\bar{X}=4.16$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยความคิดเห็นด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนของนักศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดทำให้รู้จักและสามารถใช้ประโยชน์ จากแหล่งสารนิเทศประเภทต่างๆ และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่า นักศึกษาเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน คือ สามารถสืบค้นสารนิเทศได้รวดเร็วขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาเห็นว่าวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นประโยชน์ต่อการศึกษามาก เพราะสอนให้รู้จักการใช้ห้องสมุด เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในห้องสมุดได้ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Wang (2002) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการสอนการใช้ห้องสมุดจำเป็น และมีคุณค่าเพราะช่วยในการค้นหาข้อมูล เช่น ค้นหาจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ค้นหาแหล่ง วัสดุที่มีอยู่ในห้องสมุด

3. ปัญหาต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน และการวัดผลการเรียน

เมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาที่ประสบต่อการเรียนการสอนวิชาการ ใช้ห้องสมุด ในด้านต่างๆ โดยรวม (ตารางที่ 18) ได้แก่ เนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน และการวัดผลการเรียน พบว่า อาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหา

ด้านต่างๆ เพียงระดับเดียว คือ ระดับปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาด้านวิธีการสอน ($\bar{X}=3.21$)

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านต่างๆ จำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์ประสบปัญหาใน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 3 ปัญหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ($\bar{X}=2.81$) และปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 2 ปัญหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาด้านวิธีการสอน ($\bar{X}=2.50$)

นักศึกษาประสบปัญหาเพียงระดับเดียว คือ ระดับปานกลาง โดยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัญหาด้านวิธีการสอน ($\bar{X}=3.26$)

เมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์และนักศึกษา ในรายละเอียดแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

3.1 ปัญหาด้านเนื้อหา

จากการศึกษาปัญหาด้านเนื้อหาโดยรวมของอาจารย์และนักศึกษา (ตารางที่ 19) พบว่าปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบอยู่ในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป ($\bar{X}=3.50$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์ประสบปัญหาด้านเนื้อหาอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาที่ประสบอยู่ในระดับปานกลาง มี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป ($\bar{X}=3.28$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาที่เกินเวลาที่กำหนดในหลักสูตรไม่สอดคล้องกัน ($\bar{X}=2.43$)

ส่วนนักศึกษาประสบปัญหาอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบในระดับมาก มี 1 รายการ คือ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป ($\bar{X}=3.51$) ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาไม่น่าสนใจ ($\bar{X}=3.29$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาในด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกันคือ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป ($\bar{X}=3.18, \bar{X}=4.50, \bar{X}=2.50, \bar{X}=4.00, \bar{X}=3.29, \bar{X}=2.60$ และ $\bar{X}=3.44$ ตามลำดับ)

ส่วนนักศึกษาพบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัย

ครึ้นครึนทรวิโรฒประสบปัญหาด้านเนื้อหา ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เนื้อหาในบางหัวข้อ มีรายละเอียดมากเกินไป ($\bar{X}=3.75$, $\bar{X}=3.68$, $\bar{X}=3.46$, $\bar{X}=3.52$, $\bar{X}=3.40$, $\bar{X}=3.53$, $\bar{X}=3.39$ และ $\bar{X}=3.43$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาในด้านเนื้อหา พบว่า ทั้ง อาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาด้านเนื้อหาโดยรวมในระดับปานกลางคือ เนื้อหาในบางหัวข้อ มีรายละเอียดมากเกินไป แต่เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาจารย์และนักศึกษา ประสบปัญหาในเรื่องเดียวกันคือ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป แต่แตกต่างกันในเรื่องระดับความคิดเห็น และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่ ประสบปัญหาตรงกันคือ เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียดมากเกินไป อาจเป็นเพราะเนื้อหาบางหัวข้ออาจมีรายละเอียดมาก แต่เวลาที่ใช้สอนมีจำนวนไม่เพียงพอ จึงทำให้การสอนในหัวข้อนั้น อาจต้องสอนให้เหมาะสมกับเวลา จึงทำให้อาจารย์และนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาวิชาที่สอนและเรียนมีมากเกินไป นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุไร สรรพเศรษฐ (2537) ที่พบว่า ปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาที่พบในการเรียนการสอนตรงกันคือเนื้อหา มากเกินไปและยังมีรายละเอียดมากด้วย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณดี พุฒินา (2526) ที่พบว่า ปัญหาของผู้สอนคือ เนื้อหาวิชาที่มีรายละเอียดมากเกินไป

3.2 ปัญหาด้านวิธีการสอน

จากการศึกษาปัญหาด้านวิธีการสอนของอาจารย์และนักศึกษาโดยรวมแต่ละ ปัญหา (ตารางที่ 20) พบว่า ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบอยู่ มี 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบในระดับมาก มี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ($\bar{X}=3.56$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียน แสดงให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง ($\bar{X}=3.43$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าอาจารย์ประสบปัญหาด้านวิธีการสอนอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียน แสดงให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง ($\bar{X}=3.27$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบบฝึกหัดในการทบทวนบทเรียน ไม่เพียงพอ ($\bar{X}=2.20$)

ส่วนนักศึกษาประสบปัญหาอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบในระดับมาก มี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ($\bar{X}=3.60$) ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 8 ปัญหา โดย

ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียนแสดงให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง ($\bar{X} = 3.44$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประสบปัญหาด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การสอนแบบอภิปรายในชั้นเรียน ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.25$, $\bar{X} = 2.25$, $\bar{X} = 4.33$, $\bar{X} = 3.29$ และ $\bar{X} = 3.20$ ตามลำดับ)

ส่วนนักศึกษา พบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านวิธีการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.88$, $\bar{X} = 3.82$, $\bar{X} = 3.53$, $\bar{X} = 3.83$ และ $\bar{X} = 3.47$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยปัญหาการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษาในด้านวิธีการสอนพบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษাপรับปัญหาโดยรวมในระดับมากคือ เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ แต่เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า อาจารย์ประสบปัญหาในระดับปานกลางคือ การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียนแสดงให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง ขณะที่นักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาในระดับมากคือ เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยประสบปัญหาคือ การสอนแบบอภิปรายในชั้นเรียน ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยประสบปัญหาคือ เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ซึ่งผลการวิจัยจะเห็นว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษามีประสบปัญหาคล้ายกันคือ อาจารย์และนักศึกษาอาจเห็นว่าการสอนเรื่องการสืบค้นข้อมูลจำเป็นต้องมีเครื่องมือให้เพียงพอทั้งกับจำนวนนักศึกษา เพราะเมื่ออาจารย์สาธิตวิธีการสืบค้นข้อมูลหน้าชั้นเรียน นักศึกษาสามารถฝึกปฏิบัติได้ทันที ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้รวดเร็วขึ้น

3.3 ปัญหาด้านสื่อการสอน

จากการศึกษาปัญหาด้านสื่อการสอนของอาจารย์และนักศึกษาโดยรวมแต่ละปัญหา (ตารางที่ 21) พบว่าปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษามีประสบอยู่ มี 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 6 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 3.42$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย คือ ไม่มีตำรา หรือ เอกสารประกอบการสอน ($\bar{X} = 2.37$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์ประสบปัญหาด้านสื่อการสอนอยู่ 4 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ปัญหาที่ประสบในระดับมาก คือ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=3.61$) ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ไม่ครอบคลุมทุกหัวข้อวิชาที่สอน ($\bar{X}=2.82$) ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อการสอนมีไม่เพียงพอ ($\bar{X}=1.87$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อยที่สุด มี 1 รายการ คือ ไม่มีตำรา หรือ เอกสารประกอบการสอน ($\bar{X}=1.24$)

ส่วนนักศึกษาประสบปัญหาอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 6 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย ($\bar{X}=3.40$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย คือ ไม่มีตำรา หรือ เอกสารประกอบการสอน ($\bar{X}=2.44$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 3.45$, $\bar{X} = 2.67$, $\bar{X} = 5.00$, $\bar{X} = 2.00$, $\bar{X} = 4.67$, $\bar{X} = 3.83$, $\bar{X} = 3.40$ และ $\bar{X} = 3.88$ ตามลำดับ)

ส่วนนักศึกษาพบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 6 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ และ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประสบปัญหาด้านสื่อการสอน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 3.37$, $\bar{X} = 2.85$, $\bar{X} = 3.55$, $\bar{X} = 3.52$, $\bar{X} = 3.64$ และ $\bar{X} = 3.59$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยปัญหาการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษาด้านสื่อการสอนพบว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาโดยรวมในระดับปานกลาง คือ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย แต่เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาด้านสื่อการสอนตรงกันในเรื่องการจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย แม้ว่าทั้งสองกลุ่มจะมีระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาตรงกัน คือ การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย อาจเป็นเพราะในปัจจุบันอาจารย์ยังสอนโดยการใช้ แผ่นโปร่งใสเป็นหลัก นอกจากนี้ผลการวิจัย

ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุไร สรรพเศรษฐ (2537) ที่พบว่า ปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาที่พบในการเรียนการสอนตรงกันคือ ขาดอุปกรณ์การสอน

3.4 ปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน

จากการศึกษาปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนของอาจารย์และนักศึกษา โดยรวมแต่ละปัญหา (ตารางที่ 22) พบว่าปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบอยู่ มี 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X}=3.17$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 1 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนน้อยเกินไป ($\bar{X}=2.36$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์ประสบปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อยที่สุด ปัญหาที่ประสบในระดับมาก มี 1 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X}=4.00$) ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 1 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับสภาพห้องเรียน ($\bar{X}=2.62$) และปัญหาที่ประสบในระดับน้อยที่สุด มี 1 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนน้อยเกินไป ($\bar{X}=1.34$)

ส่วนนักศึกษาประสบปัญหาอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X}=3.12$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 1 ปัญหา คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนน้อยเกินไป ($\bar{X}=3.20$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X}=4.27, \bar{X}=4.33, \bar{X}=4.00, \bar{X}=1.50, \bar{X}=3.67, \bar{X}=3.29, \bar{X}=4.60$ และ $\bar{X}=5.00$ ตามลำดับ)

ส่วนนักศึกษาพบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 8 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกันคือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ($\bar{X}=2.98, \bar{X}=2.95, \bar{X}=3.22, \bar{X}=3.13, \bar{X}=2.98, \bar{X}=3.84, \bar{X}=2.96$ และ $\bar{X}=3.14$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยปัญหาการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษาในด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนพบว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาโดยรวมในระดับปานกลาง คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป แต่เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัยพบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียนตรงกันคือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป ถึงแม้ว่าทั้งสองกลุ่มจะมีความคิดเห็นในระดับที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะอาจารย์เห็นว่าถ้ามีกลุ่มผู้เรียนจำนวนมาก อาจารย์จะดูแลนักศึกษาได้ไม่ทั่วถึง ขณะที่นักศึกษาอาจเห็นว่าการมีกลุ่มผู้เรียนมากเกินไป ทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียนและอาจทำให้ไม่เข้าใจบทเรียนได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุไร สรรพเศรษฐ (2537) ที่พบว่า ปัญหาของอาจารย์และนักศึกษาที่พบในการเรียนการสอนตรงกันคือ จำนวนผู้เรียนมากเกินไป

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ข้อ 3 ที่กำหนดว่า ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบในระดับมาก คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป แต่ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะการจัดกลุ่มผู้เรียนในแต่ละมหาวิทยาลัยไม่เหมือนกัน เช่น บางแห่งมีการจัดสอนเป็นกลุ่มขนาดกลาง ประมาณ 21-60 คน บางแห่งมีการจัดสอนเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ ประมาณ 100 คน ทำให้แต่ละมหาวิทยาลัยประสบปัญหาด้านขนาดกลุ่มผู้เรียนแตกต่างกัน นอกจากนี้อาจารย์อาจเห็นว่าสามารถที่จะควบคุมให้สภาพการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และนักศึกษาอาจเห็นว่าห้องเรียนมีสภาพเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา จึงทำให้ทั้งอาจารย์และนักศึกษาเห็นว่าปัญหาดังกล่าวไม่เป็นปัญหาในระดับมาก

3.5 ปัญหาด้านการวัดผลการเรียน

จากการศึกษาปัญหาด้านการวัดผลการเรียนของอาจารย์ และนักศึกษา โดยรวมแต่ละปัญหา (ตารางที่ 24) พบว่าปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบอยู่ในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด ($\bar{X}=3.39$)

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าอาจารย์ประสบปัญหาด้านการวัดผลการเรียนอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ปัญหาที่ประสบในระดับมาก มี 1 ปัญหา คือ การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการสอบ ไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ($\bar{X}=3.78$) ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลาง มี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด ($\bar{X}=3.50$) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับน้อย มี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สัดส่วนของคะแนนแบบฝึกหัดน้อยเกินไป ($\bar{X}=1.76$)

ส่วนนักศึกษาประสบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เพียงระดับเดียว โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด ($\bar{X} = 3.38$)

เมื่อพิจารณาตามมหาวิทยาลัยพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัย อาจารย์จากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยบูรพา และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการสอบไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ($\bar{X} = 4.33$, $\bar{X} = 4.75$, $\bar{X} = 4.67$, $\bar{X} = 3.57$ และ $\bar{X} = 4.25$ ตามลำดับ)

ส่วนนักศึกษาพบว่า นักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสบปัญหาด้านการวัดผลการเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตรงกัน คือ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด ($\bar{X} = 3.57$, $\bar{X} = 3.21$, $\bar{X} = 3.55$, $\bar{X} = 3.29$ และ $\bar{X} = 3.43$ ตามลำดับ)

จากผลการวิจัยปัญหาการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษาในด้านการวัดผลการเรียนพบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาประสบปัญหาโดยรวมในระดับปานกลาง คือ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียวไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์ประสบปัญหาด้านการวัดผลการเรียนในระดับมากคือ การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการสอบ ไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ขณะที่นักศึกษาประสบปัญหาในระดับปานกลาง คือ การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ทั้งหมด และเมื่อจำแนกตามมหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์จากมหาวิทยาลัยประสบปัญหาคือ การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการสอบไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ขณะที่นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยประสบปัญหาคือ การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการสอบไม่สามารถเชื่อถือได้ทั้งหมด ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษา อาจไม่ต้องการให้มีการวัดผลการเรียนแบบเดียว อาจจะต้องการให้มีการวัดผลการเรียนหลายแบบ เพื่อจะทำให้การวัดผลสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาที่ต้องการวัด รวมทั้งทำให้การประเมินผลจากการวัดมีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา ไชยศิริ (2520) ที่พบว่า ปัญหาที่ประสบคือนักศึกษาลอกแบบฝึกหัดซึ่งกันและกัน และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณดี พุฒินา (2526) ที่พบว่า ปัญหาที่ประสบคือนักศึกษาลอกแบบฝึกหัดซึ่งกันและกัน และผู้สอนให้แบบฝึกหัดและรายงานมากเกินไป

การทดสอบสมมติฐาน

จากสมมติฐานที่กำหนดไว้ 3 ข้อ คือ

1. อาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า วิชาการใช้ห้องสมุดควรมีเนื้อหาทั้งการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน วิธีการสอนเน้นการทำแบบฝึกหัด และวัดผลโดยการให้ทำแบบฝึกหัด การสอบ และการทำรายงาน

2. นักศึกษาระดับปริญญาตรีเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าวิชาการใช้ห้องสมุดควรมีเนื้อหาเน้นเรื่องการเขียนรายงาน และวัดผลการเรียนจากแบบฝึกหัดและรายงาน

3. ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบในระดับมาก คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป

สรุปได้ว่าผลการวิจัยมีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐาน ข้อ 1 พบว่า ผลการวิจัยมีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือ

ส่วนที่สอดคล้องกับสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เห็นด้วยอย่างยิ่งว่า วิชาการใช้ห้องสมุดควรมีเนื้อหาทั้งการสืบค้นสารนิเทศและการเขียนรายงาน

ส่วนที่ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์เห็นด้วยในระดับมากว่า วิธีการสอนเน้นการทำแบบฝึกหัด และ ควรวัดผลโดยการให้ทำแบบฝึกหัด การสอบ และการทำรายงาน จึงไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน ข้อ 2 พบว่า ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากกว่าควรเน้นเรื่องการเขียนรายงาน และ นักศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลางว่าควรวัดผลการเรียนจากแบบฝึกหัดและรายงาน จึงไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐาน ข้อ 3 พบว่า ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่อาจารย์และนักศึกษาประสบในระดับปานกลาง คือ กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป จึงไม่สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ และสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหา

เนื้อหาควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และสามารถนำวิชาที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้ห้องสมุด เรื่องทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ และ บริการสารสนเทศ เรื่องการสืบค้นสารสนเทศและการเขียนรายงาน เรื่องการรวบรวมบรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียนเชิงอรรถ รวมทั้งควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้นประเภทต่างๆ เช่น OPAC และ ฐานข้อมูล และเน้นเรื่องการสืบค้นสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต

2. ข้อเสนอแนะด้านวิธีการสอน

การสอนไม่ควรเน้นการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ควรใช้เทคนิคการสอนหลายๆ แบบ เช่น ควรสอนด้วยวิธีการบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และการฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน การใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบการบรรยาย การนำชมห้องสมุด รวมทั้งควรเน้นการฝึกปฏิบัติ และเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ข้อเสนอแนะด้านสื่อการสอน

สื่อการสอนควรมีหลายประเภท เพื่อทำให้น่าสนใจในการเรียน ไม่เพียงตำราหรือเอกสารประกอบการสอนเท่านั้น เช่น ควรใช้ตำรา หรือ เอกสารประกอบการสอน แผ่นโป่งใส บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน PowerPoint และควรมีการพัฒนาสื่อการสอนในรูปแบบเว็บ หรือจัดทำเว็บช่วยสอนที่ผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้ทุกที่ทุกเวลาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

4. ข้อเสนอแนะด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน

ขนาดของกลุ่มผู้เรียนควรมีจำนวนผู้เรียนไม่มากเกินไป เพื่อให้ผู้สอนสามารถดูแลผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง โดยควรมีขนาดกลุ่มผู้เรียนประมาณ 5 - 20 คน หรือ 21 - 60 คน

5. ข้อเสนอแนะด้านการวัดผลการเรียน

การวัดผลการเรียนควรมีเกณฑ์การวัดผลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีการวัดผลหลายวิธี เช่น การสอบ การทำแบบฝึกหัด และการทำรายงาน หรือ การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบฝึกหัด หรือ การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำแบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน หรือ การสอบ การเข้าชั้นเรียน และ การทำรายงาน รวมทั้งควรเน้นการเก็บคะแนนด้วยการสอบปฏิบัติ

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

ควรศึกษาการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดที่เปิดสอนร่วมกับวิชาอื่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2532.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2533.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

กิดานันท์ มลิทอง. เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับแก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพฯ: ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

จินดา จำเริญ. "การสอนการใช้ห้องสมุด." บรรณารักษศาสตร์ มข. 8, 1 (ธันวาคม 2532) : 13 – 30.

จุฑารัตน์ ช่างทอง. หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2547.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. "ประมวลรายวิชา การค้นคว้าและการเขียนรายงาน." [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (อัดสำเนา)

ทักษิณา สนวนานนท์. พจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์ ฉบับนิสิตนักศึกษา. [ม.ป.ท.], 2544.

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. พฤติกรรมการสอนวิธีใช้ห้องสมุด. กรุงเทพฯ: บุรพาสาน์, 2528.

ธิดา โพธิ์พุกณะ. รายงานการวิจัยทางมนุษยศาสตร์ เรื่อง ทักษะคิดและข้อคิดเห็นของ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ต่อการเรียนการสอน วิชาการใช้ห้องสมุดและทักษะการเรียน(HL1100) เป็นวิชาบังคับพื้นฐาน.

สงขลา : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2523.

นันทพร ศุภโสภณ. "ความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุด." ปริญญาานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536 .

บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2537.

ประคอง กรวรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

- ประภาส พาวินันท์. รายงานการวิจัยเรื่องการสอนการใช้ห้องสมุดและทักษะทางสารนิเทศในมหาวิทยาลัยของรัฐ. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.
- ไพศาล หวังพานิช. การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543.
- ภรณ์ี ศิริโชติ. "ภารกิจภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น." บรรณารักษศาสตร์ มข 3,3 (สิงหาคม 2528) : 1-10.
- มนต์ชัย เทียนทอง. "WBI (Web-Based Instruction) WBT (Web-Based Training)." พัฒนาเทคนิคศึกษา 13,37 (มกราคม – มีนาคม 2544): 72 – 78.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. "ประมวลรายวิชา การใช้ทรัพยากรห้องสมุด." [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (อัดสำเนา)
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. "ประมวลรายวิชาการรู้สารสนเทศ." [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (อัดสำเนา)
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. "ประมวลรายวิชา การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและการเขียนรายงานเขียนรายงาน." [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (อัดสำเนา)
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. "ประมวลรายวิชา มนุษย์กับสารนิเทศ." [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (อัดสำเนา)
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. "ประมวลรายวิชา ทักษะการใช้ห้องสมุดและแหล่งสารนิเทศ." [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (อัดสำเนา)
- มหาวิทยาลัยบูรพา. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. "ประมวลรายวิชา สารนิเทศและการศึกษา ค้นคว้า." [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (อัดสำเนา)
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. "ประมวลรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า." [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (อัดสำเนา)
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. "ประมวลรายวิชา สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า." [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (อัดสำเนา)
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. "ประมวลรายวิชา โลกสารสนเทศ." [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] (อัดสำเนา)
- "รู้จักสาขาวิชา. " [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:http://202.28.32.28/home.asp?work=5&home_edit=1&select_msg=1&h_id=1642 [5 ตุลาคม 2547].
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2543.

- วรรณดี พุฒินา. "การศึกษาการสอนการใช้หนังสือและห้องสมุดในวิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์. คณะอักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- สมบูรณ์ ไทรแจ่มจันทร์. "สำนักหอสมุด และ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ : เส้นทางที่ควรจะไป ด้วยกัน." ใน 25 ปี สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 123-126. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542.
- สุพัตรา ไชยศิริ. การสอนวิธีใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์. คณะอักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- สุพัฒน์ สองแสงจันทร์. สื่อโสตทัศนในห้องสมุด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์, 2543.
- โสภณ ศิริโชติ, เรียบเรียง. "CAI อะไร ทำไม อย่างไร." วารสารสนเทศ 2,1 (มกราคม-มิถุนายน 2544): 55 – 63.
- อภัย ประกอบผล. "ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา." ใน รายงานการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเรื่อง ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา, หน้า 247-251. เชียงใหม่: กองห้องสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2541.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. หลักการสอน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2540.
- อุไร สรรพเศรษฐ์. "การสอนการใช้ห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์. คณะอักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ภาษาอังกฤษ

ALA Glossary of Library and Information Science. Chicago: American Library Association, 1983.

"Bibliographic Instruction : Yesterday and Today." [Online]. Available from: <http://www-personal.umich.edu/~kschwart/ed601/bi.htm> [October 30, 2004].

- Brown, James Wilson, and Thornton, James W. College Teaching : A Systematic Approach. 2nd ed. New York: McGraw – Hill, 1971.
- Davidson, Jeanne R. "Faculty and Student Attitudes toward Credit Courses for Library Skills." College & Research Libraries 62, 2 (March 2001): 155 – 163.
- Herrington, Verlene J. "Way Beyond BI : A Look to the Future." The Journal of Academic Librarianship 24,4 (July 1998): 381-385.
- Keenan, Stella and Johnston, Colin. Concise Dictionary of Library and Information Science. 2nd ed. London: Bowker – Saur, 2000.
- Leighton, Gordon B. and Markman, Marsha C. "Attitudes of College Freshmen toward Bibliographic Instruction." College & Research Library News. 52, 1 (January 1991): 36 – 38.
- Lutzker, Marilyn. "Bibliographic Instruction and Accreditation in Higher Education." College & Research Libraries News 51,1 (January 1990): 14 -18.
- MacAdam, Barbara. "Information Literacy: Models for the Curriculum." College & Research Libraries News 51,10 (November 1990): 948 - 951.
- Mellon, Constance A. " Attitudes : The Forgotten Dimension in Library Instruction." Library Journal 113, 14 (September 1988): 137 – 139.
- Prytherch, Ray. Harrod's Librarians' Glossary and Reference Book. 9th ed. England: Gower, 2000.
- Rice, James. Teaching Library Use : A Guide for Library Instruction. Westport, Conn.: Greenwood Press, 1981.
- Roberts, Anne F. Library Instruction for Librarians. Little, Colorado: Libraries Unlimited, 1982.
- Tiefel, Virginia M. "Library User Education: Examining Its Past, Projecting It Future." Library Trends. 44, 2 (Fall 1995): 318 – 338.
- Wang, Hanrong. "Students' Attitudes toward Library Instruction : A Case Study at Jacksonville State University." [online]. Available from:
http://www.whiteclouds.com/iclc/cliej/cl14_wang.htm
[September 1, 2003].
- Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 3rd ed. New York: Harper & Row, 1973.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามสำหรับอาจารย์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลขที่แบบสอบถาม
□□□□

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด
ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

แบบสอบถามชุดที่ 1

สำหรับอาจารย์ที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ข้อ 1-2)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านเนื้อหา
วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน และการวัดผลการเรียน
(ข้อ 3-7)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด (ข้อ 8-9)

2. คำตอบของท่านทุกข้อไม่มีข้อใดผิดและข้อใดถูกเพราะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของท่าน
และจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่ประการใด จึงขอให้ท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ โดย
เลือกคำตอบที่ใกล้เคียงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

3. คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

วิชาการใช้ห้องสมุด หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยความรู้เกี่ยวกับสารนิเทศ แหล่ง
และบริการสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ การสืบค้นสารนิเทศ และการเขียนรายงาน
โดยกำหนดเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกตามหลักสูตรการศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย และใช้ชื่อ
วิชาแตกต่างกันไป เช่น การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและการเขียนรายงาน การค้นคว้า
และการเขียนรายงาน สารนิเทศและการศึกษาค้นคว้า และ เทคโนโลยีสารสนเทศ
เพื่อการศึกษา ค้นคว้า เป็นต้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง และ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความ

มหาวิทยาลัย.....คณะ.....

ภาควิชา.....

1. ระดับการศึกษาของท่าน

- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- ปริญญาเอก
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ประสบการณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

- น้อยกว่า 1 ปี
- 1 – 5 ปี
- 6 – 10 ปี
- 11 – 15 ปี
- 15 ปีขึ้นไป
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน และ การวัดผลการเรียน

คำชี้แจง

1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

2. ระดับความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับค่าคะแนน 5	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น
ระดับค่าคะแนน 4	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยมากกับข้อความนั้น
ระดับค่าคะแนน 3	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยปานกลางกับข้อความนั้น
ระดับค่าคะแนน 2	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยน้อยกับข้อความนั้น
ระดับค่าคะแนน 1	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุดกับข้อความนั้น

3. ในเรื่องเนื้อหาของวิชาการใช้ห้องสมุด ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้ ในระดับใด

เนื้อหาของวิชาการใช้ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากร- สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ และ บริการสารนิเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องประเภทของ หนังสืออ้างอิง และการใช้	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการจัดเก็บ ทรัพยากรสารนิเทศและระบบการจัด หมู่หนังสือ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้ บัตรรายการ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้น สารนิเทศและการเขียนรายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการวิเคราะห์และ การประเมินสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการอ่านและการ บันทึก	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการรวบรวม บรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียน เชิงอรรถ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องเทคโนโลยี สารสนเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรเน้นเรื่องทรัพยากรสารนิเทศ ประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น E-Book, E-Journal	.....	.....	.....	.....	.....

เนื้อหาของวิชาการใช้ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้น ประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และ ฐานข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบน อินเทอร์เน็ต	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนรายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนบรรณานุกรม และการอ้างอิงในเนื้อหา	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....					

4. ท่านเห็นว่าผู้สอนควรสอนโดยใช้วิธีการสอน ต่อไปนี้ ในระดับใด

วิธีการสอนของวิชาการใช้ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การบรรยายเพียงอย่างเดียว	.....	.....	.....	.....	.....
การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และ การฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบ การบรรยาย	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนควรมีการนำชมห้องสมุด	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....					

5. ท่านเห็นว่าผู้สอน ควรใช้สื่อการสอน ดังต่อไปนี้ ในระดับใด

สื่อการสอนของวิชาการใช้ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ตำรา	.....	.....	.....	.....	.....
ตำราและแผ่นโปร่งใส	.....	.....	.....	.....	.....
ตำราและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	.....	.....	.....	.....	.....
ตำรา แผ่นโปร่งใส และ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	.....	.....	.....	.....	.....
เอกสารประกอบการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
เอกสารประกอบการสอนและแผ่นโปร่งใส	.....	.....	.....	.....	.....
เอกสารประกอบการสอนและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	.....	.....	.....	.....	.....
เอกสารประกอบการสอน แผ่นโปร่งใส และ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	.....	.....	.....	.....	.....
แผ่นโปร่งใส	.....	.....	.....	.....	.....
สไลด์	.....	.....	.....	.....	.....
เทปบันทึกเสียง	.....	.....	.....	.....	.....
วีดิทัศน์ (Video tapes)	.....	.....	.....	.....	.....
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	.....	.....	.....	.....	.....
เว็บช่วยสอน (Web – Based Instruction)	.....	.....	.....	.....	.....
PowerPoint	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

6. ท่านเห็นว่าชั้นเรียนควรมีขนาดของกลุ่มผู้เรียน ดังต่อไปนี้ ในระดับใด

ขนาดของกลุ่มผู้เรียนของวิชาการใช้ ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
กลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5-20 คน	.....	.....	.....	.....	.....
กลุ่มขนาดกลาง จำนวนประมาณ 21-60 คน	.....	.....	.....	.....	.....
กลุ่มขนาดใหญ่ จำนวนประมาณ 61-100 คน	.....	.....	.....	.....	.....
กลุ่มผู้เรียนมีจำนวน 100 คน ขึ้นไป	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....					
.....					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. ท่านเห็นว่า ควรมีการวัดผลการเรียน ในลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้ ในระดับใด

การวัดผลการเรียนของวิชาการใช้ ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การสอบเพียงอย่างเดียว	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบและการเข้าชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบและการทำแบบฝึกหัด	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบและการทำรายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบและการทำแบบทดสอบในแต่ละ หัวข้อที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำ แบบฝึกหัด	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำ รายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำ แบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การทำแบบฝึกหัด และการทำ รายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การทำแบบฝึกหัด และการทำ แบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การทำรายงาน และการทำ แบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การทำรายงาน การทำแบบ ฝึกหัดและการเข้าชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การทำรายงาน การทำแบบ ฝึกหัดการทำแบบทดสอบในแต่ละ หัวข้อที่สอน และการเข้าชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด และ การทำรายงาน	.....	.....	.....	.....	.....

การวัดผลการเรียนของวิชาการใช้ ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด การทำรายงาน และ การทำแบบ ทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การทำแบบฝึกหัด และ การทำรายงาน การทำรายงานเพียงอย่างเดียว	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

คำชี้แจง

- โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวให้ตรงกับระดับปัญหาที่ท่านประสบ
- ระดับปัญหา แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ
  - ระดับค่าคะแนน 5 หมายความว่า ท่านประสบปัญหาตรงกับข้อความนั้น มากที่สุด
  - ระดับค่าคะแนน 4 หมายความว่า ท่านประสบปัญหาตรงกับข้อความนั้น มาก
  - ระดับค่าคะแนน 3 หมายความว่า ท่านประสบปัญหาตรงกับข้อความนั้น ปานกลาง
  - ระดับค่าคะแนน 2 หมายความว่า ท่านประสบปัญหาตรงกับข้อความนั้น น้อย
  - ระดับค่าคะแนน 1 หมายความว่า ท่านประสบปัญหาตรงกับข้อความนั้น น้อยที่สุด
- โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง ถ้าท่านมีข้อเสนอแนะต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

8. ท่านประสบปัญหาในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ต่อไปนี้ ในระดับใด

รายการปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
เนื้อหาไม่น่าสนใจ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาในบางหัวข้อมียาวละเอียด มากเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาทั้งรายวิชามีมากเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาเรียงลำดับไม่ต่อเนื่อง ทำให้สับสน	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาเกินเวลาที่กำหนดในหลักสูตรไม่ สอดคล้องกัน	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านวิธีการสอน					
การสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนแบบอภิปรายในชั้นเรียน ผู้เรียนไม่ กล้าแสดงความคิดเห็น	.....	.....	.....	.....	.....
การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียนแสดง ให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนฝึกปฏิบัติมีน้อยเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
วิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่เหมาะ กับผู้เรียนระดับปริญญาตรี	.....	.....	.....	.....	.....
แบบฝึกหัดในการทบทวนบทเรียน ไม่ เพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
ไม่มีการสาธิตการสืบค้นข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
ไม่มีการใช้สื่อประกอบการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
ไม่มีการนำชมห้องสมุด	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านสื่อการสอน</u>					
ไม่มีตำรา / เอกสารประกอบการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
สื่อการสอนมีไม่เพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
แผ่นโปร่งใสที่เขียนด้วยลายมือมีขนาดเล็ก และไม่ชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีจำนวน ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ไม่ ครอบคลุมทุกหัวข้อวิชาที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย	.....	.....	.....	.....	.....
การใช้ PowerPoint ช่วยในการสอนมี จำนวนน้อย	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>ด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน</u>					
กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนน้อยเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
กลุ่มผู้เรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับสภาพ ห้องเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>ด้านการวัดผลการเรียน</u>					
สัดส่วนของคะแนนแบบฝึกหัดน้อยเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
สัดส่วนของคะแนนรายงานมากเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดผลโดยการเช็คชื่อเข้าชั้นเรียนทุกครั้ง ทำได้ลำบาก	.....	.....	.....	.....	.....

รายการปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านการวัดผลการเรียน (ต่อ)					
การวัดผลโดยใช้คะแนนแบบฝึกหัด ไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีการลอก ซึ่งกันและกัน	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่าง เดียว โดยไม่มีการสอบ ไม่สามารถ เชื่อถือได้ทั้งหมด	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่ สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ ทั้งหมด	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านอื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....					
.....					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9. ข้อเสนอแนะ

โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านเนื้อหา

.....
.....
.....

ด้านวิธีการสอน

.....
.....
.....

ด้านสื่อการสอน

.....
.....
.....

ด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน

.....
.....
.....

ด้านการวัดผลการเรียน

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....

*****

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด
ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

แบบสอบถามชุดที่ 2

สำหรับนักศึกษาที่ผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (ข้อ 1-2)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุดในด้านเนื้อหา
วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผลการเรียน
และ ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน (ข้อ 3-8)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด (ข้อ 9-10)

2. คำตอบของท่านทุกข้อไม่มีข้อใดผิดและข้อใดถูกเพราะขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของท่าน
และจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่ประการใด จึงขอให้ท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ โดย
เลือกคำตอบที่ใกล้เคียงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

3. คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

วิชาการใช้ห้องสมุด หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยความรู้เกี่ยวกับสารนิเทศ แหล่งและ
บริการสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ การสืบค้นสารนิเทศ และการเขียนรายงาน โดยกำหนด
เป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกตามหลักสูตรการศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย และใช้ชื่อวิชา
แตกต่างกันไป เช่น การเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศและการเขียนรายงาน การค้นคว้า
และการเขียนรายงาน สารนิเทศและการศึกษาค้นคว้า และ เทคโนโลยีสารสนเทศ
เพื่อการศึกษาค้นคว้า เป็นต้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง และทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความ

มหาวิทยาลัย.....คณะ.....

ภาควิชา.....

1. ท่านเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด เพราะ

- เป็นวิชาบังคับ
- เป็นวิชาเลือก (โปรดให้เหตุผลที่เลือกเรียนวิชานี้).....
.....
.....
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในชั้นปีใด

- ชั้นปีที่ 1   ชั้นปีที่ 3
- ชั้นปีที่ 2   ชั้นปีที่ 4
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านเนื้อหา วิธีการสอน สื่อการสอน ขนาดของกลุ่มผู้เรียน การวัดผลการเรียน และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน

คำชี้แจง

1. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุด

2. ระดับความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับค่าคะแนน	5	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความนั้น
ระดับค่าคะแนน	4	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยมากกับข้อความนั้น
ระดับค่าคะแนน	3	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยปานกลางกับข้อความนั้น
ระดับค่าคะแนน	2	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยน้อยกับข้อความนั้น
ระดับค่าคะแนน	1	หมายความว่า	ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุดกับข้อความนั้น

3. ในเรื่องเนื้อหาของวิชาการใช้ห้องสมุด ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้ ในระดับใด

เนื้อหาของวิชาการใช้ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องทรัพยากร- สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ และ บริการสารนิเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องประเภทของ หนังสืออ้างอิง และการใช้	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการจัดเก็บ ทรัพยากรสารนิเทศและระบบการจัด หมู่หนังสือ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการใช้ บัตรรายการ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการสืบค้น สารนิเทศและการเขียนรายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการวิเคราะห์และ การประเมินสารนิเทศบนอินเทอร์เน็ต	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการอ่านและการ บันทึก	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องการรวบรวม บรรณานุกรมและการเขียนบรรณานุกรม การอ้างอิงในเนื้อหา และการเขียน เชิงอรรถ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรครอบคลุมเรื่องเทคโนโลยี สารสนเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรเน้นเรื่องทรัพยากรสารนิเทศ ประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น E-Book, E-Journal	.....	.....	.....	.....	.....

เนื้อหาของวิชาการใช้ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการใช้เครื่องมือช่วยค้น ประเภทต่างๆ เช่น ดรรชนี บรรณานุกรม OPAC และฐานข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการสืบค้นสารนิเทศบน อินเทอร์เน็ต	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนรายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาควรเน้นเรื่องการเขียนบรรณานุกรม และการอ้างอิงในเนื้อหา	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....					

4. ท่านเห็นว่าผู้สอนควรสอนโดยใช้วิธีการสอน ต่อไปนี้ ในระดับใด

วิธีการสอนของวิชาการใช้ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การบรรยายเพียงอย่างเดียว	.....	.....	.....	.....	.....
การบรรยายและการอภิปรายในชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การบรรยาย การสาธิตการสืบค้น และ การฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนควรมีการใช้สื่อทัศนวัสดุประกอบ	.....	.....	.....	.....	.....
การบรรยาย	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนควรมีการนำชมห้องสมุด	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนควรเน้นการทำแบบฝึกหัด	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนควรเน้นการศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....					

5. ท่านเห็นว่าผู้สอน ควรใช้สื่อการสอน ดังต่อไปนี้ ในระดับใด

สื่อการสอนของวิชาการใช้ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ตำรา	.....	.....	.....	.....	.....
ตำราและแผ่นโปร่งใส	.....	.....	.....	.....	.....
ตำราและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)	.....	.....	.....	.....	.....
ตำรา แผ่นโปร่งใส และ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	.....	.....	.....	.....	.....
เอกสารประกอบการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
เอกสารประกอบการสอนและแผ่นโปร่งใส	.....	.....	.....	.....	.....
เอกสารประกอบการสอนและบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	.....	.....	.....	.....	.....
เอกสารประกอบการสอน แผ่นโปร่งใส และ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	.....	.....	.....	.....	.....
แผ่นโปร่งใส	.....	.....	.....	.....	.....
สไลด์	.....	.....	.....	.....	.....
เทปบันทึกเสียง	.....	.....	.....	.....	.....
วีดิทัศน์ (Video tapes)	.....	.....	.....	.....	.....
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	.....	.....	.....	.....	.....
เว็บช่วยสอน (Web – Based Instruction)	.....	.....	.....	.....	.....
PowerPoint	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

6. ท่านเห็นว่าชั้นเรียนควรมีขนาดของกลุ่มผู้เรียน ดังต่อไปนี้ ในระดับใด

ขนาดของกลุ่มผู้เรียนของวิชาการใช้ ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
กลุ่มขนาดเล็ก จำนวนประมาณ 5 – 20 คน	.....	.....	.....	.....	.....
กลุ่มขนาดกลาง จำนวนประมาณ 21 – 60 คน	.....	.....	.....	.....	.....
กลุ่มขนาดใหญ่ จำนวนประมาณ 61-100 คน	.....	.....	.....	.....	.....
กลุ่มผู้เรียนมีจำนวน 100 คน ขึ้นไป	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....					
.....					

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

7. ท่านเห็นว่า ควรมีการวัดผลการเรียน ในลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้ ในระดับใด

การวัดผลการเรียนของวิชาการใช้ ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การสอบเพียงอย่างเดียว	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบและการเข้าชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบและการทำแบบฝึกหัด	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบและการทำรายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบและการทำแบบทดสอบในแต่ละ หัวข้อที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำ แบบฝึกหัด	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำ รายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การเข้าชั้นเรียน และการทำ แบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การทำแบบฝึกหัด และการทำ รายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การทำแบบฝึกหัด และการทำ แบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การทำรายงาน และการทำ แบบทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การทำรายงาน การทำแบบ ฝึกหัดและการเข้าชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การสอบ การทำรายงาน การทำแบบ ฝึกหัดการทำแบบทดสอบในแต่ละ หัวข้อที่สอน และการเข้าชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
การเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด และ การทำรายงาน	.....	.....	.....	.....	.....

การวัดผลการเรียนของวิชาการใช้ ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
การเข้าชั้นเรียน การทำแบบฝึกหัด การทำรายงาน และ การทำแบบ ทดสอบในแต่ละหัวข้อที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การทำแบบฝึกหัด และ การทำรายงาน การทำรายงานเพียงอย่างเดียว	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....

8. ท่านเห็นว่า ท่านได้รับประโยชน์จากการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ดังต่อไปนี้ ในระดับใด

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาการ ใช้ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ประโยชน์ที่ท่านได้รับ ทำให้					
รู้ถึงความสำคัญของสารนิเทศ	.....	.....	.....	.....	.....
รู้จักและสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่ง สารนิเทศประเภทต่างๆ	.....	.....	.....	.....	.....
รู้จักและสามารถใช้บริการสารนิเทศประเภท ต่างๆ ได้ตรงกับความต้องการ	.....	.....	.....	.....	.....
รู้จักและสามารถเลือกใช้ทรัพยากร สารนิเทศ ประเภทต่าง ๆ ได้อย่าง เหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
รู้และสามารถใช้หนังสืออ้างอิงประเภท ต่างๆ ได้	.....	.....	.....	.....	.....

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนวิชาการ ใช้ห้องสมุด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
รู้และเข้าใจวิธีการรวบรวมบรรณานุกรม	.....	.....	.....	.....	.....
เข้าใจระบบการจัดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทต่างๆ	.....	.....	.....	.....	.....
เข้าใจและสามารถบันทึกข้อมูลที่ได้จากการ อ่าน	.....	.....	.....	.....	.....
สามารถใช้เครื่องมือประเภทต่าง ๆ เช่น OPAC ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	.....	.....	.....	.....	.....
สามารถสืบค้นสารสนเทศได้รวดเร็วขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
สามารถประเมินสารสนเทศและนำไปใช้ ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม	.....	.....	.....	.....	.....
สามารถเขียนบรรณานุกรมได้ถูกต้องตาม แบบแผน	.....	.....	.....	.....	.....
สามารถเขียนการอ้างอิงในเนื้อหาได้ถูกต้อง ตามแบบแผน	.....	.....	.....	.....	.....
สามารถเขียนเชิงอรรถได้ถูกต้องตาม แบบแผน	.....	.....	.....	.....	.....
สามารถเขียนรายงานได้ถูกต้องตาม แบบแผน	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

คำชี้แจง

- โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวให้ตรงกับระดับปัญหาที่ท่านประสบ
- ระดับปัญหา แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ
  - ระดับค่าคะแนน 5 หมายความว่า ท่านประสบปัญหาตรงกับข้อความนั้น มากที่สุด
  - ระดับค่าคะแนน 4 หมายความว่า ท่านประสบปัญหาตรงกับข้อความนั้น มาก
  - ระดับค่าคะแนน 3 หมายความว่า ท่านประสบปัญหาตรงกับข้อความนั้น ปานกลาง
  - ระดับค่าคะแนน 2 หมายความว่า ท่านประสบปัญหาตรงกับข้อความนั้น น้อย
  - ระดับค่าคะแนน 1 หมายความว่า ท่านประสบปัญหาตรงกับข้อความนั้น น้อยที่สุด
- โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง ถ้าท่านมีข้อเสนอแนะต่อวิชาการใช้ห้องสมุด

9. ท่านประสบปัญหาในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ต่อไปนี้ ในระดับใด

รายการปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
เนื้อหาไม่น่าสนใจ	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาในบางหัวข้อมีรายละเอียด มากเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาทั้งรายวิชามีมากเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาเรียงลำดับไม่ต่อเนื่อง ทำให้สับสน	.....	.....	.....	.....	.....
เนื้อหาเกินเวลาที่กำหนดในหลักสูตรไม่ สอดคล้องกัน	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านวิธีการสอน					
การสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนแบบอภิปรายในชั้นเรียน ผู้เรียนไม่ กล้าแสดงความคิดเห็น	.....	.....	.....	.....	.....

รายการปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านวิธีการสอน (ต่อ)					
การสาธิตการสืบค้นข้อมูลในชั้นเรียนแสดง ให้เห็นได้ไม่ทั่วถึง	.....	.....	.....	.....	.....
การสอนฝึกปฏิบัติมีน้อยเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
เครื่องมือสำหรับฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
วิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่เหมาะ กับผู้เรียนระดับปริญญาตรี	.....	.....	.....	.....	.....
แบบฝึกหัดในการทบทวนบทเรียน ไม่ เพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
ไม่มีการสาธิตการสืบค้นข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
ไม่มีการใช้สื่อประกอบการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
ไม่มีการนำชมห้องสมุด	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
ด้านสื่อการสอน					
ไม่มีตำรา / เอกสารประกอบการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
สื่อการสอนมีไม่เพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
แผ่นโปสเตอร์ที่เขียนด้วยลายมือมีขนาดเล็ก และไม่ชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีจำนวน ไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน	.....	.....	.....	.....	.....
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ไม่ ครอบคลุมทุกหัวข้อวิชาที่สอน	.....	.....	.....	.....	.....
การจัดทำเว็บช่วยสอนยังมีจำนวนน้อย	.....	.....	.....	.....	.....
การใช้ PowerPoint ช่วยในการสอนมี จำนวนน้อย	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....

รายการปัญหา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
<u>ด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน</u>					
กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนมากเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
กลุ่มผู้เรียนมีจำนวนน้อยเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
กลุ่มผู้เรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับสภาพ ห้องเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>ด้านการวัดผลการเรียน</u>					
สัดส่วนของคะแนนแบบฝึกหัดน้อยเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
สัดส่วนของคะแนนรายงานมากเกินไป	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดผลโดยการเช็คชื่อเข้าชั้นเรียนทุกครั้ง ทำได้ลำบาก	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดผลโดยใช้คะแนนแบบฝึกหัด ไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากมีการลอก ซึ่งกันและกัน	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดผลจากการทำรายงานเพียงอย่าง เดียว โดยไม่มีการสอบ ไม่สามารถ เชื่อถือได้ทั้งหมด	.....	.....	.....	.....	.....
การวัดผลจากการสอบเพียงอย่างเดียว ไม่ สามารถวัดความรู้และความเข้าใจได้ ทั้งหมด	.....	.....	.....	.....	.....
อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
<u>ด้านอื่นๆ (โปรดระบุ).....</u>	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

10. ข้อเสนอแนะ

โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านต่างๆ ดังนี้

ด้านเนื้อหา

.....
.....
.....

ด้านวิธีการสอน

.....
.....
.....

ด้านสื่อการสอน

.....
.....
.....

ด้านขนาดของกลุ่มผู้เรียน

.....
.....
.....

ด้านการวัดผลการเรียน

.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....
.....
.....

*****

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพุทธมนต์ พรนิมิตร เกิดวันที่ 13 มกราคม 2514 ที่โรงพยาบาลหัวเฉียว จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2537 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2544 ปัจจุบันเป็นบรรณารักษ์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย